

OSMANIA UNIVERSITY LIBRARY

Call No. ^{K 82}
B 29P   Accession No. K 4982
Author వసీవరాజు కల్లంపల్లి
Title పుట్టినద ఉత్తర . 1955

This book should be returned on or before the date
st marked below.

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200881

UNIVERSAL
LIBRARY

ಬಿಡಿ ಪ್ರಕಟನೆ - ೭

ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿ

ನಾಲ್ಕು ಅಂಕಗಳ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ

ಲೇಖಕರು :
ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ

ಮುದ್ರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕಾಶನ
ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯ
ಅರಳೇಪೇಟೆ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೨.

ರಕ್ಷಾಪತ್ರದ ರಚನೆ :
ಜಿ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ

ರಕ್ಷಾಪತ್ರದ ಮುದ್ರಣ :
ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪ್ರೆಸ್
ಬೆಂಗಳೂರು - ೨.

Copyright
All Rights Reserved by the Author

ನಾಟಕಕಾರರ ಲಿಖಿತ ಅನುಮತಿಯಿಲ್ಲದೆ
ಯಾರೂ ಈ ನಾಟಕ ಪ್ರಯೋಗಿಸಕೂಡದು

ಪ್ರಥಮ ಮುದ್ರಣ : ಮೇ ೧೯೫೫

ಬೆಲೆ :
ಒಂದೂಕಾಲು ರೂಪಾಯಿ

ಮುನ್ನುಡಿ

“ ಹಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಯೋಗ್ಯ ಗಾದಂಥ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುವಂಥ, ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹಂಚುವಂಥ, ಜತೆಗೇ ರಂಜನೆಯನ್ನೂ ಒದಗಿಸುವಂಥ ಸಂಗೀತ ನಾಟಕ ” ವೊಂದನ್ನು ಬರೆದುಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸೇವಾದಲದ ತರುಣಮಿತ್ರರು ಕೆಲವರು ಹಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ‘ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿ ’ ರೂಪುಗೊಂಡಿತು.

ಲೋಕವಿಖ್ಯಾತ ಆಂಗ್ಲ ಲೇಖಕಿ ‘ ಸಾಮರ್‌ಸೆಟ್ ಮಾಮ್ ಅವರ “ ದಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಆಫ್ ಪ್ರಾಮಿಸ್ ” ಎಂಬ ನಾಟಕದ ಹಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ, ಇದು ಆ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ ವೇನೂ ಅಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. ಮೂಲ ಕಲ್ಪನೆಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಮಾಮ್ ಅವರಿಗೆ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ನಾಟಕವೆಂದರೆ ಆಡುಗಬ್ಬ. ರಂಗಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಾಗಲೇ ನಾಟಕದ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಕಂಡುಬರುವುದು. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಈ ನಾಟಕ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಿದ್ಧತೆ - ಸಲಕರಣೆಗಳ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೆರಡು ಸಾಧಾರಣ ತೆರೆಗಳು, ಸಾಧಾರಣ ಬಟ್ಟೆಬರೆಗಳು ಇಷ್ಟಾದರೆ ಸಾಕು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ನಾಟಕ ಪ್ರೇಮಿಗಳೂ ಕೂಡ ಸುಲಭವಾಗಿ ಈ ನಾಟಕ ಆಡಬಹುದು.

“ We want Art that can reach to the common peasant ” ಎಂದು ಗಾಂಧೀಜಿ ಹೇಳಿದ್ದರು. ಕಲೆ ಕೇವಲ ಪಟ್ಟಣಿಗರ ತೊತ್ತಾಗಿ ಉಳಿಯಬಾರದು; ಅದು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟಬೇಕು, ಹಳ್ಳಿಗರ ಹೃದಯಗಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ನಾಡಿನ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಕಲೆಗಳೂ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಈ ನಾಟಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನಾ ಗೀತೆಯೆಂದು ಮಹಾಕವಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಅವರ 'ಜೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ' ಎಂಬ ಪದ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅನುಮತಿಯಿತ್ತು ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

ಮಲಾಮರಡಿ,
ಆಂಕಲಗಿ ಅಂಚೆ }
(ಬೆಳಗಾವಿ)

ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀಮನಿ

ಸಾ ತ್ರ ಗ ಳು :

ಸದಾಶಿವ (೨೫)

ಸರೋಜ (೧೮)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ (೩೫)

ಪಾರ್ವತಿ (೨೦)

ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣ (೪೫)

ಚಂಪಾವತಿ (೨೫)

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ (೫೬)

ಶಂಕರಪ್ಪ (೨೮)

ಪ್ರಾರ್ಥನೆ

ಜೈ! ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಜೈ! ಸುಂದರ ನದಿವನಗಳ ನಾಡಿ.
ಜಯ ಹೇ ರಸಮುಷಿಗಳ ಬೀಡೆ!

ಭೂದೇವಿಯ ಮಕುಟದ ನವಮಣಿಯೆ,
ಗಂಧದ ಚಂದದ ಹೊನ್ನಿನ ಗಣಿಯೆ,
ರಾಘವ ಮಧುಸೂದನರವತರಿಸಿದ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

ಜನನಿಯ ಜೋಗುಳ ವೇದದ ಘೋಷ
ಜನನಿಗೆ ಜೀವವು ನಿನ್ನಾ ವೇಶ.
ಹಸುರಿನ ಗಿರಿಗಳ ಸಾಲೆ
ನಿನ್ನಯ ಕೊರಳಿನ ಮಾಲೆ
ಕಪಿಲ ಪತಂಜಲ ಗೌತಮ ಜಿನನುತ
ಭಾರತ ಜನನಿಯ ತನುಜಾತೆ,
ಜಯ ಹೇ ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೆ!

—ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು

ನೊದಲನೆಯ ಅಂಕ.

[ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಕೆಳ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದವರ ಮನೆಯ ಸಾಧಾರಣ ಕೊಟಡಿ. ಒಂದೆರಡು ಕುರ್ಚಿಗಳು, ಒಂದು ಮೇಜು. ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಒಂದೆರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು. ಸಿನಿಮಾ ಸತ್ರಿಕೆಗಳು, ಕನ್ನಡಿ, ಬಾಚಣಿಗೆ, ಸ್ನೋ ಪಾಡರ್ ದಬ್ಬಿಗಳು, ಗೋಡೆಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿನಿಮಾ ತಾರೆಯ ಚಿತ್ರಗಳು. ಒಂದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ ಟ್ರಂಕಿನ ಮೇಲೆ ಸಣ್ಣ ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ. ಗೂಟಕ್ಕೆ ಹೆಂಗುಸರ ಕೊಡೆ. ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಯುವತಿಯ ಖಾಸಗಿ ಕೊಠಡಿಯ ವಾತಾವರಣ. ರಂಗದ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಮೇಜಿನ ಮೇಲಿರುವ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಮುಖ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಆಗಾಗ ಕೂದಲಿನ ಮೇಲೆ ಬಾಚಣಿಗೆಯನ್ನಾಡಿ ಸುತ್ತ ಯೋಚನಾಮಗ್ನಳಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದಾಳೆ ಸರೋಜ. ಅವಳು ಉಟ್ಟಿರುವುದು ಸಾಧಾರಣ ಬಿಳಿಯ ಸೀರೆ, ತೊಟ್ಟಿರುವುದು ಬಿಳಿಯ ರವಿಕೆ, ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೆರಡೇ ಕಪ್ಪು ಬಳೆಗಳಿವೆ. ಕೊಠಳಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.]

ಹೊರಗಡೆ ' ಸರೋಜಾ, ಸರೋಜಾ ' ಎಂದು ಯಾರೋ ಕೂಗುವುದು ಕೇಳುವುದು. ಕನ್ನಡಿಯಿಂದ ಮುಖ ತಿರುಗಿಸಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿನತ್ತ ನೋಡುವಳು ಸರೋಜಾ. ಚಂಪಾವತಿ ಪ್ರವೇಶಿಸುವಳು. ಕೊಂಚ ದಪ್ಪನೆಯ ದೇಹದ, ಅಧುನಿಕ ಫ್ಯಾಷನ್ನಿನ, ಜಾರ್ಜ್‌ಟ್ ಸೀರೆಯ ಬೆಡಗುಗಾತಿ ಚಂಪಾವತಿ, ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ಗಡಿಯಾರ, ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಬಳೆ. ಕಿವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಲೋಲಾಕು. ಕಂಕುಳಲ್ಲಿ ಕೊಡೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಜಿಟಿ ಬ್ಯಾಗ್. ಅವೆರಡನ್ನೂ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಬಿಸುಟು ಕೈವಸ್ತ್ರದಿಂದ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಸರೋಜಳ ಬಳಿ ಬಂದು ಅವಳ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ಕೈಯಿಟ್ಟು ಸಂತೈಸುವ ಸ್ವರದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿಸುವಳು.]

ಚಂಪಾವತಿ :

ಸರೋಜಾ!

[ಸರೋಜ ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುತ್ತಾ ಚಂಪಾವತಿಯ ಭುಜದ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೊರಗಿಸುವಳು.]

ಚಂಪಾವತಿ :

ಅಳಬೇಡ ಸರೋಜಾ, ಅಳಬೇಡ. (ಸರೋಜಳ ತಲೆಗೂದಲ ಮೇಲೆ ಕೈಯಾಡಿಸುತ್ತ) ಶೂ ಶೂ, ಬೇಬಿ, ಅಳಬೇಡ, ಅಳಬೇಡ. ಅತ್ತರೇನು ಬರುತ್ತದೆ?

[ಸರೋಜ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಬಿಕ್ಕುತ್ತಿರುವಳು.]

ಚಂಪಾವತಿ :

(ಸರೋಜಳ ಕಂಬನಿಗಳನ್ನೊರೆಸುತ್ತಾ) ಅತ್ತರೇನು ಬರುತ್ತದೆ? ಸರೋಜಾ?

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೋಬೇಕು. ಹುಟ್ಟಿದವರಿಗೆ ಸಾವು ತಪ್ಪಿದಲ್ಲವಲ್ಲಾ !
ನಾನೂ ಒಂದು ದಿನ ಸಾಯುವವಳೇ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಾಯುವವರೇ.

ಸರೋಜ :

(ಗದ್ದದ ಸ್ವರದಿಂದ) ಅವ್ವಾ, ಅವ್ವಾ....

ಚಂಪಾವತಿ :

(ಸರೋಜಳನ್ನು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ, ತಾನು ಅವಳನ್ನು ಬಳಸಿ ನಿಂತು, ಅವಳ ಬೆನ್ನು ನೇವರಿಸುತ್ತಾ) ನಿನ್ನ ಅವ್ವ ಅಂದರೆ ನನಗೂ ಅವ್ವ ಇದ್ದಂತೇ ಇದ್ದಳು. ನನಗಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ, ಸಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಸ್ತರತಿಯರಿಗೆ, ಎಲ್ಲಾ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ಅವ್ವ ಇದ್ದಂತಿದ್ದಳು. ಅಂಥಾ ಹೆಡ್‌ಮಾಸ್ತರತಿ ಮತ್ತೆ ಸಿಗುವದು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಯಾರಿಗೂ ಎಂದೂ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡಿದವಳಲ್ಲ, ಯಾರನ್ನೂ ಗದರಿಸಿದವಳಲ್ಲ. ಅವಳು ಇಷ್ಟು ಬೇಗ ನಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಯಾರು ತಿಳಿದಿದ್ದರು? ಎಂಥಾ ಅನ್ಯಾಯವಾಯಿತು? ಕಡೆಯ ಸಲ ಆ ತಾಯಿಯ ಮುಖ ನೋಡುವ ಪುಣ್ಯ ನನಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನಾಗ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆ. ವಕೀಲರ ಪತ್ರದಿಂದಲೇ ನನಗೀಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದದ್ದು. ಅವರೂ ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಬರೆದಿದ್ದರು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೂ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸ.

ಸರೋಜ :

(ದುಃಖವನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ) ಅಂಥಾ ತಾಯಿ ನನ್ನ ಪರದೇಶಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟಳಲ್ಲಾ ಚಂಪಾವತಿ!

ಚಂಪಾವತಿ :

ದೇವರಾಟ ಸರೋಜಾ, ಇದೆಲ್ಲಾ ದೇವರಾಟ.

ಸರೋಜ :

ದೇವರಾಟ! ಇದೆಂಥಾ ಆಟ ಅವನದು ಚಂಪಾವತಿ? ನಮ್ಮಂಥವರನ್ನು ಪರದೇಶಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಗೋಳಾಡಿಸುವವರಿಂದ ಆ ದೇವರಿಗೇನು ಸಂತೋಷ? ನಾನಿನ್ನೂ ಎಳೆಯ ಕೂಸಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ನನ್ನ ತಂದೆಯನ್ನು

ನೊ ದ ಲ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ. ಮನೆಯ ಅಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಯೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅಣ್ಣ ತಮ್ಮಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಕೂಸಾಗಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಅವ್ವ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ನೌಕರಿ ಹಿಡಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಮಾಸ್ತರತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ನನ್ನನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ದೊಡ್ಡಾಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಾಲೆ ಕಲಿಸಿದಳು. ನಾನಿನ್ನೂ ಒಂದು ದಡಕ್ಕೆ ಹತ್ತುವದರಲ್ಲೇ ನನ್ನ ತಾಯಿಯನ್ನು ಸೆಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋದನಲ್ಲಾ ಆ ದೇವರು! ಇದೆಂಥ ಆಟ ಅವನದು ಚಂಪಾವತಿ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ನಮ್ಮ ಸತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕೇ ದೇವರು ಇಂಥಾ ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನೂಕುತ್ತಾನೆ ಸರೋಜಾ. ಇವರನ್ನು ಪೇಚಿನಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸೋಣ, ಇವರು ಹ್ಯಾಗೆ ಪಾರಾಗುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ ಅಂತ ಕಾಯುತ್ತಾ ಇರು ತಾನೆ. ಅವನಿಗಂತೂ ಆದೊಂದು ಆಟ. ನಾವೂ ಕೂಡಾ ಅದು ಆಟ ಅಂತಲೇ ತಿಳಿದುಕೋಬೇಕು. ಸಂಕಟ ಬಂದಾಗ ಸೋತು ಹೋಗಿ ಅಳುತ್ತಾ ಕೂಡಬಾರದು. ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಒಂದು ಹಾದಿ ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಮುಂದೆ ಸಾಗಬೇಕು. ನನಗೇನು ಸಂಕಟ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವೆಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ? ನಿನಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದ್ದವು ನನಗೂ. ನಿನ ಗಾದರೂ ಒಬ್ಬ ತಾಯಿಯಿದ್ದಳು, ತಾಯಿಯ ಪ್ರೇಮ ಅಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನೂ ನೀನು ಕಂಡೆ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಅವಳ ಪ್ರೇಮದ ನೆರಳಲ್ಲಿ ನಗು ನಗುತ್ತಾ ಬೆಳೆದೆ. ನಾನಾದರೋ ತಾಯಿಯ ಮುಖವನ್ನೂ ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ಹೆತ್ತಾಕೆ ಯಾರು, ಎಲ್ಲಿಯವಳು ಅನ್ನುವದೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

(ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ) ಪಾಪ, ಪಾಪ, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟಿರಬೇಕು ನೀನೂ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಪುಣ್ಯವಂತೆ. ನನ್ನನ್ನೂ ಒಬ್ಬ ಮಗಳ ಹಾಗೇ ನೋಡಿಕೊಂಡಳು. ತಾಯಿಯ ಪ್ರೇಮವೆಂದರೇನೆಂಬುದನ್ನು

ನೊ ದ ಲ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ತಿಳಿಯದಿದ್ದ ನನಗೆ ಅದರ ಸವಿಯೆಂಥವೆಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಳು. ನಾನು ಎಲ್ಲೋ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ನಾನಿನ್ನೂ ಒಂದು ವಾರದ ಕೂಸಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಮಿಶನರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದಳಂತೆ ನನ್ನ ತಾಯಿ. ನಾನು ಅಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದು ದೊಡ್ಡವಳಾದೆ. ಕಾನ್ವೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಲಿತು ಮಾಸ್ತರತಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ದೊರಕಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಸ್ವತಂತ್ರಳಾದೆ. ಈಗ ನನಗೇನೂ ಕಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ನಿಜ. ಆದರೂ....

ಸರೋಜ :

ಮದುವೆಯೊಂದು ಆಗಿಬಿಟ್ಟರೆ ನೀನು ಪೂರ್ಣ ಸುಖಿಯಾಗುವಿ.

ಚಂಪಾವತಿ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಮದುವೆ! ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ನಿನಗೆ. ನನಗಲ್ಲ. ನನಗೆ ನೀನು ಆಗಲೇ ಇಷ್ಟತ್ಯೈದಾಯ್ತು. ಆಯುಷ್ಯದ ಅರ್ಧ ಹಾದಿ ಮುಗಿದು ಹೋಯ್ತು. ಈ ಇಷ್ಟತ್ಯೈದು ವರ್ಷಗಳನ್ನು ಏಕಾಂಗಿಯಾಗಿ ಕಳೆದ ನನಗೆ ಇನ್ನು ಇಷ್ಟತ್ಯೈದು ವರ್ಷ ಕಳೆಯುವುದು ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ನೀನಿನ್ನೂ ಹದಿನೆಂಟರ ಹುಡುಗಿ. ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕಾದದ್ದು ನಿನಗೆ.

- ಗೀತೆ -

ಸಖಿ, ಬಿಡು ಶೋಕವ, ನಿರಾಶಾಭಾವನ
ಬಿಡು, ರಮಣನ ಜೊತೆಗೂಡು!

ಹರಯವಿರುತಲಿ, ಹೃದಯೇಶನಿಗೊಲಿದು
ನಡೆ, ಸುಖ ಸಂಸಾರವ ಹೂಡು!

ಒಲವಿನೊರತೆಯು ನೆಗೆದೇಳಲಿ ಪುಟಿದು
ನಡೆ, ನನ ಸಂಸಾರವ ಮಾಡು!

ಸರೋಜ :

ನನ್ನ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡು ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಕೂಡಾ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ಇನ್ನೂ - ಈಗಲೇ ಮದುವೆಯ ಮಾತು ತೆಗೆಯುತ್ತೀಯಲ್ಲ ಚಂಪಾವತಿ ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ನಿನ್ನ ತಾಯಿ ತೀರಿಕೊಂಡದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನ ಮದುವೆ ಅವಸರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ, ಸರೋಜಾ. ನಾನೇನೋ ಮಿಶ್ರನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ. ನಾನು ಹ್ಯಾಗಿದ್ದರೂ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ನಾನೇನು ಮಾಡಿದರೂ ಜನರು ಹೆಚ್ಚು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನದು ಹಾಗಲ್ಲ. ನೀನು ಹಿಂದೂ ಹುಡುಗಿ. ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನೂ ನಿಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಎಣ್ಣೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ನೋಡುವದು. ಅದರ ಕರೋರದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಮದುವೆಯಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಹಾದಿಯಿಲ್ಲ ನಿನಗೆ.

ಸರೋಜ :

ನನಗೇನೂ ಹಾಗನ್ನಿಸುವದಿಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಿ ಯಾಕೆ ಇರಬಾರದು?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಮನಸು ಮಾಡಿದರೆ ಇರಬಲ್ಲೆ. ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯ ಹಾಗೆ ನೀನೂ ಮಾಸ್ತರತಿ ಯಾಗುವ ವಿಚಾರವಿದೆಯೇ ಏನು?

ಸರೋಜ :

ನನ್ನ ತಾಯಿಯ ಜಾಗವನ್ನು ನನಗೇ ಕೊಡಬಹುದಲ್ಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ನವರು?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಈ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀಯಾ?

ಸರೋಜ :

ಮನೇಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಮನಸ್ಸಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಯತ್ನ? ವಕೀಲ ಶಾಂತಣ್ಣನವರೇನೋ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚೇರ್ಮನ್ ರ ಹತ್ತರ ಮಾತಾಡಿ ನೌಕರಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾರೆಂತೆ.

ಚಿಂಪಾವತಿ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಹೀಗೇನು? ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಆವರು?

ಸರೋಜ :

ಎಲ್ಲೋ ಮರೆತಿರಬಹುದು ಬಿಡು. ಈ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೇ ನನಗೆ ಧೈರ್ಯ ಕೊಟ್ಟವರು. ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಬಂದಿದ್ದ, ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲಿಕ್ಕೆ. ನಾನೇನೂ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಚಿಂಪಾವತಿ :

ಮಲ್ಲಣ್ಣ! ಇವನ್ಯಾವ ಅಣ್ಣ ಬಂದನವ್ವಾ ನಿನಗೆ?

ಸರೋಜ :

ನಮ್ಮ ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಮಗ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೂ ಅವನ ತಂದೆಗೂ ಮನಸ್ಸು ನೆಟ್ಟಗಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಂದೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೌಕರಿ ಹಿಡಿದರು. ಅವರ ಮದುವೆಗೂ ಕೂಡಾ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಯಾರೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲವಂತೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆ ತೀರಿಕೊಂಡಾಗ ಒಮ್ಮೆ ಬಂದು ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯನ್ನು ಮಾತಾಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರಂತೆ. ನಾನು ಚಿಕ್ಕವಳಿದ್ದಾಗ ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಒಂದೆರಡು ಸಲ ಬಂದಿದ್ದ. ಆ ಮೇಲೆ ಅವನು ಬಂದದ್ದು ಮೊನ್ನೆಯಷ್ಟೆ.

ಚಿಂಪಾವತಿ :

ಅವನು ಅನುಕೂಲವಾಗಿದ್ದಾನೇನು?

ಸರೋಜ :

ಅಂಥ ಶ್ರೀಮಂತನೇನೂ ಅಲ್ಲವಾದರೂ ಅಂಥ ಬಡವನೂ ಅಲ್ಲ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮನೆಯ ಹೊಲವಿದೆಯಂತೆ. ತೋಟವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಕಬ್ಬು, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಕಾಯಿಪಲ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾನಂತೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಇವಳು ಇರುತ್ತೀ, ಊರಿಗೆ ಬಂದುಬಿಡು ಅಂತ ಬಹಳ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ. ನನಗೇ ಮನಸ್ಸಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಈ ನಿಮ್ಮ ಮಲ್ಲಣ್ಣನಿಗೆ ವಯಸ್ಸೆಷ್ಟು ?

ಸರೋಜ :

ಮೂವತ್ತೋ ಮೂವತ್ತೆರಡೋ ಆಗಿರಬಹುದು.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಪುತ್ತೆ ಯಾರಿದ್ದಾರಂತೆ ?

ಸರೋಜ :

ಅವನು, ಅವನ ಹೆಂಡತಿ ಇಬ್ಬರೇ. ಅವರ ತಂದೆಗೆ ಅವನೊಬ್ಬನೇ ಮಗ.

ಚಂಪಾವತಿ .

ಹಾಗಾದರೆ ನೀನು ಅಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿರಬಹುದಲ್ಲ ?

ಸರೋಜ .

ಏನು ಸುಖವೋ ಬಿಡಪ್ಪಾ. ಆ ಹಾಳು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಎಂಥಾ ಸುಖ, ಏನು ಕತೆ ? ಅಲ್ಲೇನು ವೇಟೆಯೇ, ಸಿಸಿಮಾವೇ, ನಾಟಕವೇ, ನಾಚನಾಲಯವೇ, ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜವೇ, ಗೆಳತಿಯರೇ ? ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆದ ನಾನು ಆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತು ಕಳೆಯುವದಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ? ನನಗೇನೋ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದೊಡನೆ ಮುಳ್ಳು ಬಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಮೈಮೇಲೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಹೌದೇ, ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿ ! ನೀನು ಹೇಳುವದೂ ಸರಿಯೆ. ಆದರೂ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಹಳ್ಳಿವಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅದೂ ರೂಢಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ನೀನೇನೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಿನ ಇರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ವರ ನೋಡಿ ನಿನಗೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಬಹುದು ನಿಮ್ಮಣ್ಣ.

ಸರೋಜ :

ನನಗೀಗಲೆ ಮ ದು ವೆ ಯಾ ಗು ವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಚಂಪಾವತಿ. ಇನ್ನೂ ನಾತ್ಯೈದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗಾದರೂ ನಾನೊಬ್ಬಳೇ ಸ್ವತಂತ್ರಳಾಗಿ ಬದುಕ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

ಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀನೆ. ಮದುವೆಯೆಂದರೆ ಗಂಡಸಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಿದ್ದ ಹಾಗೆ, ಅಲ್ಲವೇ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ನಿನ್ನ ವಿಚಾರ ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮೊದಲು ಕೆಲಸವೊಂದು ಸಿಕ್ಕಬೇಕಲ್ಲ ಸರೋಜಾ?

ಸರೋಜ :

ಶಾಂತಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಕೊಡಿಸುತ್ತೀನೆ ಅಂತ.

ಚಂಪಾವತಿ :

(ಕೊರಡಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡುತ್ತ) ಶಾಂತಣ್ಣನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ....ಶಾಂತಣ್ಣನವರು! ಅವರು ನಿನಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಬಹುದು ಅಂತ ತಿಳಿಯೋಣ. ಆದರೆ....ಆದರೆ....

ಸರೋಜ :

ಆದರೇನು ಚಂಪಾವತಿ? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗೇನಾದರೂ ಸಂಶಯವಿದೆಯೋ? ಅವನಿಗೂ ಅವರಿಗೂ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಗೊತ್ತಿದೆ, ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅವರ ವಿಷಯವೆಲ್ಲಾ ನನಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೆಲವು ಸಂಗತಿಗಳು ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ದಿಲ್ಲ. ಹೂಂ. ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. (ಎಂದು ಮಾತು ಸಲ್ಲಿಸುವಳು.)

ಸರೋಜ :

ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸಂಗತಿ ಅಂದರೇನು ಚಂಪಾವತಿ? ಶಾಂತಣ್ಣನವರು ಒಳ್ಳೆಯವರಲ್ಲ ಅನ್ನುತ್ತೀಯಾ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಿಂದ ಒಳ್ಳೆಯವರಾಗಿರುವವರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸರೋಜಾ.

ಸರೋಜ :

ಏನೋ ಒಗಟು ಹೇಳಿದಂತೆ ಹೇಳುತ್ತೀಯಲ್ಲ? ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಬಿಡಿಸಿ ಹೇಳಬಾರದೇ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಬಿಡಿಸಬೇಕಾದಷ್ಟೂ ಗಡುಚಾಗುವ ವಿಷಯ ಇದು. ಇಂಥಾ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಯಾರೂ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಅವರವರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. (ಕೈ ಗಡಿಯಾರ ನೋಡಿಕೊಂಡು) ಹೂಂ. ಟೈಂ ಆಯ್ತು. ನಾನೀಗ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೇನು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೀಯಲ್ಲ ನೀನು, ಮತ್ತೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ನಾಳೆ.

ಸರೋಜ :

ಒಂದೈದು ಮಿನುಟು ಕೂಡಲ್ಲ, ಚಹಾ ಮಾಡ್ತೇನೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಇದೇ ಈಗ ಆಗಿದೆಯವ್ವ. ಏನೂ ಬೇಡ. ಬರ್ತೇನೆ.

[ಚಂಪಾವತಿ ಹೋಗುವಳು. ಸರೋಜ ಮತ್ತೆ ಕನ್ನಡಿಯ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿ ತಲೆ ಬಾಚಿಕೊಂಡು, ಹಣೆಗೆ ಕುಂಕುಮವಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸದಾಶಿವ ಅಗಮಿಸುವನು. ಅವನು ದಷ್ಟಪುಷ್ಟ ಶರೀರದ ಎತ್ತರದ ನಿಲುವಿನ ಸ್ವರೂಪಿಯುನು. ಖಾದಿಯ ಬುರ್ಕೋಟು, ವ್ಯಾಂಟುಗಳಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಎಡಗೈಯಲ್ಲಿ ರಿಪ್ಲೆವಾಚು. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿಸ 'ಸಂಯುಕ್ತ ಕರ್ನಾಟಕ.' ಅವನು ಬಂದದ್ದು ಸರೋಜಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನು ಅವಳ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನೆಳೆಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಮೇಜಿನ ಬಳಿ ಹೋಗಿ]

ಸದಾಶಿವ :

ಸರೋಜಾ!

ಸರೋಜ :

(ಸಂತೋಷದಿಂದ ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಿ ಕೊಂಚ ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ) ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ ಸದಾಶಿವ? ನನಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಆಗಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಸದಾಶಿವ :

(ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂದ) ನಮ್ಮಂಥವರು ಬಂದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಗೊತ್ತಾದೀತು ನೀನಿಗೆ?

ಸರೋಜ :

(ತುಂಟ ನಗೆಯಿಂದ) ಮತ್ತೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡಾ ಸಪ್ಪಳಮಾಡದೆ ಕಳ್ಳರ ಹಾಗೆ ಬಂದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ?

ಸದಾಶಿವ :

ಮತ್ತೆ! ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡಾ ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗದೆ ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಗೆ ನಿಂತವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವದಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳು. (ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ನಗುತ್ತಾ ಅವಳನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುವನು.)

ಸರೋಜ :

(ಓರೆನೋಟ ಬೀರುತ್ತಾ) ಸಾಕು ಬಿಡಿರಿ, ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಆಡುವದರಲ್ಲಿ ಬಲು ಜಾಣರು ನೀವು ಅನ್ನುವದು ನನಗೇನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನು?

ಸದಾಶಿವ :

ನಿನ್ನ ಜಾಣತನದ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮದೆಲ್ಲಾ ಏನು ಬಿಡು. ನನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೀ ತಡ. ಕಳ್ಳ ಅಂತ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಿಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲ! ನಾನೇನು ಅಂಥ ಕಳ್ಳತನ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿನ್ನಲ್ಲಿ?

ಸರೋಜ :

(ಪೂರ್ಣ ಲಜ್ಜಿತಳಾಗಿ, ಕೊರಳು ಕೊಂಕಿಸಿ) ಇಶ್ಯಾ! ಸಾಕು ಬಿಡಿರಿ. ಸ್ವಲ್ಪ ಇರಿ. ಚಹಕ್ಕೆಟ್ಟು ಬರ್ತೇನೆ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಎದ್ದು, ಅವಳ ಬಳಿ ಬಂದು) ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದೂ ನಿಜ. ನಾನು ಬರುತ್ತಲೂ ನಿನ್ನದೇನೋ ಕಳವಾಗಿ ಹೋದ ಹಾಗಿದೆ.

ಸರೋಜ :

(ಸುಮ್ಮನೆ ನಗುವಳು)

ಸದಾಶಿವ :

ನಾನು ಚಹ ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವದೂ ಮರೆತುಹೋಯಿತಲ್ಲ ನಿನಗೆ!

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

ಇಷ್ಟು ಸಲ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಸಲ ಆದರೂ ನಾನು ಚಹಾ ಕುಡಿದದ್ದು ನೋಡಿದ್ದೀಯಾ?

ಸರೋಜ :

(ಅಣಕದ ಸಗೆಯೊಡನೆ) ದೊಡ್ಡ ದೇಶಭಕ್ತರು! ನೀವ್ಯಾಕೆ ಚಹಾ ಕುಡಿದೀರಿ! ನೀವು ಕುಡಿಯುವದು ಬೇರೆ ಇದೆಯಲ್ಲ!

ಸದಾಶಿವ :

(ಚಚ್ಚಿ) ಏನು ಮಹಾರಾಯಿತಿ?

ಸರೋಜ :

ನಿಮ್ಮಂಥ ದೇಶಭಕ್ತರಿಗಾಗೇ ಹುಟ್ಟಿ ಕೊಂಡಿದೆಯಲ್ಲ ಆ ಸೀ ಹೆಂಡ! ನೀರಾ!

ಸದಾಶಿವ :

(ಉಸಿರುಬಿಟ್ಟು) ಅದೇ ಅಲ್ಲವೇ? ಬದುಕಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಸೆರೆ ಕುಡೀತೇನೆ ಅಂತ ಎಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀಯೋ ಅಂತ ಹೆದರಿದೆ. (ಮತ್ತೆ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕೂಡುವನು.)

ಸರೋಜ :

[ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ಕೈಯೂರಿ ನಿಂತು] ಏನಾಯಿತು ಸದಾಶಿವ? ಹೋದ ವಾರ ಬಂದಾಗ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿರಲ್ಲ, ಆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ನೌಕರಿಯೇನಾದರೂ ಸಿಗುವ ಆಸೆಯಿದೆಯೋ?

ಸದಾಶಿವ :

ಈ ನೌಕರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಆಸೆಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ತೆಗೆದು ಕೂತಿದ್ದರೆ ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಕೂಡಬೇಕಾದೀತು, ಹಾಗೇ.

ಸರೋಜ :

ಅಂದರೆ? ಇದೂ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಂತೀರಾ?

ಸದಾಶಿವ :

ಖಾಲಿಯಿರುವ ನೌಕರಿ ಎರಡು. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಅರ್ಜಿ ಎರಡು

ಸಾವಿರ. ಈ ಎರಡು ಸಾವಿರ ಮಂದಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಇಷ್ಟರ ಮೇಲಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಲ್ಲ?

ಸರೋಜ :

ಚೀಫ್ ಎಂಜಿನಿಯರ ವಶೀಲ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆ ಅಂತಿದ್ದಿರಲ್ಲ?

ಸದಾಶಿವ :

ಆಗುತ್ತದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ, ವಶೀಲಿಗಾಗಿ ಅವರಿವರ ಬಾಗಿಲು ಕಾದು, ಯಾರು ಯಾರಿಗೋ ಸಲಾಮು ಹೊಡೆದು, ಏನೇನೋ ಮಾತು ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡು ತಲೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ ನನಗೆ.

ಸರೋಜ :

ನೌಕರಿ ಹುಡುಕುವದೆಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಇರೋದೇ. ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡರೇನು ಉಪಯೋಗ?

ಸದಾಶಿವ :

ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ನಿಜ. ನೀ ಹೇಳುವ ಮಾತೂ ನಿಜ. ಆದರೂ.... ಆದರೂ....ನನ್ನ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟದ್ದೂ ನಿಜ. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ಸರೋಜಾ, ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲ, ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲ, ಆರು ತಿಂಗಳಲ್ಲ, ಒಂದೇಸಮನೇ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ನೌಕರಿಗಾಗಿ ತಿರುಗುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ನೌಕರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದೆ, ಸಾವಿರಾರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದೆ, ಅರ್ಜಿಯ ಜತೆಗೆ ಕಳಿಸುವ ಫೀಜಿಗಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದೆ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರ ಬಾಗಿಲು ಕಾದೆ, ಸಾವಿರಾರು ಜನರಿಗೆ ಮೈಸೂರುಪಾಕು, ಉಂಡಿ, ಖಾರಾ, ಚಹ ಕೊಡಿಸಿದೆ, ಇದುವರೆಗೆ ಏನಿಲ್ಲೆಂದರೂ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಖರ್ಚುಮಾಡಿರಬಹುದು ಈ ನೌಕರಿಯ ಬೇಟೆಗಾಗಿ. ಕಡೆಗೂ ಫಲ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆಗಲೇ ನೌಕರಿಯ ಹುಚ್ಚು ಬಿಟ್ಟು ಇದೇ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ

ನೊ ದ ಲ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ಆರು ಸಾವಿರ ಸಂಪಾದಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು....

ಸರೋಜ :

ನಿನ್ನಿಗೆ ತಲೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಪೂರಾ ಕೆಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಎಲ್ಲೋ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ಸ್ಕೂಲ್ ಸಡಿಲಾಗಿರಬೇಕು. [ಮೆದುಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ನಗುವಳು]

ಸದಾಶಿವ :

ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಪಿರಿ ಪಿರಿ ತಿರುಗುವಾಗ ಸಡಿಲಾಗಿದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು ಸರೋಜಾ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ನೆಟ್ಟಗಾಗಿದೆ.

ಸರೋಜ :

ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಟ್ಟುಹೋಗಿರಬೇಕು.

ಸದಾಶಿವ :

ಹಾ!

ಸರೋಜ :

ಬಿ.ಎ. ಪಾಸಾಗಿ ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ತಲೆ ಕೆಡದೆ ಉಳಿದಿದೆಯೆಂದು ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕು?

ಸದಾಶಿವ :

ಬಿ. ಎ. ಪಾಸಾದವರೆಲ್ಲಾ ನೌಕರಿಯನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ನಿಯಮ ವನ್ನೇನೂ ಯಾರೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವಲ್ಲ ಸರಾ?

ಸರೋಜ :

ಮಾಡಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೂ, ಯಾರು ಯಾವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆಂದ. ಒಕ್ಕಲುತನವನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬಿ.ಎ. ವರೆಗೆ ಕಲಿಯುವ ಅಗತ್ಯವೇನು?

ಸದಾಶಿವ :

ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆಯವರೆಗೂ ನಾನೂ ನಿನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ತಂದೆಗೂ ಅದೇ ಆಸೆಯಿತ್ತು. ನಾನು ಬಿ.ಎ. ಪದವಿ ಪಡೆದು

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

ಮೊದಲ ಆಫೀಸರಾಗುವೆನೆಂದು ಅವನು ಕನಸು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ. ಅಂತೇ ಒಂದು ಹೊಲವನ್ನು ಮಾರಿ ನನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು. ನೌಕರಿಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾದೀತೆಂದು ಅವನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಾನು ತಿರುಗುವದನ್ನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಅವನಿಗೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ನೌಕರಿಯೂ ಬೇಡ, ಏನೂ ಬೇಡ, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಿರುಗುವದೂ ಬೇಡ, ಹೊಲ ಮನೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಬಿಡು ಅಂತ ಈಗ ಅವನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನಿಗೂ ವಯಸ್ಸಾಯ್ತು. ಮೊದಲಿನಂತೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ. ಆಳುಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಇನ್ನು ಆಳಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸರೋಜ :

ನಿಶ್ಚಯ ಅಂದರೆ ಪೂರಾ ನಿಶ್ಚಯವೋ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಹೌದು. ಇನ್ನು ಮನಸ್ಸು ಬದಲಿಸುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿದರೂ ನಾನು ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದಿಲ್ಲ. ನೌಕರಿ ಅಂದರೆ ಎಷ್ಟಾದರೂ ಪರತಂತ್ರ. ತನ್ನ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ತಾನು ದುಡಿದು ಸ್ವತಂತ್ರನಾಗಿರುವದರಲ್ಲಿಯ ಸುಖ ಈ ಹಾಳು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು ?

ಸರೋಜ :

ಸರಿ. ಸರಿ. ನೀವೂ ಮುಖಂಡರ ಹಾಗೇ ಮಾತಾಡಲು ಪುರುಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿರಿ. [ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವ ಪತ್ರಿಕೆಯತ್ತ ದೃಷ್ಟಿ ಹೊರಳಿಸಿ] ಹೂಂ. ಪುಠಾರಿ ಗಳ ಹಾಗೇ ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೂ ದಿನಪತ್ರಿಕೆ ಬಂತು. ಇನ್ನು ಗ್ರಾಮೋದ್ಧಾರ.... ರೈತರ ಸೇವೆ....ಸಮಾಜ ಸೇವೆ....ಅಲ್ಲವೇ ? ಸಾಗಲಿ ! ಸಾಗಲಿ !

ಸದಾಶಿವ :

[ನೊಂದ ದನಿಯಿಂದ] ನಿನಗೆ ಇದೆಲ್ಲ ನಗೆ ಮಾತಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆಯಲ್ಲ ಸರೋಜಾ !

ಸರೋಜ :

ನಗೆ ಮಾತಲ್ಲದಿನ್ನೇನು? ಅಲ್ಲೇ, ನಿಮಗೂ ಯಾಕೆ ಬಡಿದುಕೊಂಡಿತು ಅಂತೀನಿ, ಈ ಹುಚ್ಚು!

ಸದಾಶಿವ :

[ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ] ಹುಚ್ಚು?

ಸರೋಜ :

ಹುಚ್ಚಲ್ಲದಿನ್ನೇನು? ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿರಿ, ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹಿಂತಿರುಗಿರಿ ಅಂತ ಗಾಂಧಿಯವರು ಎಷ್ಟು ಸಾವಿರ ಸಲ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಹಿಂದೆ? ಅವರು ಹೇಳಿದರೆಂದು ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೋದರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ? ಸ್ವತಃ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಶಿಷ್ಯರೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಲೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಂಡು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲರೂ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸು, ದಿಲ್ಲಿಗಳಂಥ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಿಜವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ರೈತರ ಸೇವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಯಿದ್ದಾರೋ, ನೀವೇ ಹೇಳಿರಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ಬಹಳ ಮಂದಿ ಇಲ್ಲ ಅನ್ನುವದೇನೋ ನಿಜ. ಆದರೂ ಕೆಲವರಾದರೂ ಇದ್ದೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಚಾರ್ಯ ವಿನೋಬಾ ಭಾವೆಯವರು....

ಸರೋಜ :

ವಿನೋಬಾಜೀಯವರ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಅವರಿಗೇನು ಸಂಸಾರವೆ? ಮನೆಯೇ? ಮಾರೇ? ಅಂಥವರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಅಷ್ಟೇ, ಪಟ್ಟಣವೂ ಅಷ್ಟೆ. ನೀವೇನು ಅವರ ಹಾಗೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾಗುವವರಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಸದಾಶಿವ :

ನಾನೇಕೆ ಸನ್ಯಾಸಿಯಾದೇನು? [ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು] ನಿನ್ನಂಥ ಸುಂದರ ತರುಣಿ ನನ್ನ ಜೊತೆಗಾತಿಯಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುವಾಗ!

ಸರೋಜ .

[ನಾಚಿ, ಮುಖ ತಿರುಗಿ] ಇಶ್ಯಾ ! ಬಿಡಿರಿ, ಬಿಡಿರಿ.

ಸದಾಶಿವ :

[ನಗುತ್ತಾ, ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದು] ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡುವುದಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಸರೋಜಾ ? ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಡಬಾರದೆಂದು ನಿನ್ನ ತಾಯಿಯೂ ಹೇಳಿದ್ದರು. ನೆನಪಿಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ ? ಸನ್ಯಾಸಿ ವಿನೋಬಾ ಆಗುವದಿಲ್ಲ ನಾನು ; ನಿನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು ಸಂಸಾರಿ ಸದೋಬಾ ಆಗುತ್ತೇನೆ.

- ಗೀತೆ -

ಸದಾಶಿವ :

ಬಿಡಲಾರೆನೆ ನಾ ನಿನ್ನ | ಬಾ ಬಾರೆ || ಪಲ್ಲ ||
ಚೆಲುವೆ ನಿನಗೊಲಿದೆ | ಬಲುದಿನದ ಹಿಂದೆ |
ನೀನಾಗು ನನ್ನ ನಲ್ಲೆ !

ಸರೋಜ :

ಒಲ್ಲೆ !

ಸದಾಶಿವ :

ಸನ್ಯಾಸವೇಕೆ | ತಾಷಾಯವೇಕೆ |
ನೀನಾಗು ನನ್ನ ನಲ್ಲೆ !

ಸರೋಜ :

ಒಲ್ಲೆ !

ಸದಾಶಿವ :

ಒಪ್ಪಿದೆಯಲ್ಲವೇ, ಸರೋಜಾ ?

ಸರೋಜ :

[ದೂರ ಸರಿದು ನಿಂತು] ನನಗೀಗಲೇ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆ ಯಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

[ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯಿಂಜ] ಮದುವೆಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲ ! ಏನು ಹಾಗಂದರೆ ? ಹದಿನೆಂಟರ ಹರೆಯದ ಹುಡುಗಿಯ ಬಾಯಿಂದ ಇಂಥ ಮಾತು ಬರುತ್ತ

ದೆಂದರೆ ನಂಬಲಿಕ್ಕಾಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಸಂಸಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ನೀನು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ?

ಸರೋಜ :

[ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ] ಸನ್ಯಾಸಿನಿಯಾಗಲು ನಾನೇನು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ನಾಲ್ಕೈದು ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ಮದುವೆಯ ವಿಚಾರವಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮತ್ತುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವವಳು?

ಸರೋಜ :

[ಸಸುಮುಗಿಸಿದಂತೆ] ನೀವು ಗಂಡಸರು ಎಷ್ಟೋ ಸುಶಿಕ್ಷಿತರಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಗುಣವನ್ನು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಹೆಂಗಸರೆಂದರೆ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆತ್ತ ಸತ್ತು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಷ್ಟೇ ಹುಟ್ಟಿರುವರೆಂದು ನಿಮ್ಮ ಕಲ್ಪನೆಯೇ?

ಸದಾಶಿವ :

ಹಾಗೆಲ್ಲ ಕಲ್ಪಿಸಲು ನಾನೇನೂ ಗೊಡ್ಡು ಸನಾತನಿಯಲ್ಲ. ಗಂಡಸಿನಂತೆ ಹೆಂಗಸಿಗೂ ಸಮಾನ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು, ಸ್ವಂತದ ಸಂಸಾರ ಸಾಗಿಸಿಕೊಂಡು ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗಾಗಿ ದುಡಿಯುವ ಹಕ್ಕು ಗಂಡಸಿನಂತೆ ಹೆಂಗಸಿಗೂ ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಹೆಂಗಸರೆಂದರೆ ಬರಿಯ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೆರುವ ಯಂತ್ರಗಳಲ್ಲ ಮದುವೆಯೊಂದೇ ಜೀವನದ ಮಹಾ ಪ್ರಸಂಗವಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಮದುವೆಯೂ ಅವಶ್ಯ ಎನ್ನುವದನ್ನೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸಂಸಾರ ನಡೆಸುತ್ತಲೇ ಧೈಯ ಸಾಧಿಸಲೂ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಸರೋಜ :

ಧೈಯದ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯೊಂದು ಕಾಲೊಡಕು.

ಸದಾಶಿವ :

ಯಾರೋ ಎಲ್ಲಿಯೋ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಪಾಠ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅ ಬಗ್ಗೆ

ಸ್ವಲ್ಪನೂ ವಿಚಾರಮಾಡದೇ ಅದನ್ನೇ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂಡುವುದು ಜಾಣರ ಲಕ್ಷಣವಲ್ಲ, ಸರೋಜಾ. ಮದುವೆಯಿಲ್ಲದೆಯೂ ಇರಬಹುದೆನ್ನುವದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಆದರೆ, ಅದಕ್ಕೂ ಸಹ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣ ಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ನೀನೊಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳು. ಈ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನಂಥ ಅವಿನಾಹಿತ ಯುವತಿ ಬಾಳಿ ಮೂಡುವ ದೇನು ಹುಡುಗಾಟದ ಮಾತಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಯಾಕೆ? ಯಾರಾದರೂ ನನ್ನನ್ನು ನುಂಗುವರೋ? ನನ್ನ ಶೀಲ, ನನ್ನ ಚಾರಿತ್ರ್ಯ ನನ್ನ ಮುಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿದೆ. ನನ್ನಂಥವಳಿಗೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಮಾಡಲಾರರು.

ಸದಾಶಿವ :

ಸ್ವಭಾವತಃ ನೀನು ದೃಢವಾದ ಚಾರಿತ್ರ್ಯದವಳೆನ್ನುವದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ, ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊದಲೇ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಬರುತ್ತವೆಯೇ ಸರೋಜಾ? ಪಟ್ಟಣವೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪುಂಡರಿರುತ್ತಾರೆ, ಗುಂಡರಿರುತ್ತಾರೆ, ಮೋಸಗಾರರಿರುತ್ತಾರೆ, ಕಪಟಿಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬಳೇ ಒಬ್ಬಳಾಗಿ ಎಷ್ಟು ದಿನ ಅಂತ ನೀನಿಲ್ಲಿ ಇರಬಲ್ಲೆ? ಹೆಣ್ಣು ಜೀವಕ್ಕೊಂದು ಗಂಧಿನ ಜೊತೆ ಬೇಕೇಬೇಕು.

ಸರೋಜ :

ಮೊದಲು ಬರಿಯ ಜೊತೆಯೆಂದು ನಂಬಿದ್ದು ಮುಂದೆ ಸೆರೆಮನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಗಂಡಸಿನ ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿರುವದೂ ಒಂದೇ, ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲಿರುವದೂ ಒಂದೇ.

ಸದಾಶಿವ :

ಮತ್ತೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು ಯಾರದೋ ಭಾಷಣದ ಗ್ರಾಮಾಫೋನ್ ರಿಕಾರ್ಡು. ಈ ಹುಚ್ಚು ನಿನಗೆಲ್ಲಿ ಹಿಡಿಯಿತೇ ಸರೋಜಾ? ಇಲ್ಲಿದ್ದು ನೀನು ಮೂಡುವದಾದರೂ ಏನನ್ನು ?

ಸರೋಜ :

ನನ್ನ ತಾಯಿಯಂತೆ ನಾನೂ ಮಾಸ್ತರತಿಯಾಗುತ್ತೇನೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ಮಾಸ್ತರತಿಯ ಕೆಲಸ ಸಿಗುತ್ತದೇನು ?

ಸರೋಜ :

ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣನವರು ಸಹಾಯಮಾಡಿ ಕೊಡಿಸುವದಾಗಿ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಸರಿಹಾಸ್ಯದಿಂದ) ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣ.....ಅವನ ಸಹಾಯ....(ನಗುವನು)
ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಟೋಪಿ ಹಾಕುತ್ತಾ ತಿರುಗುವ ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣ.... ಅವನಿಂದ
ನಿನಗೆ ಸಹಾಯ ! (ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವನು) ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣ ! ಟೋಪಿ
ಶಾಂತಣ್ಣ ! (ಮತ್ತೆ ನಗುವನು)

ಸರೋಜ :

(ಅರ್ಥ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದಂತೆ. ಅರ್ಥ ಕೋಸದಿಂದ) ಯಾಕ್ರೀ, ಹೀಗೆಲ್ಲ ಆಡುತ್ತೀರಿ
ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ? ಅವರೇನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ನಿಮಗೆ ?

ಸದಾಶಿವ :

ನನಗೇನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅವರು, ನಿಜ. ನನಗೇನೂ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಅಂಥಾ
ಪ್ರಸಂಗವೇ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಗ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವರು ನನಗೂ ಟೋಪಿ
ಹಾಕದೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಸರೋಜಾ ? ಅವರ
ಆಸ್ತ್ರಮಾಣಿಕತನದ ವಿಷಯ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ? ಎಷ್ಟೋ ರೈತರು
ಅವರನ್ನು ನಂಬಿ ಮನೆಮಾರು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಗತಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.
ಶಾಂತಣ್ಣನವರಿಂದಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹೊಲಗಳು ಅವರ ಕೈಬಿಟ್ಟವೆ.
ಪಕ್ಷಗಾರರ ಪಕ್ಷ ಹಿಡಿದು ಅವರಿಗಾಗಿ ಏಕನಿಷ್ಠೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಸಾಗಿಸಿ ಖಟ್ಟಿ
ಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲಬೇಕಾದುದು ವಕೀಲರಾದವರ ಧರ್ಮ. ನಿನ್ನ ಈ ಶಾಂತಣ್ಣನವರ
ವಕೀಲಿಯ ರೀತಿ ಮಾತ್ರ ಎಲ್ಲಾ ತಿರುವುಮುರುವು. ಪ್ರತಿನಾದಿಗಳಿಂದ

ಲಂಚ ತಿಂದು ತಮ್ಮ ವಕ್ಷಗಾರರನ್ನೇ ಮುಳುಗಿಸುವ ಮಹಾನುಭಾವನೀತ. ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದಲೇ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಮನೆ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ ಶಾಂತಣ್ಣ. ಮೋಟಾರು ಕಾರು ಕೊಂಡುಕೊಂಡ. ಬರಿಯ ವಕೀಲಿಯಲ್ಲಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ಟೋಪಿ ಹಾಕುವ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಸಿ ಶ್ರೀಮಂತನಾದ. ಅವನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ “ ಸಮಾಜಸೇವಾ ಸಂಘ ” ದ ಕತೆ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ?

ಸರೋಜ :

ಇಲ್ಲ. ನನಗ್ಯಾತಕ್ಕೆ ಆ ಉಸಾಬರಿ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸುತ್ತಾ ಸಮಾಜಸೇವೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ನಿನಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉಸಾಬರಿಯೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದಿರಲೇಬೇಕು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಗಳನ್ನು ನಡಸುವ ನೆವದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರಾಗಲು ಯಶಸ್ಸಿನ ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣನವರಂಥಾ ಗೋಮುಖ ವ್ಯಾಘ್ರಗಳ ಉಸಾಬರಿಯೂ ಗೊತ್ತಿರ ಬೇಕು. ಸಮಾಜವ ಸೇವೆಗೆಂದು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅದರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಸ್ಥಾನ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಇವತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೂಡಿಸಿದ್ದ ನಲ್ಲಾ ಈ ಶಾಂತಣ್ಣ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಏನಾಯಿತು ಗೊತ್ತೇನು ನಿನಗೆ ?

ಸರೋಜ :

ಏನಾಯಿತು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಆ ಸಂಸ್ಥೆ ಹುಟ್ಟಿ ಆಗಲೇ ಐದು ವರ್ಷವಾಗುತ್ತ ಬಂತು. ಇದುವರೆಗೆ ಆದರ ಚಟುವಟಿಕೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಸಾವಿರವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಶಾಂತಣ್ಣ ಸ್ವಾಹಾ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಸರೋಜ :

ಸುಳ್ಳು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಅವರು ತಿಂದು ಹಾಕಿದರೆನ್ನುವದಕ್ಕೆ ಆಧಾರವಾದರೂ ಏನು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸದಸ್ಯರು ಬೊಬ್ಬಾಟ ನಡೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟತ್ತು ಸಾವಿರಕ್ಕೆಲ್ಲ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಲೆಕ್ಕ? ಹಣ ಕೂಡಿಸಲು ತಿರುಗಾಡಿದ್ದಕ್ಕೇ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ ಇಷ್ಟತ್ತು ಸಾವಿರ, ತನ್ನ ಕಿಸೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಸಾವಿರಾರು ಹೋಗಿದೆ ಏನ್ನುತ್ತಾನೆ ಶಾಂತಣ್ಣ.

ಸರೋಜ :

ಅವರು ಹೇಳುವ ಮಾತು ನಿಜವಲ್ಲ ಅಂತ ಹ್ಯಾಗೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಮೋಟಾರು ಕಾರು, ಪೆಟ್ರೋಲು, ಡ್ರೈವರನ ಸಂಬಳ, ಭತ್ತೆ, ಅದು ಇದು ಅಂತ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿರಬಹುದು.

ಸದಾಶಿವ :

ಸರಿ. ನೀನೂ ಅವರ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ಹಿಡಿದಂತೆ ವಾದಿಸುತ್ತಿರುವೆ. ಆವರೇನೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಮರುಳುಮಾಡಿದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ನೀನಿನ್ನೂ ಅನನುಭವಿತ ಹುಡುಗ. ಏನು ಮಾಡುವುದು?

ಸರೋಜ :

ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವಷ್ಟೇನು ಅನನುಭವಿತಲ್ಲ ನಾನು. ನನಗೂ ದೇವರು ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ, ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೇವರು ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸಂಜದ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಅದನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣನಂಥವರು ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ವಳಗಿದ ಹುಲಿಗಳು. (ಕೊಂಚ ತಡೆದು) ಅವನ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದಾಳೆ, ಒಂದು ಡಜನ್ ಮಕ್ಕಳಿವೆ. (ಮತ್ತೆ ತಡೆದು, ಉಗುಳು ಸುಂಗಿ) ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಂಥ ಮಾತು ಆಡಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಈಗ ಆಡಲೇಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಶಾಂತಣ್ಣನ ಬಗ್ಗೆ ನಿನಗಿರುವ ಭ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ದೂರಗೊಳಿಸದಿದ್ದರೆ, ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

ನಾನು ತಪ್ಪಿದಂತಾದೀತು. (ಸುತ್ತೆ ತಡೆದು) ಶಾಂತಣ್ಣನೆಂದರೆ ದೊಡ್ಡ ಸತ್ಪುರುಷನೆಂದು ನೀನು ತಿಳಿದಿರುವೆಯಲ್ಲವೆ? ಅವನೆಂಥಾ ಸತ್ಪುರುಷನೆನ್ನುವುದು ಈ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಗೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಂಡತಿಯಿದ್ದರೂ ಈ ಶಾಂತಣ್ಣ ಹೊರಗಡೆ....

ಸರೋಜ :

(ಬಚ್ಚಿ) ಹೊರಗಡೆ!

ಸದಾಶಿವ .

(ಕುಳಿತು) ಅಯ್ಯೋ ಹುಚ್ಚ ! ನಿನಗಿನ್ನೂ ಗೊತ್ತೇ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ನಿನಗೆ ವ್ಯವಹಾರಜ್ಞಾನವಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಂತಣ್ಣ ಮಹಾ ವ್ಯಭಿಚಾರಿ. ಈ ಊರಲ್ಲೇ ನಾಶ್ಚ್ಯುದು ಜನ ಹೆಂಗಸರನ್ನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ.

ಸರೋಜ :

ಹಾ!

ಸದಾಶಿವ .

ಹೌದು, ಹೌದು. ನಾನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳೇನೂ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಗೆಳತಿ ಚಂಪಾವತಿಯಿದ್ದಾಳಲ್ಲಾ, ಅವಳನ್ನೇ ಕೇಳಿ ನೋಡು ಬೇಕಾದರೆ! (ಸಲ್ಲ ತಡೆದು) ಅವನ ಪ್ರೇಯಸಿಯರಲ್ಲಿ ಅವಳೂ ಒಬ್ಬಳು!

ಸರೋಜ :

ಚಂಪಾವತಿ! ಶಾಂತಣ್ಣನ ಪ್ರೇಯಸಿ! ನಾನಿದನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬುವದಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ .

ಕೇಳಿ, ತಿಳಿದು, ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ನಂಬು. ಈಗಲೇ ನಂಬಬೇಕೆಂದು ನಾನೇನೂ ಹೇಳುವದಿಲ್ಲ. ಅದರೊಂದೇ ಮಾತು ಸರೋಜಾ. ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ಇಂಥಾ ಅಪಾಘಭೂತಿಗಳ ಬಲೆಗೆ ಬಿದ್ದು ಮೋಸಹೋಗಬೇಡ. ಅದಕ್ಕಾಗೇ ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನೀಗ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದು.

ಸರೋಜ :

ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಗಾಗಿ ಬಹಾಳ ಬಹಾಳ ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್ !

ಸದಾಶಿವ :

(ಬಾಗಿ, ಸಗುತ್ತಾ) ನೋ ಮೆನ್ಯನ್ ! ಹೂಂ ! ಕಡೆಗೆ ನನಗೇನು ಅಪ್ಪಣೆ ದೇವಿಯವರದು ?

ಸರೋಜ :

[ಸಗೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ] ದೇವಿಯವರು ಯಾವ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನೂ ಕೊಡ ಬಯಸುವದಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ದೇವಿಯವರು ಈ ಬಡಭಕ್ತನನ್ನು ಹೀಗೆ ನಿರಾಶೆಗೊಳಿಸಬಾರದು. ನಿಮ್ಮ 'ವರಕ್ಕಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸರೋಜ :

ಕಾಯಬೇಕೆಂದು ನಾನೇನು ಹೇಳಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿಲ್ಲವೆಂಬುದೇನೋ ನಿಜ. ಕಣ್ಣು ಬಿಟ್ಟು ಹೇಳಿಲ್ಲವೇ ಎಷ್ಟೋ ಸಲ? ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯ ಎದುರಿಗೇ ಒಮ್ಮೆ ಈ ಮಾತು ಬಂದಿತ್ತು. ಅವರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. (ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು) ನಿನಗೆ ನೆನಪಿಲ್ಲವೆ ಸರೋಜಾ, ಆರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೊಂದು ದಿನ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲೇ ಈ ರೂಮಿನಲ್ಲೇ ಮಾತಾಡುತ್ತ ಕುಳಿತಾಗ ಸಾಲೆಯಿಂದ ಒಂದ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ ನಮ್ಮಿಬ್ಬರನ್ನೂ ಕಂಡು ಆನಂದದಿಂದ ಮುಖ ಅರಳಿಸಿ ಥಟ್ಟನೆ ಒಂದು ಮಾತು ಆಡಿದ್ದರು. "ಹ್ಯಾಗೆ ಸೊಗಸಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತದೆ ಜೋಡಿ! ಸಾವಿತ್ರಿ ಸತ್ಯವಾನರ ಹಾಗೆ" ಅಂತ. ಅಂದಿನಿಂದ ಈ ಸತ್ಯವಾನ ತನ್ನ ಈ ಸಾವಿತ್ರಿ ಗಾಗಿ ಕಾತರನಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.

ಸರೋಜ :

ಸತ್ಯವಾನನ ಹಿಂದೆ ಹಾಳು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿ ಅಲೆಯಲು ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಈ ಸಾವಿತ್ರಿಗೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ಹಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಬೇಸರವೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯುವ ದಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀನೆಲ್ಲಿ ಬದುಕಿರುತ್ತಿದ್ದೆ ಮಲ್ಲೇ! ನಾವು ಜೀವ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಬರುವ ಕಾಳಿನಿಂದ. ನಾವು ಮೈ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡಿರುವುದು ಹಳ್ಳಿಯ ಹತ್ತಿಯಿಂದ ತಯಾರಾದ ಬಟ್ಟೆಯಿಂದ. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯುವ ರೈತನೆಂದರೆ ಲೋಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಕಾಪಾಡುವ ಅನ್ನ ದಾತ....

ಸರೋಜ :

ಸಾಕು, ಸಾಕು. ನಿಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕರು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ಸಾಕು. ಆ ಕಗ್ಗ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ನನಗಂತೂ ಆಗುವದಿಲ್ಲ. ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಎಷ್ಟೋ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಕರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದ. ನಾನೇ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಮಲ್ಲಣ್ಣ ನನಗೂ ಭೆಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದ ಮೊನ್ನೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿ ಬಹಳ ದುಃಖ ಪಟ್ಟುಕೊಂಡ. ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬಳೇ ಇರುವದಕ್ಕಿಂತ ಅಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವದೊಳ್ಳಿಯದಲ್ಲವೇನು ?

ಸರೋಜ :

ಏನು ಒಳ್ಳೆಯದೋ. ಅಲ್ಲೇನಿದೆಯಂತ ಹೊತ್ತು ಹೋಗಬೇಕು? ಏನು ಸಿನಿಮಾನೇ? ನಾಟಕಾನೇ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅಲ್ಲಿ ಸಿನಿಮಾ ಇಲ್ಲವಾದರೂ ನಾಟಕಗಳಿಗೇನು ಕೊರತೆ? ಆಗಾಗ ಬಯಲಾಟ ಆಗೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸರೋಜ :

ಛಾ. ಆ ಹೊಲಸು ಬಯಲಾಟಗಳನ್ನು ಯಾರು ನೋಡಿಯಾರು? ಎಲ್ಲಾ ಹಳೆಯ ಗೊಡ್ಡು ಕತೆಗಳು, ವಿಚಿತ್ರ ವೇಷಗಳು, ವಿಚಿತ್ರ ಮಾತುಗಳು, ವಿಚಿತ್ರ ಹಾಡುಗಳು. ಇನ್ನು ಆ ಕುಣಿತವೋ ದೆವ್ವಗಳ ಕುಣಿತ. ಇಂಥಾ ಬಯಲಾಟ ಯಾರು ನೋಡಿಯಾರು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಯಾರು ಅಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನರು. ಅವರಿಗೆ ಅಂಧ ಬಯಲಾಟಗಳಿಂದಲೂ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದುಡಿದು ದುಡಿದು ದಣಿದ ಅವರ ಮನರಂಜನೆಯಾಗಲು ಇಂಥ ಬಯಲಾಟಗಳೂ ಸಾಕು. ಪಟ್ಟಣದವರಂತೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಏನೋ ಹುಂಬತನದ ಜೀವನ.

ಸದಾಶಿವ :

ಆ ಬಾಳಿನಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವಾರಸ್ಯ ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಗರಿಕರಿಗೆಲ್ಲಿಂದ ಬರಬೇಕು? ಹೋಗಲಿ ಬಿಡು. ಸದ್ಯಕ್ಕಂತೂ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿ ಬದಲಾಗುವಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ನಾನಿನ್ನು ಹೊರಡಲೇ?

ಸರೋಜ :

ಮತ್ತೆ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತೀರಿ?

ಸದಾಶಿವ :

ತೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿಪಲೈ ಹಾಕಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ಮಾರಲು ವಾರಾನಾರಾ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತಾ ಇರಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ನೋಡೋಣ. ಸಮಯ ಸಿಕ್ಕಿದರೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಸರೋಜ :

(ಸುಂದುಕೊಂಡು) ಯಾಕೆ? ಸಿಟ್ಟು ಬಂತೇನು?

ಸದಾಶಿವ :

ಸಿಟ್ಟುಕೆ ಬರಬೇಕು?

ಸರೋಜ :

ನಾನು ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಆಡಿದೆ ಅಂತ....

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನು ಹೇಗಾಡಿದರೂ ನನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬರುವದಿಲ್ಲ ಸರೋಜಾ. ವ್ಯಸನ ವಾಗುತ್ತದಷ್ಟೆ. ನೀನೊಬ್ಬಳೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಗಾದರೂ ಇರುತ್ತೀಯೆ ಅಂತ....

ಸರೋಜ :

(ನಕ್ಕು) ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಆದೇ ಮಾತೇ. ನಾನೇನು ಕೂಸೇ ಅಂಜಲಿಕ್ಕೆ? ನೆರೆಪೊರೆಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಲ್ಲವೇ? ಇದೇನು ಅಡವಿಯೇ?

ಸದಾಶಿವ :

ಸರಿ, ಸರಿ. ಅಂತೂ ನೀನು ಸುಖವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಇಚ್ಛೆ.

[ವ್ಯಸನದಿಂದ ತಲೆಬಾಗಿ ಸಿ ಹೊರಡುವನು. ಸರೋಜ ಏನನ್ನೂ ಹೇಳಲು ಬಾಯಿತೆರೆದು ಅವನನ್ನು ಕೂಗಲು ಯೋಚಿಸಿ, ಬಾಗಿಲಿನವರೆಗೂ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೇ ಯೋಚನೆ ಬದಲಿಸಿ ಕೈ ಚೆಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಳು. ಹಠತ್ತಾಗಿ ಅವಳಿಗೆ ಅಳುವು ಕೈ ಬರುವುದು. ಬಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಮೇಜಿನ ಮೇಲೆ ತಲೆಯೊರಗಿಸುವಳು.]

ಹೊರಗಡೆ ನೋಟಾರು ಹಾರನ್ ಸದ್ದಾಗುವುದು. ಅದು ಅವಳ ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾಗಿಲಲ್ಲಿ ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣನ ಮೂರ್ತಿ ಕಾಣುವುದು. ಭಾನವಾಗಿ, ಸದ್ದಾಗದಂತೆ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಅವನು ಮುಂದೆ ಬರುವನು. ಅವನು ಕ್ಲೋಸ್ಟ್ ಕಾಲರಿಸ ಕಪ್ಪು ಕೋಟು ತೊಟ್ಟು ತೆಳ್ಳನೆಯ ದೋತರವುಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯುವ ಸೂಸು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನದ ಪಟ್ಟಿಯ ಗಡಿಯಾರ. ಬೆರಳುಗಳಲ್ಲಿ ಉಂಗುರಗಳು. ಫ್ರಂಚ್ ಕಟ್ ಮೀಸೆ ; ಅವನು ನಕ್ಕಾಗಲೆಲ್ಲ ಅದು ಕುಣಿಯುತ್ತದೆ. ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಉದ್ದವಾದ ಕಪ್ಪು ಟೋಪಿ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಲಗೈಯಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣದ ಕೋಲು. ಅದನ್ನು ರೀವಿಯಿಂದ ತಿರುಕುತ್ತಾ ಅವನು ಬಂದು ಸರೋಜಳ ಆಳುವನ್ನು ಕಂಡು ದಿಗಿಲುಗೊಂಡನಂತೆ ನಟಿಸಿ, ಕಣ್ಣು ಅರಳಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಗಿನ ದೃಶ್ಯದಲ್ಲಿ:]

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಸರೋಜಾ!

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

| ಅವಳ ಗಮನಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಉಸು ಅವಳ ಹತ್ತಿರ ಸರಿಮು ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ಮುಟ್ಟಲು ಯತ್ನಿಸಿ, ಕೊಂಚ ಹೆಸು, ಮತ್ತೆ ತುಸುಮೂರ ನುಮು, ಕೊನೆಯನ್ನು ನೆಲಕ್ಕೆ ಬಡೆದು ಸಮುಮಾಡಿ, |

ಶಾಂತೆಣ್ಣು :

ನ - ರೋ - ಜಾ - ದೇ - ವೀ !

| ಅವಳು ತಲೆಯನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಕಂಬನುಮಂದಿದ ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನು ಅವನತ್ತ ತಿರುಗಿಸುವಳು. ಅವನು ಎಸುಮಿಡೆದುಕೊಂಡವನಂತೆ ನುಮುಮಾಡಿ ದುಟ್ಟತನದಿಂದ ಅವಳ ಬಳಿ ಸುಳಿದು ಎಸುಮಿಯನ್ನು ಅವಳ ಭುಜದ ಮೇಲಿಟ್ಟು ಸಂತೈಸುತ್ತಾ, ಮುಖದ ಮೇಲೆ ವರಮಾನಂದ ವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತಾ |

ಶಾಂತೆಣ್ಣು :

ಸಮಾಧಾನವಿರಬೇಕು. ಸಮಾಧಾನವಿರಬೇಕು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ನಾವು ನಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ದುಃಖಿಸದೆ ಸಮಾಧಾನಿಯಾಗಿರ ಬೇಕೆಂದು ಅಕ್ಕನುಮಾಡೇವಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಸಿನ್ನಂಧಾ ಸುತಿಕ್ವಿತ ಯುವತಿಗೆ ನನ್ನಂಧವನು ಮತ್ತೂ ಮತ್ತೂ ಉಸದೇಶ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವಲ್ಲವೆ ?

ಸರೋಜ :

| ನುಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಸುಮು, ಮೇಜನ ಗತ್ತೊಂದು ಒರಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತು | ಏನೋ ಬಹಳ ದುಃಖನಾಯ್ತು ತಾಯಿ ನೆನಪು ಬಂದು. ಕೂಡಿ, ವಕೀಲರೆ.

ಶಾಂತೆಣ್ಣು .

ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿ. ..ಮಹಾ ತಾಯಿ. ವುಣ್ಯವಂತೆ. ಈ ಲೋಕದ ಜಂಜಡ ದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯೊಂದಿ ವರನಾತ್ತನ ವಾದಾರವಿಂದ ನೇರಿಕೊಂಡ ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯೇ ಭಾಗ್ಯವಂತೆ. ಈ ನಂಸಾರದ ಕೊಳಚೆಯೊಳಗೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತ ಬಿದ್ದಿರು ನ ಹತಭಾಗ್ಯರು ನಾವು | ಸೋಗಿನ ನಟ್ಟಿಸಿಂಟ್ಟಿ | ಹೂಂ, ಬಂದವೆಲ್ಲಾ ಒರಲಿ. ಬಸವಣ್ಣ ನ ದಯೆಯೊಂದಿರಲಿ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿರು ವವರೆಗೂ ಹೇಗಾದರೂ ನಾಗಿನಲೇಬೇಕಲ್ಲಾ ರಥವನ್ನು ! | ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೋಲನ್ನು ಅತ್ತ ಗತ್ತ ಮುಗಿಗೆ ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ | ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ

ಮೇಲೆ ತನಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಎರಡನೆಯವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮ. ಹಾಗೇ ಆ ಎರಡನೆಯವರೂ ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಧರ್ಮ.

ಸರೋಜ :

[ಏನೂ ಅರ್ಥವಾಗದೆ] ನನ್ನ ಕೆಲಸದ್ದು ಏನಾಯ್ತು ವಕೀಲರೆ ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

[ಎದ್ದು, ಕೋಲನ್ನು ತರಗಿಸುತ್ತ ಅತ್ತಿತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತ] ಕೆಲಸ! ಕೆಲಸ! ಕೆಲಸ! ನೌಕರಿ! ನೌಕರಿ! ನೌಕರಿ! ಲೋಕದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಇಂದು ಇದೊಂದೇ ಒಂದು ಕೂಗು. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಎರಡು ಕೋಟಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಜನರು - ಗಂಡಸರು ಹೆಂಗಸರು ಎಲ್ಲರೂ ಕೆಲಸ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನೌಕರಿ ನೌಕರಿ ಎಂದು ಕೂಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಿಂದ ನೌಕರಿ ಕೊಡಬೇಕು ಸರಕಾರ? ನೌಕರಿ ಅಂದರೇನು ಆಡನಿಯ ಗಿಡಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟ ಹಣ್ಣೇ? ನೌಕರಿ! ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಸರೋಜಾ, ಇಂದು ನೌಕರಿ ಸಿಗುವದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಸರೋಜ :

[ವಿಜ್ಞಾನಗಳಂತೆ] ಹೌದು, ಹೌದು, ಬಹಳ ಕಷ್ಟ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಗುವದು ಭಯಂಕರ ಕಷ್ಟ. ಗಂಡನರ ಹಾಗೆ ನೀವು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಡೈವರ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ! ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದ್ದು ಮಾಸ್ತರಿತಿಯ ಕೆಲಸವೊಂದೇ. ಒಂದು ಜಾಗ ಖಾಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನೂರಾ ಎಂಟು ಅರ್ಜಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಮುಲ್ಕಿ ವರೀಕ್ಸ್ ವಾಸಾದವರು, ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಆದವರು, ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಆದವರು, ಇಂಟರ್, ಬಿ.ಎ. ಆದವರೂ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ನೂರಾಯೆಂಟು ಜನ ಉಮೇದು ವಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸರೋಜಾದೇವಿಗೇ ಆ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಹೌದೋ ಅಲ್ಲವೋ?

ಸರೋಜ :

[ನಿರಾಶೆಯ ದನಿಯಲ್ಲಿ] ಹೌದು, ಹೌದು.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಆದರೂ, ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಂಥ ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ನಿರಾಶರಾಗದೆ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವದೇ ಪುರುಷಾರ್ಥವಾಗಿದೆ. ನಿನಗೆ ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಬಹಳವಾಗಿ ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ಕೂಲಬೋರ್ಡ್ ಚೇರ್ಮನ್ನರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಅಫೀಸರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಸರೋಜ :

[ಆತುರತೆಯಿಂದ] ಅವರೇನೆಂದರು ವಕೀಲರೆ ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಅವರೇ? ನಿನಗೇ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದೇನೋ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನನ್ನ ಮುಂದೆ. ಇದೇನು ಸಂಚಾಯಿತಿ ಬಂತಪ್ಪಾ ಎಂದು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ - ನನ್ನ ಹಿಂದೆ.

ಸರೋಜ :

ಸಂಚಾಯಿತಿ ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾ ಸಂಚಾಯಿತಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಏನಾದರೊಂದು ಸಂಚಾಯಿತಿ ಇದ್ದೇಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಇ ರ ತ ಕ್ಕ ದ್ದೇ. ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ....ಅಂದರೆ....
[ಕೆಮ್ಮುವನು]

ಸರೋಜ :

ಮತ್ತೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿರುವರೋ ಏನು ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಮಾತು? ಹೌದು. ಸರಿಯಾಗಿ ಊಹಿಸಿಕೊಂಡೆ. ನಾನು ನಿನಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟೆಹಾಗೆ ಅವರು ನಿನ್ನಂಥ ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸರೋಜ :

ಯಾರು ? ಚೇರ್ಮನ್ನರೇ ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಹೌದು. ಚೇರ್ಮನ್ನರೇ. ಪಾಪ, ಅವರಿಗೂ ಧರ್ಮಸಂಕಟ ಬಂದುಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಉಗುಳುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ, ನುಂಗುವ ಹಾಗೂ ಇಲ್ಲ. [ಅರ್ಧ ಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿ ಯಿಂದ ಅವಳನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತಾ] ನನಗೆ ಪ್ರಿಯಳಾದ ನಿನಗಾಗಿ ನಾನು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ತನಗೆ ಪ್ರಿಯಳಾದ ಸುಂದರಿಯೊಬ್ಬಳಿಗಾಗಿ ಚೇರ್ಮನ್ನರು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರಂತೆ. ಯತ್ನಿಸುವದೆಂದರೇನು, ವಚನ ಕೊಟ್ಟು ಆಗಿಡೆ ಯಂತೆ. ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಆಫೀಸರಿಂದ ಈ ವಿಷಯ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಯ್ತು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ವಶೀಲಿ ಹಚ್ಚಿದಾಗ ಏನೋ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಕ್ಕೆಂದು ಆಗಲಿ ಅಂದರು. ಆ ಜಾಗ ಮಾತ್ರ ಚೇರ್ಮನ್ನರ ಪ್ರೇಯಸಿಗೇ ರಿಜರ್ವ್ ಆದ ಹಾಗಿದೆ. [ಮುಗುಳ್ಳುಗು ಸೂಸುತ್ತಾ] ಪ್ರೇಯಸಿಯ ಸಂತೋಷವೇ ಸಂತೋಷ ಅಲ್ಲವೇ ಸರೋಜಾ ?

ಸರೋಜ :

ಚೇರ್ಮನ್ನರು ಬಹಳ ಸಂಭಾವಿತರೆಂದು ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಿತ್ತು. ಅವರೂ ಇಂಥವರೇ ಏನು ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಇರತಕ್ಕದ್ದೇ. ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಮಾಯಾಪ್ರಪಂಚ. ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನಂಥ ಮಹರ್ಷಿಗೂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ ಈ ಸೀಕಲಾಟ.

ಸರೋಜ :

ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನದೊಂದು ಚಲೋ ನೆವ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಇವರಿಗೆ !

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ನೆವ ಯಾಕಾದೀತು ? ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರನೂ ನಮ್ಮಂತೆಯೇ ಮನುಷ್ಯನಾಗಿದ್ದ. ನಮ್ಮ ಈ ಚೇರ್ಮನ್ನರೂ ಮನುಷ್ಯರೇ ಅಲ್ಲವೇನು ? ಮುಖ್ಯವಾದ ಮಾತೇ

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

ನೆಂದರೆ - ಒಬ್ಬ ಹೆಂಗಸಿನಿಂದ ಗಂಡಸಿಗೆ ತೃಪ್ತಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಗಂಡಸರೆಲ್ಲಾ ಹಾಗೇ. ನಾನೂ ಕೂಡಾ....

ಸರೋಜ :

ನೀವೂ ಕೂಡಾ....[ಲಜ್ಜಿತಳಾಗಿ ಮಾತು ನಿಲ್ಲಿಸುವಳು]

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಹೌದು. ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವದಾದರೂ ಯಾಕೆ? ನಾನೂ ಮಾನವಪ್ರಾಣಿಯೇ ಅಲ್ಲವೇ ಸರೋಜಾ? ಉಪ್ಪು ಖಾರ ತಿಂದು ಬೆಳೆದ ಈ ದೇಹ ಆಗಾಗ ದುರ್ಬಲವಾಗುವದು ನೈಸರ್ಗಿಕ. ನಾನೂ ಕೂಡಾ....

ಸರೋಜ :

ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಏನೇನೋ ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನೇನೂ ನಂಬಲಿಲ್ಲ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ! ಜನರು ಆಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ! ಆಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಜನರ ಸ್ವಭಾವ. ನಾವು ಬೇಡವೆಂದರೆ ಅವರು ಬಿಡುವರೇ? ಒಂದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತು ಮಾಡುವದೂ ಜನರ ಸ್ವಭಾವ. ತಿಳಿದವರು, ನಿನ್ನಂಥವರು ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ನಂಬುವದಿಲ್ಲ. ತಿಳಿಯದವರು ಅನೇಕರು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಸರಿ, ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ನಾವು ಅಂಜಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸಂತೆಯಲೊಂದು ಮನೆಯಮಾಡಿ ಶಬ್ದಕ್ಕುಂಜಿದ ಡೆಂತಯ್ಯಾ ಅಂತ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಿಯವರೇ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿಲ್ಲವೇ?

ಸರೋಜ :

ನಿಜ, ನಿಜ. ನಾನೂ ಅಷ್ಟೆ. ಜನರ ಸ್ತುತಿ ನಿಂದೆಗಳಿಗೆ ಎಂದೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಯಾವದಕ್ಕೂ ಅಂಜದೆ ಅಳುಕದೆ ಇರಬೇಕು. ಅಂಜುಬುರುಕರು ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕುವದೇ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಬದುಕುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಆಧಾರ ಬೇಕಲ್ಲರೀ? ಈ ಮಾಸ್ತರತಿಯ

ಕೆಲವನಂತೂ ನನಗೆ ಸಿಗುವ ಆಸೆಯಿಲ್ಲ ಅಂದಂತಾಯ್ತು. ನನಗಂತೂ ಈಗಿಂದೀಗ ಒಂದು ನೌಕರಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಹೌದು. ಹೌದು. ಸಿನಗೊಂದು ನೌಕರಿಯಂತೂ ಈಗಿಂದೀಗ ಬೇಕು. ಸಿಜ. ಸಿಜ. ಸರಿಯಾದ ಮಾತು. | ಅತ್ತಿತ್ತ ಅಯಿದುತ್ತ | ನೌಕರಿ ಬೇಕು, ನೌಕರಿ ಸಿಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಇದೀಗ ನಮಸ್ಕೆ.

ಸರೋಜ :

ಇಲ್ಲಿ ನೌಕರಿ ಸಿಗದಂತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಿಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಣ್ಣ ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಸಿನ್ನಂಥ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿ ಆ ಯಾವದೋ ಹಾಳು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವದೆಂದರೇನು? ಛೆ! ಛೆ! ಎಂಥಾ ಮಾತು....ಎಂಥಾ ಮಾತು! ಕೋಮಲನಾದ ಪಾರಿಜಾತ ಕುಸುಮನನ್ನೊಯ್ದು ಬೆಂಕಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸುಟಿದ ಹಾಗಾದೀತು. ಆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೇನು ರಸ್ತೆಗಳಿವೆಯೇ? ಬರೀ ಮುಳ್ಳು, ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು. ಸಿನ್ನಂಥ ಜಿಲುಕೆ ತಿರುಗಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿ.

ಸರೋಜ :

| ಹುಡುಗಿ | ನಾನೂ ನಮ್ಮಣ್ಣನಿಗೆ ಹಾಗೇ ಹೇಳಿ ನಾನೇನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವ ದಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಸಿ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ. ಸದಾಶಿವ ಅಂತ ಇದ್ದಾರಲ್ಲ, ಅವರೂ ಕೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೂ ಹಾಗೇ ಹೇಳಿದೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

| ಅಸಲ ಬಸ್ಸು ತಪ್ಪಿ | ಶಾಬ್ಬಾನ್! ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತೇನು ಕೇಳಿದ ಆ ಸದಾಶಿವ?

ಸರೋಜ :

| ಸಂಕೋಚದಿಂದ | ಮತ್ತೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೇನೋ ಕೇಳಿರಬೇಕು. ಅವನು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ನನಗೆ? ಹುಡುಗ ಬಹಳ ಉಸದ್ವ್ಯಾಪಿ. ಸಮಾಜಸೇವಾ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಬಹಳ ಕಿರುಕುಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದ. ಇರಲಿ. ಅಂಧವನಿಂದ ನನಗೇನಾದೀತು? ಇರಲಿ, ನಿಮ್ಮ ತಾಯಿಯೇನೋ ನಿನ್ನನ್ನು ಅವನಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ವಿಚಾರಮಾಡಿದ್ದರಂತಲ್ಲ?

ಸರೋಜ :

[ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ] ಹೌದು.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

[ಮಿಸಯನ್ನು ಕುಣಿಸುತ್ತಾ] ಹಾಗಾದರೆ ಅದೇ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿರಬೇಕು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಆ ಸದಾಶಿವ?

ಸರೋಜ :

[ಮೆಲ್ಲಗೆ] ಹೌದು.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ನಾನು ಊಹಿಸಿದ ಹಾಗೇ ಆಗಿದೆಯಲ್ಲ. ಸರಿ, ಸರಿ, ಸರಿ. ನೀನೇನು ಹೇಳಿದೆ ಅವನಿಗೆ?

ಸರೋಜ :

ಈಗಲೇ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲಾ ಅಂತ....

ಶಾಂತಣ್ಣ :

[ಸಂತೋಷದಿಂದ] ಶಾಬ್ಬಾಸ್! ಹೊಸಕಾಲದ ಹುಡುಗಿಯರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೇ ಮಾತಾಡಿದೆ. ನಿನ್ನಂಥ ಸ್ವತಂತ್ರ ಮನೋಭಾವದ ಯುವತಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆದಷ್ಟೂ ನಮ್ಮ ದೇಶ ಪ್ರಗತಿಹೊಂದುವುದು.

ಸರೋಜ :

ಆವರೆ, ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಬೇಕಲ್ಲರೀ, ಶಾಂತಣ್ಣ ನವರೇ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಹೌದು, ಹೌದು. ಅದೂ ನಿಜ. ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ತಾಳು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ನಾನು ಬೇರೇನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ.
| ಸರೋಜ ಮಾತನಾಡದೆ ನೂಸನಾಗಿರುವಳು |

ಶಾಂತಣ್ಣ :

(ಸಮೀಪ ಬಂದು) ಯಾಕೆ? ಎರಡು ತಿಂಗಳು ತಡೆಯುವದು ಹೇಗೆ ಅಂತ ಚಿಂತೆಯೋ? ಈ ಶಾಂತಣ್ಣ ಇರುವವರೆಗೆ ನೀನು ಯಾವದಕ್ಕೂ ಚಿಂತಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಸರೋಜಾ. ನಿನ್ನ ಚಿಂತೆ ಅಂದರೆ ನನ್ನ ಚಿಂತೆ. ನನ್ನ ಚಿಂತೆ ಅಂದರೆ ನಿನ್ನ ಚಿಂತೆ. ನಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಚಿಂತೆ ಆ ಪರಮಾತ್ಮನಿಗೆ! (ಕ್ರೈಹಿಯು ಶಿಕ್ಷಿಸುವನು. ಅವಳು ದಿಗಿಲುಗೊಂಡು ದೂರ ಸರಿಯುವಳು.)

ಶಾಂತಣ್ಣ .

ಇಷ್ಟು ಸಂಕೋಚವಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಹೇಗೆ ಸರೋಜಾ? ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವಿಸಬಯಸುವ ಯುವತಿಯರಿಗೆ ಸಂಕೋಚವೊಂದು ಮಹಾವೈರಿ. ನಾನೇನು ವರಕೀಯನಲ್ಲವಲ್ಲ ನಿನಗೆ? ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಚಿಂತಿಸುವ ನಿನ್ನ ಹಿತೈಷಿ ನಾನು. ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೆ ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ನೀನೇನೂ ಯೋಚಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಂತಣ್ಣನ ಹತ್ತಿರ ಹಣಕ್ಕೇನು ಕೊರತೆ? ಇಗೋ, ಸದ್ಯ ಈ ಎರಡು ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಇಟ್ಟುಕೋ (ಕಿಸೆಯಿಂದ ನೋಟು ತೆಗೆಯುವನು)

ಸರೋಜ :

ನನಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಣ ಬೇಡ ವಕೀಲರೆ. ಒಂದು ನೌಕರಿ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು, ಬಹಳ ಉವಕಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಆದನ್ನೂ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ನೀನೇನೂ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ. ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನ ತಡೆ. ಅದುವರೆಗೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಈ ರೂಪಾಯಿ ಇರಲಿ.

ಸರೋಜ :

ಏನೂ ಬೇಡ ವಕೀಲರೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ನೀನು ಹೀಗೆಲ್ಲ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ ಸರೋಜಾ, ನೋಡು. ನಿನ್ನ ತಾಯಿಗೂ ನನಗೂ ಬಹಳ ವಿಶ್ವಾಸವಿತ್ತು. ಅವರು ತೀರಿ ಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನನ್ನನ್ನು ಹತ್ತಿರ ಕೂಡಿಸಿಕೊಂಡು ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ನಿನ್ನ ಕೂದಲು ಕೊಂಕದಂತೆ ಕಾಪಾಡುವದಾಗಿ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ನಾನು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಈಗ ನಿನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ನನ್ನ ಧರ್ಮ. ಈ ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೋ. ಇದಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನೀನು ಬೇಡಿದಾಗ ಬೇಡಿದಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. (ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು) ಸೀರೆ, ರವಳಿ, ಒಡವೆ ವಸ್ತ್ರ ಏನು ಬೇಕೋ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮೋಟಾರು ಕಾರು ಬೇಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಸರಿಗೇ ಒಂದು ಮನೆಯನ್ನೂ ಬರೆದುಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಸರೋಜ :

(ಆರ್ಘ್ಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು) ನನಗೇನೂ ಬೇಡ ವಕೀಲರೆ. ನಾನು ಅನಾಥೆ. ನನಗೊಂದು ಕೆಲಸ ಕೊಡಿಸಿದರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಡ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

(ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತಾ) ಎಂಥಾ ಹುಚ್ಚಿಯೇ ನೀನು ಸರೋಜಾ? ತಾನಾಗಿ ಬರುವ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಯಾರಾದರೂ ಬೇಡ ಅನ್ನುತ್ತಾರೆಯೇ?

ಸರೋಜ :

ಪುಕ್ಕಟಿಯಾಗಿ ನನಗೆ ಏನೂ ಬೇಡ. ನಾನು ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದುಡಿದು ತಿನ್ನಲು ಹುಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ದುಡಿಯುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯೇ ಇಲ್ಲ.

ನೊ ದ ಲ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ನೀನು ಸರೋಜಾ, ಈ ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಳು. ನಿನ್ನಂಥ ಜಿಲುವೆ ದುಡಿಯುವವೆಂದರೆ ಹಾ ಸ್ಯಾ ಸ್ವ ದ ವಾ ದ ಮಾತು. ರಾಣಿಯ ಹಾಗೆ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಲು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವಳು ನೀನು. (ಕೈಹಿಡಿಯಲು ಮುಂದಾ ಗುವನು)

ಸರೋಜ .

(ಸೂರ ಸಂದ) ನೀವು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಡಬಾರದು ವಕೀಲರೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ .

(ನಿರ್ಲಜ್ಜ ತನಂದ ನಗುತ್ತಾ) ನಾನು ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಆಡಬಾರದು? ಏನೋ! ನನಗದೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎರಡು ತಿಂಗಳಿಂದಲೂ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕುದಿಯು ತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಂದು ತಡೆಯಲಾರದೆ ಆಡಿಬಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ನಿರಾಶನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಡ ಸರೋಜಾ, ನಿನ್ನ ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆಗಾಗಿ ನಾನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸರೋಜ .

(ಕೋಪವನ್ನು ತವೆಯಡಿ) ಪ್ರೇಮಭಿಕ್ಷೆ! ಈಗ ಗೊತ್ತಾಯಿತು ನಿಮ್ಮ ನಿಜ ಸ್ವರೂಪ. ಸದಾಶಿವ ಹೇಳಿದಾಗ ನಾನು ನಂಬಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದೇ ಭಾವಿಸಿದೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ .

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಒಳ್ಳೆಯವನೇ ಸರೋಜಾ. ನಿನ್ನನ್ನು ಸುಖ ದಿಂದಿಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾನು ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವದು!

ಸರೋಜ .

ನನ್ನನ್ನು ಸುಖದಿಂದಿಡುವದು! ಹ್ಯಾಗೆ ಇಡಬೇಕೆಂದು ನಿಮ್ಮ ವಿಚಾರ? (ವ್ಯಂಗ್ಯವಾಗಿ) ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಆವೇಕ್ಷೆಯೋ ಏನು ನಿಮ್ಮದು!

ಶಾಂತಣ್ಣ .

(ಗಲಗುಟ್ಟಿ ನಗುತ್ತಾ) ಮದುವೆ! ಮದುವೆ ಯಾತಕ್ಕೆ ಬೇಕು? ಪ್ರೇಮ

ವೊಂದು ಇದ್ದರೆ ಮದುವೆಯೇನು ಮಹತ್ವದ್ದಲ್ಲ. ಆದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಎರಡ ನೆಯ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲೂ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಾಯದೆ ಬೇರೆ ಇದೆಯಲ್ಲ. ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಮದುವೆಯಾದವರ ಪಾಗೇ ಇರುವದು....

ಸರೋಜ :

ಹೀಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿ ಹೆಂಗಸರೊಡನೆ ಮದುವೆಯಾದವರ ಹಾಗೇ ಇದ್ದೀರಿ ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಹೆಂಗಸನ್ನು ನಾನು ಕನಸುಮನಸಿನಲ್ಲೂ ಬಯಸಿಲ್ಲ ಸರೋಜಾ.

ಸರೋಜ :

ಈಗ ಬಯಸುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬಲೆಗೆ ಬೀಳಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆಯಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲಕ್ಕೆ ಚಂಪಾವತಿಯನ್ನೂ ಹೀಗೇ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿಕೊಂಡಿರಬೇಕು.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

(ಚಿಟ್ಟಿ) ಚಂಪಾವತಿ !

ಸರೋಜ :

(ಅಣಕದಿಂದ) ಓಹೋ. ಅವಳ ಹೆಸರೂ ಸಹ ತಿಳಿಯದ್ದಲ್ಲವೆ ನಿಮಗೆ ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಸರೋಜಾ ಎಂಬ ಹೆಸರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರಾವ ಹೆಸರೂ ನನಗೆ ತಿಳಿಯದು. (ಮುಡಿಯೂರಿ ಕುಳಿತು, ದೀನಪಾಣಿಯಲ್ಲಿ) ಎಂಥಾ ಮಹಾರಾಜರೆದುರಿಗೂ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸದ ಈ ಶಾಂತಣ್ಣ ನಿನ್ನೆದುರಿಗೆ ತಲೆ ತಗ್ಗಿಸಿ ಪ್ರಣಯಭಿಕ್ಷು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಸರೋಜಾ, ನನ್ನ ಸರೋಜಾ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೃಪೆಮಾಡು !

ಮೊದಲನೆಯ ಅಂಕ

(ಮುಖ ನೇಲಕ್ಕೆತ್ತಿ ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುವನು. ಅವಳು ಫಳೀರೆಂದು ಅವನ ಕೆನ್ನೆಗೊಂದು ಏಟು ಕೊಟ್ಟು)

ಸರೋಜ :

ನಿನಗೆ ನೀಡುವ ಭಿಕ್ಷೆಯೆಂದರೆ ಇಷ್ಟೆ. ನಡೆ, ಹೊರಡು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿಂದ, ನಾಯಿ ! (ಎನ್ನುತ್ತಿರುವಂತೆ ರಭಸದಿಂದ ತೆರೆಯು ತುಳುವುದು)

ಎರಡನೆಯ ಅಂಕ.

ದೃಶ್ಯ ಒಂದು

[ಸವಾಲಿನ ಸುನೆಯ ವದನಾತಿ. ಅವನ ಶಂಕ ಸುಹಾಲಿಂಗವ್ವ ಹಗ್ಗ ಹೂಸೆಯುತ್ತಿ ಕುರಿ
ತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಮುದುಕನ ಕಣ್ಣು ಮುಂದೆ. ಬಿಳಿಯ ತಲೆಗೂವಲು. ಬಳಯ ಗವ್ಯ ಮುಸೆ.
ಹಬ್ಬಗರ ವೇಷ. ಹಗ್ಗ ಹೂಸೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೆ ಸುಹಾಲಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ
ತ್ತಿದ್ದಾನೆ.]

ಸುಹಾಲಿಂಗವ್ವ :

ಈ ಹುಡುಗನಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತೆತ್ಯೋ ಮಾದೇವನೇ ಜ್ಞಾನ
ಸಾಲೀ ಕಲಿತು ಬಂದು ಒಕ್ಕಲುತನಾ ಮಾಡಾಕ ಸಿಂತ. ನಾನೇನು
ಬ್ಯಾಡನ್ನೆಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹೊಲದಾಗ ನಾವು ದುಡಿದರ ಏನು ತನ್ನೆಲ್ಲ.
ಆದರೂ ಈ ನಮ್ಮ ಹುಚ್ಚು ನದಾಲವ ಹೊಲದಾಗೂ ದುಡಿತಾನ,
ಮನಿಯಾಗೂ ದುಡಿತಾನ. ಗಂಡನರ ಕೆಲಸೂ ಗಂಡನರು ಮಾಡಿದರ
ಚಂದ. ಹೆಂಗನರ ಕೆಲಸಾನೂ ಗಂಡನರು ಮಾಡಿದರ ಹೆಂಗ? ನನಗೂ
ಕಣ್ಣು ಮಂಜಾತು. ಕೈಯಾಗಿನ ರಕ್ತೆ ಹೋತು. ನಾನು ಮೊವಲಿಸಾಂಗ
ಆಡಿಗೆ ಮಾಡೂ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಮದುಕು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆದತ್ತಿನ
ಕರಕೊಂಡು ಬಾ ಅಂತ ಇವಗ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಗಂಟಲು ಹರಿದುಹೋತು.
ಇವಗ ಮಾತ್ರ ಮದುವೀನಂ ಬ್ಯಾಡಾಗೈತಿ. ಇವ ಮನ್ಯೂಗ ಕೂಂತು ರೊಟ್ಟಿ
ಬಡಿಯೂದು ನೋಡಿ ಊರಮಂದಿ ನಗಾಕ ಹತ್ತಿದಾರ. (ವಗ್ಗನನ್ನ ಮಟ್ಟ
ಕೈಗಳೆರಡನ್ನೂ ಗಲ್ಲಕ್ಕೆ ತಗಿಸಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು) ಇವಗಿನ್ನೂ ಯಾವಾಗ ಬುದ್ಧಿ
ಬಂದೀತು ಅಂತೀನಿ.

[ಜೀದಿಯ ಕಣ್ಣಿಯಿಂದ ರಂಕರವ್ವ ಸುಸ್ತರು ಬರುತ್ತಾ. ಅವನು ಕೋಯ ತೊಟ್ಟು,
ಧೋತರ ಒಟ್ಟು ಗಾಂಧೀಚೂಪಿಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಹಸನ್ಮುಖ.]

ಶಂಕರವ್ವ :

ಏನು ನಡಸಿದ್ದೀಯವಾ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

(ತೃಪ್ತಿಯಿಂದ) ಬಾರವಾ ಮಾಸ್ತರವ್ವಾ. ಇಲ್ಲಿ ಬಾ, ಇಲ್ಲಿ ಕುಂಡು ಕಂಬಳಿಯ ಮ್ಯಾಲ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

(ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ಬಳಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹೊರಳಿಸಿ) ಸದಾ ತಿವ ಇಬಾನೆ ಹೌವಲ್ಲೋ ಮನೆಯಲ್ಲಿ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ನನ್ನ ಕೆಳಿಸುವದಿಲ್ಲೇನು ಅವ ರೊಟ್ಟಿ ಬಡೀತಾ ಇರೂದು?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

(ಸಕ್ಕ) ಆದೇನು ಬಿಡವ್ವಾ, ದಿನಾಲೂ ಇದ್ದದ್ದೇ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

(ಮುಖಗಳನ್ನೇರಿಸಿ) ಹೂಂ. ನೀನೂ ಅವನ ಹಾಂಗೂ ಮಾತಾಡುತ್ತೀ ಯಲ್ಲಾ? ಅವನಿಗ್ಯಾಕೆ ಬೇಕು ಈ ಗೋಳಾಟ ಎಲ್ಲಾ? ಇದೇನು ಗಂಡನರ ಕೆಲಸ! ಛ! ಛ! ಇವ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂತೀನಿ ಅಂದರ ಇವನಿಗೇನ ಕಡಿಮೆಯಿಸಾ ಹೆಣ್ಣು ಕೊಡುವವರು? ಇವನು ಏನೋ ಮಲರೋಗ ಬಂದಾಂಗ ಆಗ್ತೀ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಮಲರೋಗ ಯಾಕೆ ಬಂದೀತು ದೊಡ್ಡವ್ವಾ? ಇವನ ಬಂದಿರುವ ರೋಗ ಬ್ಯಾರೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಬ್ಯಾರೆ ರೋಗ ಅಂತೀಯಾ? ಮತ್ತೇನು ಬಂದ್ಬೆತವಾ ಮಾರಾಯಾ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಇವನ ಬಂದದ್ದು ಪ್ರೇಮರೋಗ....

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಪ್ರೇಮರೋಗ? ಅಂದರಂ?

ಶಂಕರಪ್ಪ .

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಸಲ ಆದರೂ ಬರುವ ರೋಗ ಅದು ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ. ಸಿನಗೂ ಬಂದು ಹೋದದ್ದು, ನನಗೂ ಬಂದು ಹೋದದ್ದು ಈಗ ಸದಾಶಿವನು ಬಂದೈತಿ.

[“ ಏನದು? ಏನು ಬಂದದ್ದು?” ಎನ್ನುತ್ತಾ ಸದಾಶಿವ ಒಳಗಿಗಿಂದ ಬರುವನು. ಕೈಗೆ ಹಿಟ್ಟು ಹತ್ತಿದೆ. ಮುಖಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮಸಿ ಹತ್ತಿದೆ. ಅವನಿಗೆ ಬುರ್ಕೋಟು ಪ್ಯಾಂಟು ಗಳಿಲ್ಲ. ಹಾರ್ನರ್‌ಬರ್, ಘೋತರ. ಘೋತರ ಎತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿದ್ದಾನೆ. ಕೂವಲು ಕೆದರಿದೆ]

ಸದಾಶಿವ :

ಏನದು ಶಂಕರಪ್ಪ ?

ಶಂಕರಪ್ಪ

ಸಿನಗೆ ಮಲರೋಗ ಬಂದೈತಿ ಅಂತ ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲ, ಪ್ರೇಮರೋಗ ಬಂದೈತಿ ಅಂತಾ ನಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ.

ಸದಾಶಿವ .

(ಸಗುತ್ತಾ, ಹಿಟ್ಟು ಹತ್ತಿದ ಕೈಯಿಂದಲೇ ಕೂವಲು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವನು. ಹಿಟ್ಟು ತಲೆ ಗೂದಲಿಗೂ ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವುದು) ಸರಿ, ಬಿಡು. ಸಿನಗೆ ಬೇರೆ ಉದ್ಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಸಾಲೆ ಮುಗಿಯಿತೇನು ?

ಶಂಕರಪ್ಪ .

ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲಾ ಇದೇ ಈಗ. ಇನ್ನೂ ಸಿನ್ನ ಸ್ವಯಂಪಾಕ ಮುಗಿಲಿಲ್ಲೇನು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಇನ್ನೇನು ಮುಗಿದೇಪೋಯ್ತು. ಊಟಮಾಡಿ ಸಾಸಿವೇಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು. ಅಲ್ಲೊಂದು ಜೋಡಿ ಹೋರಿ ಇವೆಯಂತೆ. ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಹೇಳಿ ಕಳಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಹೋರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುವ ನೆಪದಾಗ ಪೋರಿಯನ್ನೂ ನೋಡಿ

ಕೊಂಡು ಬರಬಹುದಲ್ಲ! ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇಲ್ಲದ್ದು ಹೇಳಬೇಡ. ನೀನು ಹೋಗುವದು ಆ ಹುಡುಗೀನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ!

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಯಾರನ್ನು? ಆ ಸರ್ಜಾನ್ನೇ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

(ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಕ್ಕು) ಸರ್ಜಾ ಅಲ್ಲ, ದೊಡ್ಡ ವ್ವಾ. ಅವಳ ಹೆಸರು ಸ -- ರೋ - ಜಾ!

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಏನ್ ಹೆಸರೋ ಬಿಡವ್ವಾ. ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಮಂದೀದು ಎಲ್ಲಾ ಯಿಚಿತ್ರಾ. ನಮ್ಮಂಥಾ ಹಳ್ಳಿ ಮಂದಿ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೂ ಬರದಂಥ ಹೆಸರಿಡುತ್ತಾರೆ. ಶಾದೇನೋ ಸದಾ, ಆ ಹುಡುಗೀ ನೋಡೂದಕ್ಕೆ ಹೋಗ್ತೀಯಾ?

ಸದಾಶಿವ :

ಈ ಮಾಸ್ತರನಿಗೆ ಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವದೊಂದೇ ಕೆಲಸ, ಬಿಡವ್ವಾ. ಹೋರಿ ಚೆನ್ನಾಗಿವೆಯಂತೆ. ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ ಇಷ್ಟತ್ತು ತುಂಬೂದಕ್ಕೆ ಬಂದೈತಂತಲ್ಲ! ಇನ್ನೂ ಮದುವಿ ಯಾಕ ಆಗಲಿಲ್ಲವಾ ಸದಾ?

ಸದಾಶಿವ :

ಈಗೇನು ಬಿಡವ್ವಾ. ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷದವರೆಗೂ ಮದುವೆಯಾಗದೆ ಶಾಗೇ ಇರುತ್ತಾರೆ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿಯರು.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಹುಡುಗಿಯರ ಗಾಳಿ ಬಡಿದೈತಿ ಈ ಹುಡುಗನಿಗೂ!

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಪಟ್ಟಣದಾಗ ನಾಲೀ ಕಲಿತಾವ ಅಂದಮ್ಯಾಲ ಗಾಳಿ ಬಡಿದ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಿಟ್ಟೀತು? ಏನು ಯಾವಾಕೆರೆ ಮಳ್ಳಮಾಡಿರೋ ಏನೋ.

ಶಂಕರಸ್ವ :

ಆದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯ ಯಾಕೆ ದೊಡ್ಡವನು? ವಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗನೊಂದು ಇವನನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಮಾಡಿದ್ದೂ ಖರೆ, ಇವ ಅವಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದದ್ದೂ ಖರೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವ :

ಹುಂಗೆನ? ಇಷ್ಟ ದಿನಾ ನನಗ ಪತ್ತೇನಿಸ ಹತ್ತಗೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವಾ! ಯಾರೋ ಶಂಕರವ್ವಾ, ಆ ಮಾಯಗಾರ್ತಿ?

ಶಂಕರಸ್ವ

ಈಗ ಹೊಂಟಾನಲ್ಲ ಇವ ನೋಡೂದಕ್ಕು, ಅವಳೇ.....ಅವಳೇ.....ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ತಂಗಿ ಸರೋಜಾ....ಸರೋಜಾ ಅಂತ....

ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವ

(ಕಾಣಕದಿಂದ) ಹಾದೇನೋ ನದಾ?

(ಸದಾಶಿವ ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ ಒಳಗಡೆ ಹೋಗುವನು)

ಶಂಕರಸ್ವ .

ಇದೇ ಈಗ ನಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಿನಲ್ಲಾ, ಸದಾಶಿವನು ಪ್ರೇಮರೋಗ ಬಂದೈತಿ ಅಂತ. ಈಗಾದರೂ ಗೊತ್ತಾತೇನು ನಿನಗ, ಆದಿಂಥಾ ರೋಗ ಆನಿಸಿದುದು?

ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವ :

(ಸಗುತ್ತಾ) ಗೊತ್ತಾತು ಬಡವಾ, ಚಲೋ ಗೊತ್ತಾತು. ಹುಂಗೆಲ್ಲಾ ಐತಿ ಅಂತ ನನಗಾದರೂ ಹೆಂಗ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಹೇಳು. ಇವ ಒಂದು ಬಾರಿ ಆದ್ರೂ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಮಾತಾಡಿಯಾನೇನ ನನ್ನ ಮುಂದೆ? ಅಲ್ಲವಾ, ಶಂಕರವ್ವಾ, ಇವ ಪಟ್ಟಣದವಾಗುವಾಗ ಈ ಹುಡುಗೀದೂ ಇವಂದೂ ಪಿ ರೀತಿ ಕೂಡೈತೋ ಏನೋ.

ಶಂಕರಸ್ವ :

ಹೌದು. ಆಗಲೇ ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಪ್ರೀತಿ ಬೆಳೆದದ್ದು. ಆ ಹುಡುಗಿಯ ತಾಯಿಗೂ ಮಗಳನ್ನು ಇವನಿಗೇ ಕೊಡುವ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಂತೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಹಾಂಗಾದರ ಇವ ಯಾಕ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದಾನ ಇನ್ನೂ? ಯಾವ ಹುಡುಗಿ ಯಾಕಾಗಲೊಲ್ಲದಪಾ, ಅಂತೂ ಇವ ಒಮ್ಮೆ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತೀ ಕರಕೊಂಡು ಬಂದರ ಸಾಕಾಗ್ಯೆತಿ ನನಗ. ಈಗ ನೀನು ನೋಡಿ ದೆಲ್ಲಾ, ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡೂ ತ್ರಾಸ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗೀನ್ನ ಇವ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದರೂ ಇವನೇ ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತೈತ್ತೋ ಏನೊ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಇನಾ ಯಾಕ ಮಾಡಬೇಕು? ಅವಳಿಗೇನು ರೊಟ್ಟಿ ಮಾಡೂದಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ಬರೂದಿಲ್ಲಂತೀಯೇನ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಯಾರಿಗೊತ್ತಪಾ, ವಟ್ಟಣದಾಗ ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗೀರಿಗೆ ಸಿಂಗಾರ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಸಿನಿಮಾ ನಾಟಕ ಅಂತ ತಿರುಗೂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬ್ಯಾರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಾನೂ ಬರೂದಿಲ್ಲಂತ ಹೇಳಾರೆ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಇನರು ಹೀಂಗ ತಿರುಗಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮನ್ಯಾಗ ಅಡಿಗೀ ಮಾಡುವರು ಯಾರೋ? ಇವರೆಲ್ಲಾ ಖಾನಾವಳಿಯೊಳಗೆ ಉಣ್ಣು ತಾರೋ ಏನೊ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಖಾನಾವಳಿಯಿಂದಾ ಡಬ್ಬಿ ತರಿಸುತಾರಂತ. ಎಷ್ಟೋ ಮಂದಿ ಅಡಿಗೀ ಮಾಡೂದಕ್ಕೆ ಆಳುಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೋತಾರಂತ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಅಡಿಗೀ ಮಾಡೂದಕ್ಕೂ ಆಳು ಬೇಕೇನ ಇವರಿಗೆ? ಬಲೆ ಮಜಾನೆ ಐತಿ ಬಿಡಪಾ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಮಂದೀದು! ಅಲ್ಲೋ ಶಂಕರಪ್ಪಾ, ಈ ಸರ್ಜಾ ಹುಡುಗೀನೂ ಇಂಥಾಕೇನೇ ಅದಾಳೋ ಏನೋ ಯಾಂಬಲ್ಲ!

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ನನಗೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಗ. ನಾನೂ ನೋಡಿಲ್ಲ ಆಕೀನ್ನ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಒಂದುವ್ಯಾಳೆ ಇವಳೂ ಅಂಧಾಕೀನಂ ಇದ್ದರ ನಮ್ಮ ಸದಾಶಿವನ ತ್ರಾಸ ತಪ್ಪುವ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ ಅನ್ನೋದು ಖರೆ. ಇಂಧಾಕೀನ್ನ ತಂದು ಉಸಯೋಗನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಮದುವೆಯಾಗದಾದರ ಅವಳನ್ನೇ ಆಗುತ್ತೀನಿ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿ ಯಾಗಿರುತ್ತೀನಿ ಅಂತಾನಲ್ಲ ಸದಾಶಿವ!

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಹೀಂಗ ಅಂದನೇನ ನಿನ್ನ ಮುಂದ! ಹೆಂಗಾದರೆ ಬಲಿ ಪಂಚೇತಿ ಬಂತು ಬಿಡವಾ. ಇವಗೆಲ್ಲಿ ಗಂಟುಬಿತ್ತೋ ಈ ಹುಚ್ಚು! ತಾ ನೋಡಿದರ ಒಕ್ಕಲು ತನಕ್ಕ ನಿಂತಾನ. ಮನೀಕೆಲಸಾ ಹೊಲದ ಕೆಲಸಾ ಎರಡೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವಂಥಾ ಗಟ್ಟಿ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದರ ಇವಂದೂ ಒಂದು ಬಾಳೇವು ಆದೀತು. ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಗೊಂಬಿ ಬಂದು ಪಡಸಾಲ್ಯಾಗ ಪಿಯಾನೋ ಬಾರಿಸಿಕೊಂತ ಕುಂತರ ಇವ ನಾಕು ದಿನದಾಗ ದಿನಾಳಿ ತಗದು ಮಂಗಳ್ಯ ಆಗಿ ಹೋದಾನು.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಹೌದಾದು ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ. ನೀ ಹೇಳೋದು ಖರೆ. ಹಳ್ಳಿ ಊರೊಳಗೆ ಸಂಸಾರ ನೆಟ್ಟಗ ನಡಸೂದಕ್ಕ ಹಳ್ಳೀ ಹುಡುಗೇರಂ ಬೇಕು.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ರಾವಾಪುರದ ಬಸನಗೌಡರ ಮಗಳು ಚೆನ್ನವ್ವ ಇದ್ದಾಳಲ್ಲಾ. ಒಳ್ಳೇ ಗಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿ ಹುಡುಗಿ. ಗುಣಾ ನಡತೆ ಎಲ್ಲಾ ಚಲೋದು. ಒಂದೆರಡು ಯತ್ತೆ

ಸಾಲೀನೂ ಕಲಿತಾಳೆ. ಅವಳನ್ನು ತಗೊಳ್ಳಿರಂತ ಬಸನಗೌಡರು ಬಾಳ ದಿನದಿಂದ ದುಂಬಾಲ ಬಿದ್ದಾರೆ. ಮಗಳ ಹೆಸರಿನಾಗ ಹತ್ತು ಎಕರೆ ಹೊಲಾನೂ ಬರದುಕೊಡೂದಕ್ಕೆ ತಯಾರದಾರು. ನಮ್ಮ ನದಾಗ ಹೇಳಿ ಹೇಳಿ ಗಂಟಲು ಹರಿದುಹೋತು. ಅಂವ ಹೂಂನೂ ಅನ್ನವಲ್ಲ, ಚೂಂನೂ ಅನ್ನವಲ್ಲ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಅನನ ಮನಸಿನಾಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಸರೋಜಾ ತುಂಬಿರುವಾಗ ಬ್ಯಾರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರ ಆದರೂ ಹ್ಯಾಂಗ ಬಂದೀತು ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ ?
[ಮುಖ ತೋಳೆದು, ಕ್ರಾಸ್ ತಿದ್ದಿಕೊಂಡು, ಬಟ್ಟೆ ಬದಲಿಸಿಕೊಂಡು ಸದಾಶಿವ ಬರುವನು]

ಸದಾಶಿವ :

ಏಳು ಶಂಕರಪ್ಪಾ, ಊಟ ಮಾಡೇಳು.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಹೂಂ. ನೀ ರೊಟ್ಟೀ ಮಾಡಿದ್ದೀ, ನಾ, ಊಟಕ್ಕೇಳುತೀನಿ! ಯಾರಾದರೂ ನಕ್ಕಾರು ಕೇಳಿದನರು. ಮದುವೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಂಡತೀ ಕರಕೊಂಡು ಬಾ ಮೊದಲು. ಆಮ್ಯಾಲ ಊಟಕ್ಕೆ ಕರಿ. ಹೂಂ. ನಾನೀಗ ಹೋಗ್ತೀನಿ. ವ್ಯಾಳೈ ಆತು. (ಏಳುವನು)

ಸದಾಶಿವ :

ಕೂಡಲ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ. ಏನು ಅವಸರ? ನಾನೂ ಸಾಸಿವೇಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು.
(ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಎದ್ದು ಒಳಗೆ ಹೋಗುವನು)

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಅಲ್ಲಪಾ ಸದಾಶಿವ, ಕಡೆಗೆ ಏನು ವಿಚಾರಮಾಡಿದಿ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಯಾತರ ವಿಚಾರಾ ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಮತ್ತಾತ್ರತರ ವಿಚಾರ? ನಿನ್ನ ಮದುವೀದು. ನಿಮ್ಮಪ್ಪಗ ಅದರದಂ ಚಿಂತಿ

ಯಾಗ್ಯೈತಿ. ರಾಮಾಪುರದ ಗೌಡರ ಮಗಳನ್ನು ನಿನಗ ಕೊಡಬೇಕಂತ ಮಾದಿದ್ದಾರಂತಲ್ಲ? ಏನಾಗ್ಯೈತಿ ಆ ಹುಡುಗಿಗೆ? ಯಾಕ ಮಾಡಿಕೋ ಬಾರದು?

ಸದಾಶಿವ:

ಆ ಹುಡುಗಿಗೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲ. ರೈತನೊಬ್ಬನ ಹೆಂಡತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಳು ಯೋಗ್ಯಳಿದ್ದಾಳೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಿಜ. ನಾನೂ ಅವಳನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗ ಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ....ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ಶಂಕರವ್ವಾ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಕೇಳುವದರಲ್ಲೇನು ಅರ್ಥ?

ಶಂಕರವ್ವಾ:

ಅಂತೂ ನೀನು ಆ ಸರೋಜಳ ಹುಚ್ಚು ಬಿಡುವ ಹಾಂಗ ಕಾಣೂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಾ, ಅವಳೇನೋ ಮದುವೀನಂ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುದಿಲ್ಲಂತಾಳಂತಲ್ಲ?

ಸದಾಶಿವ:

ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ, ಸಿಜ. ಬಾಯಿಂದ ಅನ್ನುತ್ತಾಳೆ. ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇನು ಶಂಕರವ್ವಾ? ಹೆಂಗಸರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವದೇ ಒಂದು, ಅವರು ಬಾಯಿಂದ ಆಡುವದೇ ಇನ್ನೊಂದು.

ಶಂಕರವ್ವಾ:

ಎಷ್ಟು ದಿನಾ ಅಂತ ಅವಳಿಗಾಗಿ ಕಾಯುತಾ ಕೂಡುವವ ನೀ ಹೀಂಗ?

ಸದಾಶಿವ:

(ಸಕ್ಕ) ಇನ್ನೇನು ಬಹಳ ದಿನ ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ. ಕಾಯಿ ಹಣ್ಣಾ ಗುವದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟುದಿನ ಬೇಕು?

ಶಂಕರವ್ವಾ:

ಆದರೂ ಈ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗೀನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವದರಿಂದ ನಿನ್ನ ಬಾಳೇವು ನೆಟ್ಟಗಾದೀತಂತ ನನಗೇನೂ ಅನ್ನಿಸೂದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಅಪ್ಪನಿಗೂ ಅದೇ ಚಿಂತೆ.

ಸದಾಶಿವ:

ಅವಳಿಂದ ಆ ಹೊಲಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅಂತ ಹೌದಲ್ಲೋ ನೀವು

ಹೇಳುವುದು? ಯಾವ ಕೆಲಸವೂ ಒಮ್ಮೆಲೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ ಶಂಕರಪ್ಪಾ. ಅದಕ್ಕು ಸ್ವಲ್ಪ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಇದ್ದ ಹಾಗೇ ಇದೂ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಏನೋಪಾ. ನನಗಂತೂ ಭರವಸೆ ಇಲ್ಲ. (ಸ್ವಲ್ಪ ತಪೆದು) ಆದರೂ ಮದುವಿ ಯಾಗುವವ ನೀನು. ಸುಖಾ ನಿನ್ನ ಸಂತೋಷ ಮುಖ್ಯ. ಅಂತೂ ನೀನು ಲಗೂ ಸಂಸಾರಿಯಾದರ ನಮಗೂ ಸಂತೋಷ. ಹೂಂ. ನಾನೀಗ ನಡೀ ತೀನಿ. ಸಾಸಿವೇಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತೀ?

ಸದಾಶಿವ :

ಈಗ ಹೋಗಿ ನಾಳೆ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

(ತೆರೆ)

ವೈಶ್ಯ ಎರಡು

[ಸಾಸಿವೇಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ, ಅವನ ಹೆಂದತಿ ಸಾರ್ವತಿ ಮಾತಾದುತ್ತ ಬರುವರು. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ರೈತವೇಷದಲ್ಲಿದ್ದಾನೆ. ಸಾರ್ವತಿ ಬರಬುಸೀರೆ, ಕುಬುಸ ಧರಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಇಬ್ಬರೂ ಕೈಯಲ್ಲಿ ತುರುಸಿ ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ.]

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸರೋಜಾ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳೇ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅವಳು ಹೋಗೂದಕ್ಕೊಂದು ನೇಮ ಐತೇನು? ಆ ಸದಾಶಿವ ಬಂದ, ಅವನ ಹಿಂದೆ ಹೊಂಟುಬಿಟ್ಟಳು ತಿರುಗೂದಕ್ಕು. ತೋಟದ ಕಡೆ ಹೋಗಿರ ಬೇಕು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ವಾಪ, ಹೋಗಲಿ ಬಿಡೇ. ಸಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿ. ಈ ಕಗ್ಗ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೆ

ಅವಳಿಗೂ ಜೀವ ರಮಿಸೂದು ಕಷ್ಟ. ಸದಾಶಿವನೂ ಉತ್ತಮ ಹುಡುಗ. ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಅವನ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಾಡಿದರೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವನಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಮೊದಲಿಂದಾ ಗುರುತು.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಗುರುತ್ತಿದ್ದರೇನಾತು? ನೀವೂ ಚಲೋನಂ ಹೇಳ್ತೀರಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟುದ್ದ ಬೆಳೆದು ಕುಂತಾಳ. ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾಕೆ ಗಂಡುಬೀರಿಯ ಹಂಗ ಗಂಡಸರ ಸಂಗಡ ತಿರುಗೂದಂದರೇನು? ಪಟ್ಟಣದಾಗೇನೋ ನಾಚಿಕೆಲ್ಲದ ಮಂದಿ ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗತ್ತಿದ್ದೀತು. ಹಳ್ಳಿ ಊರಾಗ ಹೀಂಗ ಮಾಡಿದರ ನಡದೀತೇನು? ನೋಡಿದವರೇನಂದಾರು? ನಮ್ಮ ಮಾನಾ ಕಳದಾಳು ಎಲ್ಲಾಶ್ಯದರೂ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಜ್ವರದಿಂದ) ಸರೋಜಾ ಅಂದರ ನಿನಗ ಆಗೂದಿಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವ ಏನು ಬ್ಯಾರಿಯವನೇನು? ಅವನೂ ನಮ್ಮವನಂ. ಅವನ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಾಡಿದರ ಮಾನ ಯಾಕ ಹೋದೀತು?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಮ್ಮವನಂ ಅನ್ನೂದೇನೋ ಖರೆ. ಕೇಳಿ. ಸರ್ಜಿನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೋತಾನೇನು?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅವಳನ್ನ ಆದಷ್ಟು ಲಗೂ ಮನೀ ಬಿಡಿಸಿ ಕಳಿಸಬೇಕಂತ ಮಾಡೀ ಹಾದಲ್ಲೀ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಾನ್ಯಾಕ ಕಳಿಸಲಿ? ನಿಮ್ಮ ಮನಿ, ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿ. ಇನ್ನೂ ಆರೇಳು ವರ್ಷದ ಕೂಸು ಪಾವ! ಮುದ್ದು ಮಾಡುತಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಿ ಮನಿಯಾಗ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ ಅನ್ನೂದೇನೋ ಖರೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೂದೂ

ಖರೆ. ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ ಒಂದುವ್ಯಾಳೆ ಬರಬೇಕಲ್ಲ ವಾರ್ವತೀ. ಹಿಂಗ ಅವಸರ ಮಾಡಿದರ ಹೆಂಗಾದೀತು ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅವಸರ ಮಾಡದಿದ್ದರ ಇವಳ ತಲೀಮ್ಯಾಲ ಅಕ್ಕೀಕಾಳು ಬೀಳೂದು ಯಾವಾಗೋ! ಇವಳನ್ನ ನೋಡಿ ಊರವರೆಲ್ಲಾ ನಗಾಕ ಹತ್ತಿದಾರ. ನಿನುಗ ಆದೆಲ್ಲಾ ಏನ ತಿಳಿತ್ತೈತಿ? ಹೂಂ. ಎದಾಲವನ್ನ ಕೇಳಿಬಿಡಿರಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಕೇಳೀನು ಅನ್ನು. ಅವ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲಾ ಅನ್ನು. ಮುಂದೆ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಯಾಕ ಒಪ್ಪುದಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನ. ಮೊನ್ನೆ ಅವ ಬಂದಾಗ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತು ತಗದು ನಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡೀನಿ ಅವನ್ನ. ಚಲೋ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕರ ಮದುವೀ ಮಾಡಿಕೋಬೇಕು ಅಂತ ಅವನೂ ಯಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನಂತ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸರೋಜನ್ನ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂತ ಕೇಳಿದೇನು ನೀ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಹಾಂಗ ಅವಳ ಹೆಸರೇನೂ ತಗೀಲಿಲ್ಲ. ಮೆಲ್ಲಕಂ ಮಾತುಂಡಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿ ನಾಗೇನೈತಿ ಅಂತ ತಿಳಿಕೊಂಡೀನಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅವ ಸರೋಜನ್ನ ಆಗುತ್ತೀನಿ ಅಂದರ ಬಾಳ ಚಲೋ ಆಗುತ್ತೈತಲ್ಲ? ಅವಳಿಗೂ ಇವನಂಥಾ ವರಾ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತು ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅವನಿಗಾದರೂ ಇವಳಂಥಾ ಕನ್ಯಾ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕೀತು ? ನೀವು ಕೇಳಿ ನೋಡ ಬಾರದೇನು ? ಸುಮ್ಮನಂ ಕುಂತೀರಲ್ಲ ?

ಎ ರ ಡ ನೆ ಯ ಆಂ ಕ

ಅವನಿಗೂ ಜೀವ ರಮಿಸೂದು ಕಷ್ಟ. ಸದಾಶಿವನೂ ಉತ್ತಮ ಹುಡುಗ. ಬುದ್ಧಿವಂತ. ಅವನ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಾಡಿದರೇನೂ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಅವನಿಗೂ ಅವಳಿಗೂ ಮೊದಲಿಂದಾ ಗುರುತು.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಗುರುತಿದ್ದರೇನಾತು? ನೀವೂ ಚಲೋನಂ ಹೇಳ್ತೀರಲ್ಲಾ ಇಷ್ಟುದ್ದ ಬೆಳೆದು ಕುಂತಾಳ. ಇನ್ನೂ ಮದುವೆ ಕೂಡ ಆಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥಾಕೆ ಗಂಡುಬೀರಿಯ ಹಂಗ ಗಂಡಸರ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಾದಂದರೇನು? ವಟ್ಟಣದಾಗೇನೋ ನಾಚಿಕೆಲ್ಲದ ಮಂದಿ ಹಿಂಗೆಲ್ಲಾ ತಿರುಗತಿದ್ದೀತು. ಹಳ್ಳಿ ಊರಾಗ ಹೀಂಗ ಮಾಡಿದರ ನಡದೀತೇನು? ನೋಡಿದವರೇನಂದಾರು? ನಮ್ಮ ಮಾನಾ ಕಳದಾಳು ಎಲ್ಲಾ ದರೂ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಜ್ವರದಿಂದ) ಸರೋಜಾ ಅಂದರ ನಿನಗ ಆಗೂದಿಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವ ಏನು ಬ್ಯಾರಿಯವನೇನು? ಅವನೂ ನಮ್ಮವನಂ. ಅವನ ಸಂಗಡ ತಿರುಗಾಡಿದರ ಮಾನ ಯಾಕ ಹೋದೀತು?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಮ್ಮವನಂ ಅನ್ನಾದೇನೋ ಖರೆ. ಕೇಳಿ. ಸರ್ಜಿನ್ನ ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ಕೊತಾನೇನು?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅವಳನ್ನ ಆದಷ್ಟು ಲಗೂ ಮನೀ ಬಿಡಿಸಿ ಕಳಿಸಬೇಕಂತ ಮಾಡೀ ಹಾದಲ್ಲೀ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಾನ್ಯಾಕ ಕಳಿಸಲಿ? ನಿಮ್ಮ ಮನಿ, ನಿಮ್ಮ ತಂಗಿ. ಇನ್ನೂ ಆರೇಳು ವರ್ಷದ ಕೂಸು ಪಾಪ! ಮುದ್ದು ಮಾಡತಾ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಿ ಮನಿಯಾಗ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಬೆಳೆದ ಹುಡುಗಿ ಅನ್ನಾದೇನೋ ಖರೆ. ಮದುವೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನೂದು

ಖರೆ. ಎಲ್ಲಾದಕ್ಕೂ ಒಂದುವ್ಯಾಳೆ ಬರಬೇಕಲ್ಲ ವಾರ್ವತೀ. ಹೀಗೆ ಅವಸರ ಮಾಡಿದರ ಹೆಂಗಾದೀತು ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅವಸರ ಮಾಡದಿದ್ದರ ಇವಳ ತಲೆಮ್ಯಾಲ ಅಕ್ಕೀಕಾಳು ಬೀಳೂದು ಯಾವಾಗೋ! ಇವಳನ್ನ ನೋಡಿ ಊರವರೆಲ್ಲಾ ನಗಾಕ ಹತ್ತಿದಾರ. ನಿಮಗ ಆದೆಲ್ಲಾ ಏನ ತಿಳಿತೈತಿ? ಹೂಂ ಸದರಿವನ್ನ ಕೇಳಿಬಿಡಿರಲ್ಲ. ಒಮ್ಮೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಕೇಳೇನು ಅನ್ನು. ಅವ ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲಾ ಅನ್ನು. ಮುಂದೆ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಯಾಕ ಒಪ್ಪದಿಲ್ಲ? ಎಲ್ಲಾ ಒಪ್ಪುತ್ತಾನ. ಮೊನ್ನೆ ಅವ ಬಂದಾಗ ಅದೂ ಇದೂ ಮಾತು ತಗದು ನಾ ಕೇಳಿಕೊಂಡೀನಿ ಅವನ್ನ. ಚಲೋ ಹೆಣ್ಣು ಸಿಕ್ಕರ ಮದುವೀ ಮಾಡಿಕೋಬೇಕು ಅಂತ ಅವನೂ ಯುಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾನಂತ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸರೋಜನ್ನ ಮಾಡಿಕೋ ಅಂತ ಕೇಳಿದೇನು ನೀ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಹಾಂಗ ಅವಳ ಹೆಸರೇನೂ ತಗೀಲಿಲ್ಲ. ಮೆಲ್ಲಕಂ ಮಾತುಡಿ ಅವನ ಮನಸ್ಸಿ ನಾಗೇನೈತಿ ಅಂತ ತಿಳಕೊಂಡೀನಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅವ ಸರೋಜನ್ನ ಆಗುತ್ತೀನಿ ಅಂದರ ಬಾಳ ಚಲೋ ಆಗುತ್ತೈತಲ್ಲ? ಅವಳಿಗೂ ಇವನಂಥಾ ವರಾ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅವನಿಗಾದರೂ ಇವಳಂಥಾ ಕನ್ಯಾ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು? ನೀವು ಕೇಳಿ ನೋಡ ಬಾರದೇನು? ಸುಮ್ಮನಂ ಕುಂತಿರಲ್ಲ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿರು ಪಾರ್ವತಿ. ಮದುವೀ ಮಾತಂದರ ಹುಡುಗಾಟ ಅಲ್ಲ. ಸರೋಜಾ ಮನಸಿನಾಗ ಏನೈತ್ಯೋ ತಿಳಕೋಬೇಕಲ್ಲಾ ಮೊದಲು ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಅವಳನ್ನೇನ ಕೇಳೂದು ಇಂಥಾದರಾಗ ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಹಾಂಗನ್ನುವಂತಿಲ್ಲ ಪಾರ್ವತಿ. ಅವಳೇನು ನಿನ್ನ ಹಾಂಗ ಹಳ್ಳಿ ಹುಡುಗಿ ಯೇನು ? ಪಟ್ಟಣದಾಗ ಬೆಳೆದಾರೆ. ಅವಳ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ .

ಪಟ್ಟಣದಾಗ ಬೆಳೆದವರಿಗೇನ ಕೊಂಬು ಬಂದಿರುತಾವೇನ ? ಬಿಡಬಿಡ್ಡಿ, ನಾನೂ ನೋಡೀನಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಂದೀನ್ನು. ಇವರ ಬಡಿವಾರ ನನ್ನ ಮುಂದ ನಡಿಯೂದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಆ ಹುಡುಗಿ ಅಂದರ ಹಿಂಗ್ಯಾಕ ಹರಕೊಂಡು ತಿಂದಂಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀ ನೀ ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಾನ್ಯಾಕ ಹರಕೊಂಡು ತಿನ್ನಲಿ ಅವಳನ್ನು ? ಇವಳ ಡಾಲೇನ ? ಇವಳ ಸೋಕ್ಕೇನ ? ಇವಳ ಮಾತೇನ ? ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕುಮಾರಿಯ ಹಾಂಗ ಮಾಡುತಾಳ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣಾಕಿ. ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲ. ದೊಡ್ಡಾಕಿಯಾದ ಹಾಂಗ ಎಲ್ಲಾ ತಾನೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತೈತಿ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಪಾಪ, ಸಣ್ಣಾಕಿ !

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀನು ದೊಡ್ಡಾಕಿಯಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದೇನು ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅವಳ ನಡತೀ ರೀತೀ ನೋಡಿದರ ನನ್ನ ತಲೀ ಕೆಡುತ್ತೈತಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಅಂಥಾದ್ದು ಮಾಡಬಾರದ್ದು ಏನು ಮಾಡಿದಾಳೆ ? ಏನ್ನೋ ಪುಸ್ತಕಾ ಹಿಡ ಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಾ ಕುಂತಿರುತ್ತಾಳೆ. ಬಾಳ ಬ್ಯಾಸರಾದಾಗ ಹಾಡಿಕೊಂತಾಳೆ. ಅವರಿಂದ ಯಾರದೇನು ಗಂಟು ಹೋಗುತ್ತೈತಿ ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಇವಳು ಓದಿಕೊಂತ ಹಾಡಿಕೊಂತ ಕುಂತರ ಇವಳಿಗೆ ರೊಟ್ಟೀಮಾಡಿ ಹಾಕುವರು ಯಾರು ? ತಾನೂ ಏನಾರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಾ ಮಾಡಬೇಕೋ ಬ್ಯಾಡೋ ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಮಾಡುತ್ತಾಳೇಳು. ಇನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಹೊಸಾ ಕೆಲಸ. ಸ್ವಲ್ಪ ರೂಢಿಯಾದ್ರೂ ಆಗಲಿ ಅವಳಿಗೆ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ಆರು ತಿಂಗಳಾದ್ರೂ ಇನ್ನೂ ರೂಢಿ ಆಗೂದು ಯಾವಾಗ ಅಂತೀನಿ ? ಮನಿಯ ಕಸಾ ಕೂಡಾ ಉಡುಗೂದಕ್ಕೆ ಬರೂದಿಲ್ಲ ಈ ಗೊಂಬಿಗೆ !

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ರೇಗಿ) ನೀನೂ ಬಾಳ ಹದ್ದುಮೀರಿ ಹೋಗುತ್ತೀ. ಆ ಹುಡುಗೀನ್ನ ಮನೀ ಬಿಡಿಸಿ ಕಳಸಿವಾಗ ಸಮಾಧಾನ ಆಗೂದು ನಿನಗ.

ಸಾರ್ವತಿ .

ಮದುವೀ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರ ತಾನೇ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅನ್ನಾದರ ಚರ್ಚಾ ಆಗುತ್ತೈತಿ. ಎದ್ದ ಕೂಡಲೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಜಗಳಾ ಸೂಡೂದು ತಪ್ಪುತ್ತೈತಿ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ನಾನಕ್ಕೇ ಜಗಳಾ ಮಾಡಲೆ? ನನಗೇನು ಬ್ಯಾರೆ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲೇನು? ಇವರದೇ ಸೂಕ್ಕು ಎಲ್ಲಾ. ಹಕ್ಕುಯೊಳಗಿನ ನೆಗಣೇ ಹೊರೂದು ಅಂದರ ಇವಳ ಮಾನಕ್ಕು ಕಡಿಬಿ ಅಂತ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನನರೆ ಸೆಗಣೇ ಹೊರೂ ಕೆಲಸಾ ಯಾಕ ಹಚ್ಚುತ್ತೀ ಆವಳಿಗೆ! ಎಂದಾ ವರೂ ಸೆಗಣೆ ಹಿಡಿದದ್ದೇ ಆ ಹುಡುಗಿ! ಸಾಪ!

ಸಾರ್ವತಿ :

ನಾಳೆ ಮದುವೆಯಾದ ಮ್ಯಾಲ ಆಗುತ್ತೈತಿ ಫಜೀತಿ ಆವಳಿಗೆ. ನಾನರೆ ಹೇಳಿ ಏನು ಬಂತು?

(ಕೊಂಪು ಎಂಬ ಕಾಣಿಸುಳು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಸದಾಶಿವ ಬರುವನು.)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಯಾಕ ಸದಾಶಿವಾ? ಸರೋಜ ಎಲ್ಲಿ ಹೋದಳು?

ಸದಾಶಿವ :

ತೋಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆವು ಕಾಯಿ ಪಲ್ಯ ತರಲಿಕ್ಕೆ. ಆವಳು ಮುಂದೆ ಹೋದಳು ಮನೆಗೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸಾರ್ವತಿಯೂ ಇದೇ ಈಗ ಹೋದಳು. ನೋಡಪಾ ಸದಾಶಿವ, ನನಗಂತೂ ನುಲನಾಕಾಗಿ ಹೋತು - ಇವರಿಬ್ಬರ ಕಾಲಾಗ. ದಿನಾ ಬೆಳಗಾದರ ಅತ್ತಿಗೆ ನಾದಿಸಿಯರ ಜಗಳ ಸುರು. ಬೆಕ್ಕುಗಳ ಕಾದಾಟ ಇದ್ದಂಗ. ಒಬ್ಬಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬಕ್ಕೆಗೆ ಸರಿಕಾಣೂ ಹಂಗಿಲ್ಲ. ಒಬ್ಬಕ್ಕೆ

ಎ ರ ಡ ನೆ ಯ ಅಂಕ

ನೂತಾಡಿದ್ದು ಇನ್ನೊಬ್ಬಕ್ಕೆಗೆ ಸಹನ ಆಗುವ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ ನನಗಂತೂ
ತಲೀ ಚಿಹ್ನೆ ಹಿಡಿದು ಹೋಗೈತಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ಹೂಂ. ನಾನೂ ನೋಡಿದೆನಲ್ಲ. ಸಿಜವಾಗಿ ಇವರಿಬ್ಬರು ಜಗಳ ಮಾಡ
ಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಬ್ಬರೂ ಒಳ್ಳೆಯವರೇ. ಮುಖ್ಯ ಬಂದದ್ದು
ಏನಂದರೆ ಸರೋಜ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವಳು. ಪಾರ್ವತಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ
ದವಳು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಪಟ್ಟಣದ ನಾಯಿ ಹಳ್ಳಿಯ ನಾಯಿ ಕಚ್ಚಾಡಿದಾಂಗ ನಡವೈತಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ಹಳ್ಳಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಟ್ಟಣವಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಳ್ಳಿಯಿಲ್ಲ.
ಎರಡೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕ್ಷೇಮ. ಪಟ್ಟಣದ ಜನರು
ಹಳ್ಳಿಯವರನ್ನು ತುಚ್ಛವಾಗಿ ಕಾಣಬಾರದು, ಹಳ್ಳಿಯವರು ಪಟ್ಟಣ
ದವರನ್ನು ಕಂಡು ಮೂಗು ಮುರಿಯಬಾರದು. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ
ಗುಣ ಇವರು ಕಲಿಯಬೇಕು, ಇವರಲ್ಲಿರುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಗುಣ ಅವರು ಕಲಿಯ
ಬೇಕು. ಸರೋಜಳಿಗೂ ನಾನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಪಾರ್ವತಿಗೂ ಹೇಳಿ
ದ್ದೇನೆ. ಆದರೂ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಮನಸ್ಸೇ ಕೆಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕೆಟ್ಟು
ಹುಳಿಯಾದ ಹಾಲು ಮತ್ತೆ ಸಿಹಿಯಾಗುವದು ಕಷ್ಟ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀನನ್ನುವುದು ಖರೇ ಸದಾಶಿವ. ಈಗ ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು.
ಪಾರ್ವತಿ ತಾನು ದೊಡ್ಡಾಕಿ, ಸೈರಿಸಿಕೋಬೇಕು. ಸರೋಜಾ ತಾನು
ಸಣ್ಣಾಕಿ, ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇಬ್ಬರೂ ಹುರ್ರೋ ಅಂತ
ಜಗಳಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲತಾರಲ್ಲ....

ಸದಾಶಿವ :

ಎಷ್ಟು ದಿನ ಅಂತ ಜಗಳ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಬಿಡು ಮಲ್ಲಣ್ಣ ? ಜಗಳ ಮಾಡಿ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೇ ಬೇಸರವಾಗಿ ಸುಮ್ಮನಾದಾರು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನಾನೂ ಹಂಗೇ ಅಂದುಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ದಿನಾ ಸುಮ್ಮನಿದ್ದೀನಿ. ಆದರಂ ಆರು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಇನ್ನು ಅವರ ಜಗಳ ಬಗೀಹರಿಯಲೊಲ್ಲದು. ದಿನಕ್ಕ ದಿನಾ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹತ್ತೈತ್ತಿ. ಸಿಟ್ಟುಬಂದಾಗ ಯಾರಾದರೊಬ್ಬರು ಬಾವೀ ಗೀವೀ ಹಾರಿಕೊಂಡು ಜೀನಾ ಕಳಕೊಂಡು ಕುಂತಾರೋ ಏನೋ ಅಂತ.. .

ಸದಾಶಿವ :

ಹಾಗೇನೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನ್ನು. ಅವರೇನೂ ಅಷ್ಟು ದೂರ ಹೋಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಈ ಹೆಂಗಸರು ಏನು ಮಾಡಿಯಾರು ಹೇಳಾಕ ಬರೂಹಾಂಗಿಲ್ಲವಾ. ಅವಳೂ ಹಟನಾರಿ, ಇವಳೂ ಹಟನಾರಿ. ನೋತು ನಡೆಯುವವಳು ಒಬ್ಬಳೂ ಅಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಅದೂ ನಿಜವೆ. ಅಂತೂ ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಇರುವದು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನನ್ನ ಹೆಂಡತೀನೂ ಒಂದೊಂದು ಬಾರಿ ಹುಡುಗರ ಹಾಂಗೂ ಮಾಡುತ್ತಾಳ. ಸಣ್ಣಾ ಪುಟ್ಟಾ ಮಾತಿಗೂ ಆರ್ಭಾಟ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾರಿಗೂ ಬ್ಯಾಸ ರಾಗುವ ಹಾಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾಳ. ಏನು ಮಾಡೂದು ಹೇಳು.

ಸದಾಶಿವ :

ಹೌದು. ನಾನೂ ಒಂದೆರಡು ಬಾರಿ ನೋಡಿದ್ದೀನೆ. ಸರೋಜಾಿಗೆ ಒಹಳ

ಆವಮಾನವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಸರೋಜಾ ಆದರೋ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನಿ ಸ್ವಭಾವದ ಹುಡುಗಿ. ಈ ಅವಮಾನ ಎಲ್ಲಾ ಸಹಿಸಿಕೊಂಡು ಇಷ್ಟು ದಿನ ಆದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಹ್ಯಾಗಿದ್ದ ಕೋ ಅಂತ ಅರ್ಚರ್ಯ ನನಗೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಪಾಪ, ಪರದೇಶಿ ಕೂಸು. ಇಲ್ಲಿರದೇ ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕು ಅದು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರುವದಕ್ಕೇ ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ ಅವಳು. ಏನಾದರಾಗಲಿ, ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹಟ ಹಿಡಿದಿದ್ದಳು. ಆದರೆ ನೌಕರಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅವಳ ಹತ್ತರ ಇದ್ದ ಹಣವೂ ತೀರಿಹೋಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿದ್ದು ಏನು ಮಾಡುವವಳು ಅಂತ ನಾನೇ ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅದೂ ಖರೇ. ನಾ ಹೋಗಿ ಕರೆದಾಗ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ನೀನು ಕಳಿಸಿಡಿ ಅಂತಲೇ ಬಂದಳು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರ ಹಿಂಗ ನಡೆದೈತಿ! ಪಾಪ. ಆ ಹುಡುಗಿಯ ಹಣೆಯೊಳಗ ಸುಖಾ ಬರದಂಗ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

[ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬುಟ್ಟಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಸರೋಜ ಬರುವಳು. ಅವಳು ಸೂರೆಗಿಹೋಗಿದ್ದಾಳೆ. ಸಾಧಾರಣ ಸೀರೆ - ತಲೆಗೂದಲು ಕೆವರಿವೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನತೆ.]

ಸದಾಶಿವ :

ಅಂತೂ ಸೆಗಣಿ ಹೊರುವ ಕೆಲಸ ಕೂಡಾ ನಿನಗೆ ರೂಢಿಯಾಯಿತಲ್ಲಾ ಸರೋಜಾ ?

ಸರೋಜ :

ಏನು ರೂಢಿಯೋ ಬಿಡಿರಿ. ಹೊಲಸು ವಾಸನೆ ತಡೆಯಲಿಕ್ಕಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೈ ಕೈಯಲ್ಲಾ ನೋವು. ತಲೆಗೂದಲೆಲ್ಲಾ ಹೊಲಸು. ಸೋಪು ಹಚ್ಚಿ ತೊಳೆದರೂ ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಸೆಗಣಿ ಹೊರಬೇಕು, ಮತ್ತೆ ಹೊಲನೇ.

[ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಪೊರಕೆ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಪಾರ್ವತಿಯ ಆಗಮನ.]

ಪಾರ್ವತಿ :

ಏನೇ, ನೆಗಣೇ ಒಗದು ಬಾ ಅಂದರ ಇಲ್ಲಿ ಹಾದ್ಯಾಗ ನಿಂತು ಹರಟೆ ಬಡೀ ತಿದ್ದಿಯೇನ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇಲ್ಲಗೂ ಬಂದಿಯೇನ ನೀ? ವಾಸ. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ದುಡಿದು ದುಡಿದು ದಾಣಿ ದಿರಬೇಕು. ಸ್ವಲ್ಪ ಆರಾಮ ತಗೊಳ್ಳಲಿ ಬಿಡು.

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಸ್ಮಂಭಾವಾಗಿ) ಹೂಂ. ದುಡಿದು ದುಡಿದು ಮನೀ ತುಂಬಿದಾಳ!

ಸರೋಜ :

ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ನನಗೆ ರೂಢಿಯಿಲ್ಲ. ತಲೆನೋವು ಸುರುವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನನಗ ಇನ್ನೆಂಥಾ ಕೆಲಸ ರೂಢಿಯಾಗ್ಯೆತ್ತೋ ದೇವರಿಗೇ ಗೊತ್ತು.

ಸರೋಜ :

ನನ್ನ ಯಾಕ ಹರಿದುಕೊಂಡು ತಿನ್ನುತ್ತೀ ಅತ್ತಿಗೆ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಮತ್ತೆ ನಂದೇ ತಪ್ಪಾತೇನು? ಹೋಗು. ಗಡಾಗಡಾ ತಿಪ್ಪೆಗೆ ಹೋಗಿ ಒಗದು ಬಾ ಸೆಗಣೆ. ಸಂಜೆಯಾಗ್ತಾ ಬಂತು, ಒಲಿಗೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?

[ಸರೋಜ ಏಥಾಸವಾಗಿ ಹೋಗುವಳು.]

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಳನ್ನು ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನೋಡಿಕೋಬಾರದೇನೆ? ಅವಳನ್ನು ಯಾಕ ಕಾಡಿಸುತ್ತೀ?

ಪಾರ್ವತಿ :

(ತೋವದಿಂದ) ಕಾಡಿಸುವಕ್ಕೆ ನಾನೇನ ದುರ್ಗವ್ವ ಏನು ?

[ಜಿರುಜಿರು ಹೋಗುವಳು.]

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಹಣೆ ಬಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ನಾನೇ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿಬಿಡುವ ಹಾಂಗೆ ಆಗೈತಿ. ಬಾ. ಸದಾಶಿವಾ, ಇವತ್ತು ಇಲ್ಲೇ ವಸ್ತಿಯಾಡಿ ನಾಳೆ ಹೋದೀಯಂತೆ.

(ತೆರೆ)

ದೃಶ್ಯ ಮೂರು

[ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಮನೆಯ ಪಡಸಾಲೆ. ಚಾಪೆಯ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತು ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಸದಾಶಿವ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವತಿ ಒಂದು ಕಡೆ ಅಕ್ಕಿ ಹಸನು ಮಾಡುತ್ತಾ ಕೂತಿದ್ದಾಳೆ. ಒಳಗೆ ಏನೋ ಒಡೆದ ಸಪ್ಪಳ ಕೇಳುವುದು.]

ಸಾರ್ವತಿ :

(ಮೊರವನ್ನು ದೊಪ್ಪನೆ ನೆಲಕ್ಕೆ ಒಡೆದು) ಕೇಳಿದಿರೇನು ಸಪ್ಪಳಾ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಯಾಕೆ? ಏನಾತು? ಸರೋಜ ಏನಾದರೂ ಒಡೆದಳೋ ಏನೋ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ಇವಳ ಕೈಯಾಗ ಒಂದು ಗಡಿಗಿ ಒಂದು ದಿನಾ ಉಳಿದರ ಹೇಳ್ತೆ. ನಿನ್ನೇ ತಂದಿದ್ದಿ ನಿ ಹೊಸಾ ಗಡಿಗೀ ರಾಮಾಪುರದಿಂದ. ಅದನ್ನೂ ಒಡೆದು ಬಿಟ್ಟಂಗ ಕಾಣುತ್ತೈತಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಒಡೆದದ್ದು ಏನು ಅನ್ನಾದನ್ನ ನೆಟ್ಟಗ ತಿಳಕೊಳ್ಳದಂ ಇಲ್ಲೇ ಕುಂತು ಮಾತಾಡುತ್ತೀಯಲ್ಲ! ಸರೋಜಾ, ಏ ಸರೋಜಾ!

[ಸರೋಜ ಬರುವಳು.]

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಏನಾತೇ? ಏನದು ಸಪ್ಪಳ?

ಸರೋಜ :

ಏನಿಲ್ಲಣ್ಣಾ. ಕೈತಪ್ಪಿ ಗಡಿಗೆ ಕೆಳಗೆ ಬಿತ್ತು.

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಕೈ ತಿಸ್ಸುತ್ತಾ) ಹೂಂ! ಕೈತಪ್ಪಿ ಬಿತ್ತು! ಮತ್ತೇನ ಕಾಲು ತಪ್ಪಿ ಬೀಳುತ್ತೈ ತೇನ? ನಿನ್ನ ತಲೇ ತಪ್ಪಿ ಬೀಳುತ್ತೈ, ತಲೇ.

ಸರೋಜ .

ಏನು ದೊಡ್ಡ ಮುತ್ತು ರತ್ನ ಒಡೆದ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೀಯಲ್ಲ. ಎರಡಾಣೆಯ ಗಡಿಗೆ ಒಡೆದರೆ ಏನು ಮುಗಿಲು ಕಳಚಿ ಬಿತ್ತೇನು?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಎರಡಾಣೆ ಅಂದರೂ ನಿನಗ ಏನೋ ಅಂತ ಅನಿಸುತ್ತೈತೇನ? ಆ ಎರಡಾಣೆಗೇನೂ ದುಡೀಬೇಕಾದರ ನಮ್ಮ ಜಿನ್ನು ಬಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತೈತಿ.

ಸರೋಜ :

ಬಲೆ! ಬಲೆ! ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಬಿಡು!

ಪಾರ್ವತಿ .

ತಪ್ಪು ಮಾಡೂದು, ಮತ್ತ ನನಗೂ ತಿರುಗಿ ವಾದಿಸೂದು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡೇ. ನೀನಾದರೂ ಯಾಕ ಮಾತು ಬೆಳಸುತ್ತೀ? ಮಣ್ಣಿನ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ಅಡಿಗೀಮಾಡಿ ರೂಢಿಯಿಲ್ಲ ಅವಳಿಗೆ. ಏನೋ ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಒಡೀತಾವ.

ಸದಾಶಿವ .

ಹೌದು. ಹಾಗೆ ಆಗುವದೂ ಸಹಜ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನೀನಿಬ್ಬರೂ ಅವಳನ್ನ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿದು ಮಾತಾಡಹತ್ತಿದಿರಿ. ನಾನೂ ಕೆಟ್ಟವಳಾದಿಸಿ. ಬೆಳ್ಳಿ ಬಂಗಾರದ ಪಾತೇಲಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೀಮಾಡಿ ಸಕ್ಕರೀ ತುಪ್ಪಾ ತಿಂದವಳು ಇವಳು!

ಸದಾಶಿವ :

(ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ) ಸಕ್ಕರೆ, ತುಪ್ಪ, ಸಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅನ್ನ, ಚ ಪಾ ತಿ ಎಲ್ಲಾ ತಿಂದವಳು....

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಅಡಕಿಸುತ್ತ) ಸಣ್ಣಕ್ಕೆ ಅನ್ನ! ಅದನ್ನುಂಡು ಉಂಡು ಹಿಂಗಾಗಿರಬೇಕು ಅರಳಿಗೊಂಬಿಯ ಹಂಗ! ಗಿರಣ್ಯಾಗ ಒಡದದ್ದು. ಅದರಾಗೇನ ಶಕ್ತಿ ಇರುತ್ತೈತ್ಯೋ ಏನಿರುತ್ತೈತಿ! ಅದರ ಸಂಗಡ ಆ ಚಾದ ನೀರು ಬ್ಯಾರೆ, ಮೈ ಒಣಗಿಸೂದಕ್ಕ.

ಸದಾಶಿವ :

ಈಗೇನು, ಹಳ್ಳಿಯವರೂ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ಕೊಡಕೊಡ ಚಹ ಕುಡೀತಾ ರಲ್ಲ ಪಾರ್ವತಕ್ಕಾ!

ಪಾರ್ವತಿ :

ಕುಡೀತಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮುಕ್ಕಗಳು. ನಾನಂತೂ ಎಂದೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲಪಾ ಆ ಚಾನ್ನ.

ಸದಾಶಿವ :

ನಾನೂ ಅಷ್ಟೇ. ಚಹಾ ಕಾಫಿ ಯಾವದನ್ನೂ ಕುಡಿಯುವದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಮತ್ತೇನು ಕುಡೀತೀ?

ಸದಾಶಿವ :

ಮನೆಯೊಳಗೆ ಹಾಲಿಗೇನು ಕೊರತೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಬಾಳ ಚಲೋದು ಸದಾಶಿವಣ್ಣಾ. ಹಾಲು ಕುಡಿಯೂದು ಬಾಳ ಚಲೋದು. ಚಾ ಕಾಫಿ ಎಂದೆಂದೂ ಮುಟ್ಟಬ್ಯಾಡಪಾ.

ಸರೋಜ :

ಚಾ ಕಾಫಿ ಚಟ ಇರುವ ಹೆಂಡತಿ ಬಂದರೆ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅವಳೂ ಹಾಲಿನ ಚಟ ಹಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುವದು.

ಸರೋಜ .

ಒಳ್ಳೇ ಮಾತೇ ನಿನ್ನದೂ. ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳಿಗೆ ಒಂದು ಕಪ್ ಚಾ ಕೂಡಾ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ !

ಸದಾಶಿವ .

ಇಲ್ಲವಿದ್ದರೇನು ಸ್ವ ಸಂಚನೇ ಮುಳುಗಿ ಹೋಗುವವೇನು ? ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಹೋದರೆ ತಾನಾಗಿಯೇ ಚಟ ಬಿಡುತ್ತಾಳೆ.

ಸರೋಜ .

ಅಂಥಲ್ಲಿ ಬಂದು ಯಾವಳು ಸುಖವಾಗಿದ್ದಾಳೋ !

ಸಾರ್ವತಿ :

ನುತ್ತ ನುರುನಾಡಿದಳು ಪಟ್ಟಣದಾಗ ಕಲಿತ ಮಾತನ್ನು !

ಸದಾಶಿವ :

ಸುಖವಾಗಿರದೇನು ಸರೋಜಾ. ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಅಡಿಗನಾಡಿ, ಮನೆ ಕೆಲಸ ನೋಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಸಾಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೇನೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸೆಗಣೆ ಹೊರುವವರ್ಯಾರಪ್ಪಾ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಮನೆಯ ಕೆಲಸ ಅಂದರೆ ಅದೂ ಬಂದಿತ್ತಲ್ಲ ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ !

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಬಾವಿಯಿಂದ ನೀರು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರೋದು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅದೂ ಕೂಡಾ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ದನಕ್ಕೆ ಮೇವು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅದೂ ಕೂಡಾ.

ಸರೋಜ :

ಎರಡು ಆಳಿನ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಬ್ಬ ಹೆಂಡತಿಯ ಕೈಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವ ವಿಚಾರವೇನು ಸಿಮ್ಮದು ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಮತ್ತೇನು. ಅವ ಇಬ್ಬರು ಹೆಂಡರನ್ನು ಮಾಡಿಕೋಬೇಕು ಅಂತೀಯೇನು ? ರೈತನ ಹೆಂಡತಿ ಅಂದವ್ಯಾಲ ಮೈಮುರಿದು ದುಡೀಬೇಕಾಗುತ್ತೈತಿ. ಈಗ ನಾ ದುಡಿಯೂದಿಲ್ಲೇನ ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಕತ್ತಲಾಗ್ತಾ ಬಂತು. ಲಾಟೀನು ಹಚ್ಚು ಸರೋಜಾ.

[ಅವಳು ಒಳಗಿನಿಂದ ಲಾಟೀನು ತಂದು, ಗ್ಲಾಸ್ ಒರೆಸಲು ತೆಗೆಯುವಳು. ಅದು ಕೆಳಗೆ ಬಿದ್ದು ಒಡೆದುಹೋಗುವುದು.]

ಸಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ಮೈಯಾಗ ದುರ್ಗವ್ವ ಹೊಕ್ಕಂಗ ಕಾಣುತ್ತೈತಿ, ನೀ ಮುಟ್ಟಿದ್ದೆಲ್ಲಾ ಒಡದ ಹೋಗುತ್ತೈತಲ್ಲ ? ಇದಂ ಈಗ ಗಡಿಗೀ ಒಡದಿ, ಈಗ ಗ್ಲಾಸ್ ಒಡದಿ. ನಮ್ಮ ಮನೀನಂ ಒಡೀಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಾಂಗ ಕಾಣುತ್ತೈತಿ ನೀ !

ಸರೋಜ :

(ಆಸಪೆಯಿಂದ) ನಿನಗೆ ನಾನು ಬೇಡವಾಗಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಬಿಡು. ನಿನ್ನ ಮನೆಬಿಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ಏನೋ ಕೈತಪ್ಪಿ ಗ್ಲಾಸ್ ಬಿತ್ತು, ಒಡೆಯಿತು. ಏನು ದೊಡ್ಡದೋ, ಗ್ಲಾಸ್ ಅಂದರೆ !

ಸಾರ್ವತಿ :

ಏನು ದೊಡ್ಡದು ! ನಿನಗ ಯಾವದೂ ದೊಡ್ಡದಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ಮುಂದ ಯಾವದು ದೊಡ್ಡದಾದೀತು ?

ಸರೋಜ :

ಬಿಡು ಬಿಡು. ಹೋದರೆ ಹೋಯಿತು. ಮತ್ತೊಂದು ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ತೇನೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಕೋಪದಿಂದ) ಹಾ! ಹಾ! ಕೊಂಡುಕೊಡೂದಕ್ಕೆ ಹೊಂಟೆಯೇನ? ನೀ ಬಂದಾಗಿಂದ ಕೊಂಡುಕೊಟ್ಟೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರ ನಡಸ್ತಾ ಇದ್ದೀಯೇನ? ಲಾಟಿನ ಗ್ಲಾಸ ತರೂದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ರೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀ ಯೇನ? ಏನೋ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಗಂಟು ಮಾಡಿಕೊಂಡವಳ ಹಾಂಗ ಮಾತಾಡ್ತೀಯಲ್ಲೇ? ತಪ್ಪಾತನ್ನು....

[ಸರೋಜ ಮುನಿಸಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯನ್ನು ದುರುದುರೆನೆ ನೋಡುವಳು.]

ಪಾರ್ವತಿ :

ಏನೇ, ಹಂಗ್ಯಾಕ ನೋಡ್ತೀ ನನ್ನ, ನುಂಗಿಬಿಡುವ ಹಾಂಗ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಹೋಗಲಿ ಬಿಡಾಕ! ನಿಂದಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಸಿಟ್ಟು!

ಪಾರ್ವತಿ :

ನೋಡಿರಲ್ಲ ನೀವೂ, ನನ್ನ ಹೆಂಗ ನೋಡಾಕ ಹತ್ತಿದಾಳ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನ ವಾಂಡತನಾ ಸುರುಮಾಡಿದಿ. ಈ ಮಾತು ಸಾಕು. ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡು.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನನ್ನ ಕೆಕ್ಕರಿಸಿ ನೋಡೂದು ಬಿಟ್ಟು ತಪ್ಪಾತು ಅಂತಾಳೇನ ಕೇಳಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇದೇ ಈಗ ಅಂದಳಲ್ಲ!

ಪಾರ್ವತಿ :

ಏನಂತಾಳ? ಮತ್ತೆ ನನ್ನೂ ಹಂಗಿಸಿದಳು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಏನೋ ಕೈತಪ್ಪಿತು ಬಿಡು ಅವಳಲ್ಲ!

ಪಾರ್ವತಿ :

ಹೂಂ. ಅಂದಳು. ದೊಡ್ಡ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಿದಳು ನನ್ನ ಮ್ಯಾಲ.

ಸರೋಜ :

(ಭಯಂಕರ ರೇಗಿ) ಇನ್ನೇನು ನಿನ್ನ ಕಾಲಿಗೆ ಬಿದ್ದು ತಾಯಿ ಕ್ಷಮಾ ಮಾಡು ಅಂತಾ ಸೆರಗೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೋಬೇಕೇನು?

ಪಾರ್ವತಿ :

ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಮ್ಯಾಲ ಗಲ್ಲಾ ಗಲ್ಲಾ ಬಡಕೊಳ್ಳಾಕ ಕೂಡಾ ತಯಾರಾಗ ಬೇಕು.

ಸರೋಜ :

ಹುಟ್ಟಿದಂದಿನಿಂದ ಇದುವರೆಗೆ ಯಾರನ್ನೂ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದವಳಲ್ಲ ನಾನು.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಹೂಂ. ನೀನ್ಯಾಕಿ ಕೇಳೇ! ದೊಡ್ಡ ದೊರೆಸಾನಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದಾರೆ!

ಸರೋಜ :

ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀನೇನು ಮಾಡುತ್ತೀ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಪಟ್ಟಣದ ಮಂದೀದೆಲ್ಲಾ ಇಂಥಾ ಒಣ ದಿಮಾಕು....ಮನಿಯಾಗ ತಿನ್ನಾಕ ಜೋಳ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ್ರೂ ಮೂಗು ಮ್ಯಾಲ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೆರೆಯುವವರು ನೀವು. ನಿಮ್ಮಂಥವರಿಗೆ ಅಂಜಿಕೆ ಗಿಂಜಿಕೆ ಎಲ್ಲಿಂದಾ ಬಂದೀತು ಹೇಳು. ಒಂದೆರಡು ಕಸಾಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿಕೊಂಡರ ತಿಳಿತ್ತೈತಿ ಆವಾಗ. ಆ ಮ್ಯಾಲ ಗ್ಲಾಸಾಗಲಿ ಗಡಿಗಿ ಆಗಲಿ ಕೆಳಗ ಬಿದ್ದರ ಹೇಳು.

ಸರೋಜ :

ಎನು, ನಾನು ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ಗ್ಲಾಸು ಒಡೆದ ಹಾಗೆ ಮಾತಾಡು ತೀಯಲ್ಲೇ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಒಂದು ಒಡೆದರೇನ, ಸಾವಿರ ಒಡೆದರೇನ! ನಿನ್ನ ಮಾರೀ ನೋಡಿದರ

ಗೊತ್ತಾಗುವದಿಲ್ಲೇನ? ನಿನ್ನಿಂದ ಒಂದೂ ಕೆಲಸ ಆಗುವ ಹಾಂಗೆಲ್ಲ.
ಸುಮ್ಮನಂ ತಿಂದು ವೈ ಬೆಳೆಸಿದ್ದೀ. ಪಟ್ಟಣದವರೆಲ್ಲಾ ಹಂಗಂ!

ಸರೋಜ :

ಎಂಟಾಣಿಯ ಗ್ಲಾಸಿಗಾಗಿ ಪಟ್ಟಣದವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಯ್ಯುತ್ತೀಯಲ್ಲೇ?
(ಕೊರಳು ಕೊಂಕಿಸಿ ಮುಖವನ್ನತ್ತ ತಿರುಗಿಸುವಳು.)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಹಣೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ) ಏ, ನೀನಿಬ್ಬರೂ ಬಾಯಿ ಹೊಲಿದುಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಾಗ್ಗೀರೋ ಇಲ್ಲೋ?

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಹಸಿಯೆಂಟು) ಮೊದಲು ಅವಳಿಗೆ ಹೇಳಬಾರದೇನು? ನೆಟ್ಟಗೆ ಒಂದೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡೂದಕ್ಕೆ ಬರೂದಿಲ್ಲಾ. ಮತ್ತ ನನಗೂ ತಿರುಗಿ ವಾದಿಸ್ತಾಳೆ.

ಸರೋಜ :

ನೀನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಿನಗೂ ಒಂದೆರಡು ಸಂಗತಿ ನಾನು ಕಲಿಸಿಕೊಡಬಲ್ಲೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಏನೇ ನೀ ನನಗ ಕಲಿಸೂದು?

ಸರೋಜ :

ರೀತಿ, ನೀತಿ, ವಿನಯ, ದಯೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಹೂಂ. ನೀ ನನಗ ನೀತೀ ಕಲಿಸೂದಕ್ಕೆ ಬಾ. ಪಟ್ಟಣದಾಗ ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲದ್ದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮನೀಗೆ ಬಂದು ಕೂಳು ತಿತಾ ಬಿದ್ದಾಕಿ ನೀ ನನಗ ರೀತೀ ಕಲಿಸೂತೀಯೇನ? ನಿನ್ನಂಥಾ ಗತಿಗೇಡಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಿಸಿಕ್ಕಿ ಮಾತು ಆಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವದು ನನ್ನ ಹಣ್ಯಾಗ ಬರದೈತಿ! ಅಯ್ಯೋ ದೇವರೆ! (ಅಳುವಳು)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇಲ್ಲಿತನಕ ಅವಳನ್ನೆಂ ಬೈದು ಈಗ ಮತ್ತೆ ನೀನೂ ಅಳಾಕ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲ!
ಏನೇನ ಸೋಗಾ ಹಾಕ್ತೀಯೇ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಯೌಂ. ನಾನೇ ಹೋಗು ಹಾಕುವಾಕಿ! ನನಗಿಂತ ಇವಳೇ ಹೆಚ್ಚಿನಾಕಿ
ಅವಳೆಲ್ಲ ನಿಮಗೂ! ಇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಈ ಮನಿಗಾಗಿ ದುಡದು ದುಡದು
ಹೆಚ್ಚಾದ ನನ್ನ ಕಿಮ್ಮತ್ತು ಇಲ್ಲ ನಿಮಗ. ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಬಂದಾಕಿಯದೇ
ವೆಚ್ಚಾತು. ನಾನೂ ಹೋಗ್ತೀನಿ ಈ ಮನಿ ಬಿಟ್ಟು. ಅಣ್ಣಾ ತಂಗಿ ಇಬ್ಬರೂ
ಇರಾರು ಇರಿ (ಅವಳು ಬಳಗವೆ ಹೋಗುವಳು. ಮಲ್ಲಪ್ಪನೂ ಎದ್ದು ಅವಳನ್ನು
ಬಿಂಬಾಳಿಸುವಳು.)

ಸದಾಶಿವ :

ಆಗಬಾರದ್ದೆಲ್ಲಾ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಏನು ಮಾಡುವದು? ನಿನಗೂ ಪಾರ್ವತಿ
ರವ್ಯಸಿಗೂ ಕೂಡಿ ನಡೆಯುವುದು ರಕ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ ಸರೋಜಾ.

ಸರೋಜಾ :

ಇಂಥಾ ರಾಕ್ಷಸಿಯೊಂದಿಗೆ ಹ್ಯಾಗೆ ಕೂಡಿ ನಡೆದೀತು?

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನೂ ಅವಳಿಗೆ ಎಮರು ಮಾತಾಡಬಾರದು. ಅವಳೊಂದು ಮಾತು
ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅಂದರೂ ಸೈರಿಸಿಕೋಬೇಕು.

ಸರೋಜಾ :

ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡು ಸೈರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು ಸದಾಶಿವ. ನಾನಿನ್ನು
ಈ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡದೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಕೆ ಸರೋಜಾ?

ಸರೋಜಾ :

ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಕೆ? ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಕೆ? ನನಗೊಂದೂ ತಿಳಿಯ
ದಂತಾಗಿದೆ ಸದಾಶಿವ. ಕೆಲವ ಸಿಕ್ಕ ಕೂಡಲೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಚಂಪಾವತಿ
ಹೇಳಿದ್ದಳು. ಇನ್ನೂ ಏನೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಈ ನರಕದಲ್ಲಿರುವ
ಸ್ವನಗ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. (ಅವಳ ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ತುಂಬುವುದು) ಈಗ

ಎಲ್ಲದರೂ ಕೆರೆ ಬಾವಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಾಣ ಬಿಡಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು.

ಸದಾಶಿವ :

(ಸಂತೈಸುವ ಸ್ವರದಿಂದ) ಛೇ ಹುಚ್ಚಿ ! ಪ್ರಾಣ ಯಾಕೆ ಬಿಡಬೇಕು ? ಅಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಈಗ ? ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ದೊಡ್ಡದು ಮಾಡಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

ಸರೋಜ :

ಅವಳದೇ ಎಲ್ಲಾ ಗದ್ದಲ. ಅವಳ ಒಂದೊಂದು ಮಾತು ಸೂಜಿಯಿಂದಿರಿದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇವಳ ಕೈಯೊಳಗೆ ನಾನೊಂದು ದಿನ ಪ್ರಾಣಾ ಬಿಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು.

ಸದಾಶಿವ :

ಇನ್ನೊಂದು ನಾಲ್ಕು ದಿನಾ ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡಿಕೋ ಸರೋಜಾ. ಮುಂದೆ ಏನಾದರೂ ದಾರಿ ಕಾಣಿಸಿತ್ತು. ಹೂಂ. ಕಣ್ಣೊಳಗಿನ ನೀರು ಒರಸಿಕೋ ನೋವಲು. (ಸರೋಜ ಕಂಬನಿ ಮಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವಳು) ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಡರಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವದಿತ್ತು. ಹೋಗಿ ಈಗ ಬಂದು ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

(ಸದಾಶಿವ ಹೋಗುವನು)

ಸರೋಜ :

(ಗೋಷಿಯ ಮೇಲಿನ ಗಾಂಧೀಪಟವೆದುರಿಗೆ ನಿಂತು)

- ಗೀತೆ -

ಶ್ರೀ ಗುರುವೇ, ಬಾಪೂ, ಹರಸು ಬಾ !
 ಪರದೇಶಿಯು ನಾ, ಶರಣು ಬಂದೆನ್ನೆ !
 ದುರಿತಸಮಯವಿದು ಬಂದೆರಗಿಹುದ್ದೆ !
 ತರಳೆ ನಾ, ತೋರಿಸೈ ದಾರಿಯಾ !

(ಹಾಡು ಮುಗಿಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಬರುವನು. ತಂಗಿಯ ತಲೆ ನೇವರಿಸುತ್ತಾ)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀನೇನು ದುಃಖಾ ಮಾಡಿಕೋಬ್ಯಾಡ ಸರೋಜಾ.
(ಸರೋಜ ಮುಖ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಿಕ್ಕಿ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಳುವಳು)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸರ್ವತಿ ಬಹಳ ಹಟಮಾರಿ. ನಾನಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಲಿ ಹೇಳು.

ಸರೋಜ :

ನಾನೆಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತೇನೆ ಮಲ್ಲಣ್ಣ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಹುಚ್ಚೇ! ನೀನೆಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತೀ?

ಸರೋಜ :

ಹುಟ್ಟಿಸಿದ ದೇವರು ಹುಲ್ಲು ಮೇಯಿಸುವನೇ ಮಲ್ಲಣ್ಣಾ? ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ
ಕೂಲಿ ಮಾಡಿ ತಿಂದೇನು, ಇಲ್ಲಿರುವದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಕೂಲಿ ಮಾಡುವದಕ್ಕೂ ತಾಕತ್ತು ಬೇಕು ಸರೋಜಾ.

ಸರೋಜ :

(ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದ) ಇಷ್ಟು ದಿನ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನೂ
ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯ ಹಾಗೇ ದುಡಿಯಲು ಕಲಿತೇನೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅವಳಂಗ ದುಡಿಯೂದಾದರ ನೀನ್ಯಾಕ ಮನೀಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬೇಕು?

ಸರೋಜ :

ಅವಳಿಂದ ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವದೂ ಬೇಡಾ, ಅವಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವದೂ
ಬೇಡಾ. ನಾನೆಂದರೆ ಅವಳಿಗಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀನು ಪಟ್ಟಣದಾಗ ಬೆಳೆದಾಕಿ ಅವಳನ್ನ ಕಡಿಮೆಯವಳ ಹಾಂಗ ಕಾಣುತ್ತೀ
ಅಂತ ಅವಳು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದಾಳ. ಅದಕ್ಕೇ ನಿನ್ನ ಮಾತು ನಿನ್ನ ರೀತಿ

ನಡತೆ ಅವಳಿಗೆ ಸರಿಬರುವದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ನಂಗಡ ಇರುವಾಗ ನೀನೂ ನಮ್ಮ ಹಾಂಗೂ ಇರಬೇಕು ಸರೋಜಾ.

ಸರೋಜ :

ಹಾಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ನಾನೂ ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮಲ್ಲಣ್ಣ. ಆದರೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಅನುಮಾನ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀ ಸ್ವಲ್ಪ ಯಾಕೆ ಬಾಗಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬಾರದು? ನಾ ಅವಳ ಕಡೆ ಮಾತಾಡುತ್ತೀನಂತ ತಿಳಿಕೋಬ್ಯಾಡ. ನಿನಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ಆಗುವ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿ ಮಂದಿ ಅಂದರೆ ಆಗುವ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಪಟ್ಟಣ, ಪಟ್ಟಣದ ಮಂದಿ ಅಂದರೆ ಆಗುವ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಸರೋಜ :

ಆಯಿತಲ್ಲ ಮಲ್ಲಣ್ಣ. ನಾನು ಮಾಡುವದು ತಪ್ಪು ಅಂತ ನಿನಗೂ ಅನಿಸಿದ ಮೇಲೆ ನಾನಿಲ್ಲದ್ದು ಉಪಯೋಗವಿಲ್ಲ ನಿನಗೂ ಬೇಡವಾಗಿ ನಾನೇಕೆ ಇಲ್ಲಿರಲಿ? ಮತ್ತೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ನೋಡಿದಿಯಾ! ಹೀಗೆ ಮೂಗಿನವ್ಯಾಳು ಸಿಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹೆಂಗ ನಡೀಬೇಕು? ನೀ ಹೋಗು ಅಂದೆನೇನು ನಾ?

ಸರೋಜ .

ನಾನೇನು ಮಾಡಲೆ ಅನ್ನುವದನ್ನಾದರೂ ಹೇಳು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೋಡಪ್ಪಾ. ಅವಳು ಏನೇ ಅಂದರೂ ಕೇಳುವ್ಯಾಳು ಹುಕ್ಕೊಕ್ಕಿಯ್ಯಾಡ.

ಸರೋಜ

ಆಯಿತು. ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇದೇ ಈಗ ನೀನಂದ ಮಾತಿನಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟು ಬಂದೈತಿ. ಈಗ ನೀನು ಅವಳಿಗೆ ತಪ್ಪಾತು ಅಂತ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಂತೆ.

ಸರೋಜ :

ಅವಳಿಗೆ ತಪ್ಪಾತು ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಮಾಡಿರುವ ಆವರಾಧವಾದರೂ ಏನು ಮಲ್ಲಣ್ಣಾ? ಅವಳೇ ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾತು ಬೆಳಸಿ ನನ್ನನ್ನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸಿದಳು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಅವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹಾಂಗೆ ಸರೋಜಾ. ಭಯಂಕರ ಹಟಮಾರಿ. ನೀನು ಅವಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತನಕಾ ಅವಳು ಮಾತಾಡುವದೇ ಇಲ್ಲಂತೆ ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ.

ಸರೋಜ :

ಮಾತಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಿಡಲಿ. ಅವಳು ಮಾತಾಡಿದರೆಷ್ಟೋ, ಬಿಟ್ಟರೆಷ್ಟೋ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ದೈವ್ಯವಿಂದ) ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳು ತಂಗೀ. ತಪ್ಪು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಬಿಡು. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ನೆಟ್ಟಗಿರದಿದ್ದರೆ ಈ ಮನಿ ನಡಿಯೂದು ಹ್ಯಾಂಗ?

ಸರೋಜ :

ಛೆ. ಛೆ. ಅವಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯುವದೇ! ಜೀವ ಹೋಗುವ ವ್ರಸಂಗ ಬಂದರೂ ಅವಳ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ನನಗೂ ಸೈಲಿಸಿ ಸೈಲಿಸಿ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಬದಲು ಇನ್ನೊಬ್ಬ ರಿದ್ದಿದ್ದರೆನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೋ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಎಷ್ಟಾದರೂ ಅವಳು ನಿನಗ ದೊಡ್ಡವಳು. ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿ....

ಸರೋಜ :

ಇಂಥ ಮೂರ್ಖನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಿ ಗೋಳಾಡುವ ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಕನಿಕರ ಬರುತ್ತದೆ ನನಗೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀ ಹಿಂಗೆಲ್ಲ ನಾಲಗೀ ಸಡಿಲು ಬಿಡಬಾರದು. ಅವಳು ಮೂರ್ಖಳಾಗಿದ್ದರೂ ಹಳ್ಳಿಯವನಾದ ನನಗ ತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು. ನಿನ್ನಂಥಾ ನಾಜೂಕು ಹುಡುಗೀನ ನಾನೂ ಮದುವಿಯಾಗಿದ್ದರ ಇಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ನನ್ನ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ!

ಸರೋಜ :

ಅವಳೂ ಹಾಗೇ. ನೀನೂ ಹಾಗೇ. ನಯ ಏನಯ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅನ್ನು. ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೀತನಕ ಬೆವರು ಸುರಿಸಿ ದುಡಿಯುವದಾದರೂ ಗೊತ್ತಿತ್ತೆಲ್ಲ! ಆಷ್ಟಾದರ ಸಾಕು ನಮಗ. ಹೂಂ. ಈಗೇನು ಹೇಳುತ್ತೀ? ನಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಂಗ ಮಾಡುತ್ತೀಯೋ ಇಲ್ಲೋ? (ಸರೋಜ ಯೋಚನಾ ಮಗ್ನಳಾಗುವಳು)

ಸರೋಜ .

(ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ) ಹೂಂ. ಇನ್ನೇನು ಮಾಡುವದು! ಆಯಿತು. ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನಿಂದಾಗಿ ನಿನಗೂ ಯಾಕೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗಬೇಕು? ಆದರೆ, ಒಂದು ಮಾತು. ನಾನು ಅವಳ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನೇನೋ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಆಗ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಇರಬಾರದು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಅಸಂದದಿಂದ) ಜಗಳ ಆಗಿರೂದು ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರೊಳಗ. ಅದನ್ನು ತೀರಿಸಿಕೋ ಬೇಕಾದವರು ನೀವು. ಮೂರನೆಯವರು ಯಾಕೆ ಆದರಾಗ? ನೀನು ಪಾರ್ವತಿಯಂಥಾ ಹೆಟಮಾರಿಯಲ್ಲ ಸರೋಜಾ. (ಒಳಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಪಾರ್ವತೀ, ಏ ಪಾರ್ವತೀ!

(ಪಾರ್ವತಿ ಬರುವಳು. ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಹೊರಗೆ ಹೊರಡುವನು.)

ಪಾರ್ವತಿ :

ನನ್ನ ಕರದು ನೀವೆಲ್ಲಿ ಹೊಂಟಿರಿ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸದಾಶಿವನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ಬರ್ತೀನಿ. ಸರೋಜ ನಿನ್ನಗೇನೋ ಹೇಳುವವಳಿದ್ದಾಳೆ. ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರಿ. ನಾ ಬರ್ತೀನಿ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ಇಂಥಾ ಸೊಕ್ಕಿನ ಹೆಣ್ಣಿನ ಸಂಗಡ ಏನು ಮಾತು? ಏನಂತಾಳೋ ಕೇಳಿರಿ ನೀವೇ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಮಾತಾಡಿದರೆ ನೆಟ್ಟಗೆ. ನಾ ಹೋಗಿ ಬರ್ತೀನಿ (ಎಡಗಡೆ ನಡೆಯುವನು.)

ಸಾರ್ವತಿ :

ನಿಲ್ಲಿರಿ, ಒಂದಿಲ್ಲೊ ನಿಲ್ಲಿರಿ. (ಅವನು ತಡೆಯುವನು) ಒಳ್ಳೇ ಚಿಲೋನಂ ನಡೆಸಿರಲ್ಲ ನೀವೂ! ನಾಕು ಮಂದಿಯ ಮುಂದೆ ನನಗ ಅಪಮಾನಮಾಡಿ ಈಗ ಗುಟ್ಟಿನಾಗ ತಪ್ಪಾತು ಅನ್ನುವಾಕೆಯೇನು ಈಕೆ? ಹೀಗ ಅತ್ತು ಕರೆದು ಕಾಲು ಹಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುದು ನನ್ನಗೇನು ಬ್ಯಾಡ.

ಸರೋಜ :

ಮತ್ತೆ ಹ್ಯಾಗೆ ನಿನ್ನ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯಬೇಕು?

ಸಾರ್ವತಿ :

(ಅಣಕದಿಂದ) ಹೆಂಗ ಅಂದರೆ ಇವರೂ ಸದಾಶಿವ ಇಬ್ಬರೂ ಇದ್ದಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರ ಮುಂದೆ ನನ್ನ ಕಾಲು ಹಿಡಿಯಬೇಕು.

ಸರೋಜ :

(ಅವನುನಿತ್ಯಾಗಿ) ಅವರ ಮುಂದೆ ಯಾಕೆ ಹಿಡಿಯಬೇಕು? ನಾನು ತಪ್ಪಾಯಿತನ್ನೋದು ನಿನ್ನಗೆ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ನನ್ನ ಬೈದು ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದಿಯಲ್ಲ, ಅವರೆದುರಿನಾಗ ತಪ್ಪಾತು ಅನ್ನಾ ಕಬೇಕು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇರಲಿ ಬಿಡಾಕೂ! ಎಷ್ಟೆರೆ ಕಾಡಿಸುತೀ ಪಾಪ ಹುಡುಗೀನ!

ಸಾರ್ವತಿ :

ತನ್ನ ನಾಲಗೀನ್ನು ತನ್ನ ಹಿಡಿತದಾಗ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳ ದಾಕಿ ಎಂಥಾ ಹುಡುಗಿ!
ಅನಳಿಗ್ಯಾಕ ಪಾಪ ಅನ್ನ ಬೇಕು?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀನೊಬ್ಬಕಿ ಭಯಂಕರ ಹಟಮಾರಿ ಹೆಣ್ಣು.

ಸಾರ್ವತಿ :

ಮತ್ತ ನಾನೂ ಹಟಮಾರಿಯೇನ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀ ಹಟ ಮಾಡುವ ಹಾಂಗ ಎಲ್ಲಾರ ಮುಂದ ಆವಳು ತಪ್ಪಾತು ಅಂದರ
ನಿನಗೇನ ಭಾಗ್ಯ ಬರುತ್ತೇತೇ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ನನಗೇನ ಬರೂದಿಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತೇತಿ, ಬುದ್ಧಿ.

ಸರೋಜ :

ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ವರೆಗೆ ಕಲಿತ ನನಗೆ ನೀನು ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸ
ಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು! ಆಯಿತಲ್ಲ! ನೀನೇ ಗೆದ್ದೆ. (ನಿನಯದಿಂದ) ಸಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ
ನಾನು ಅಂದದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸು ಅತ್ತಿಗೇ....ತಪ್ಪಾಯಿತು. (ಮೊಳಕಾಲೂರಿ
ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡುವಳು.)

ಸಾರ್ವತಿ :

ಇಂಥಾ ಘೋರಿನ ಮಾತು ನನಗ ಬ್ಯಾಡ. ನಾ ಹೇಳಿದ ಹಾಂಗ ಎಲ್ಲಾರ
ಮುಂದ ತಪ್ಪಾತನ್ನ ಬೇಕು.

ಸರೋಜ :

(ಕಳನಳದಿಂದ) ಅತ್ತಿಗೇ!

ಪಾರ್ವತಿ :

ಆದೇಲ್ಲಾ ನಾ ಕೇಳುವಾಕಿಯಲ್ಲ. ಸದಾಶಿವ ಬರಲಿ. ಆ ಮ್ಯಾಲ ಮುಂದಿನ ಮಾತು.

ಸರೋಜ :

ನಿನ್ನ ಹುಟ್ಟುಗುಣಾ ಹ್ಯಾಗೆ ಬಟ್ಟೇ ನೀನು! ನೀನು ರುಕ್ಕ ಅನಾಗರಿಕ ಒರಟು ಹೆಣ್ಣು !

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಹಾಳೈಗೆಟ್ಟು) ಅವಳನ್ನ ಹಾಂಗೆಲ್ಲಾ ಬಯ್ಯಬ್ಯಾಡ ಸರೋಜಾ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನೋಡಿ, ನೋಡಿ. ಈಗೂ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿಲ್ಲ ಇವಳಿಗೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಹಾಳೆ ಚಚ್ಚಿಕೊಂಪು) ಶಿವ ಶಿವಾ, ಮಾದೇವಾ! ಈ ಹಂಗನರ ಜಗಳದಾಗ ಸಾಕುನಾಕಾಗಿ ಹೋತು. (ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗುವನು)

ಪಾರ್ವತಿ :

ನನಗೂ ಸಾಕಾಗಿ ಹೋತು. ಈ ಮನಿಯ ಮಾಲಕರ್ಯಾರು? ನಾನೋ, ಇವಳೋ? ಇವಳು ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕೋ? ನಾನೂ ಇವಳ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕೋ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇವಳೂ ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕು. ಆದೇನೋ ಒರೆ. ಆದರೂ ಎಲ್ಲಾರ ಮುಂದ ಅವಳ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಕುನಸಿನ ಬುದ್ಧಿ ಚಲೋದಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ .

ಮತ್ತು ಅವಳನ್ನ ಉಜ್ಜಿಸಾಕ ಹತ್ತಿದಿರಿ. ಇವಳು ಬಂದಾಗಿಂದ ನೀವೇನೋ ಒಂದು ತರಾ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೀರಿ. ಇವಳವ ಮುಹೂರ್ತದಾಗ ನನ್ನ ಮನ್ಯಾಗ ಕಾಲಿಟ್ಟಿಳೋ, ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಕೆಡಿಸಿ ನನಗೂ ನಿಮಗೂ ಜಗಳ ಹಚ್ಚುತ್ತಿ ದ್ದಾಳೆ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನನಗೂ ನಿನಗೂ ಯಾವಾಗ ಬಂತೇ ಜಗಳ?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಜಗಳ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ? ಇವಳು ಬರೂದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಮ್ಮಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಮ್ಮೆ ಯಾದ್ರೂ ವಾದ ಬಂದಿತ್ತೇನ? ಹೆಂಗ ಬಂಗಾರದಾಂಗ ಇದ್ದಿವಲ್ಲ ನಾವಿಬ್ಬರು! ಇವಳು ಬಂದದ್ದೂ ತಡಾ, ಸುರು ಆತು ತಂಟೆ. ನೀವೂ ಅವಳಂದ ಹಾಂಗು ಕುಣೀತೀರಿ. ಕೈಹಿಡಿದ ಹೆಂಡತಿಯ ಕಡೆ ಒಂದಾದ್ರೂ ಮಾತು ಅಂತೀರಾ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಅನ್ನುವದಕ್ಕೆ ನೀ ಎಲ್ಲಿ ಬಿಡುತೀ ಮಹಾರಾಯಿತೀ? ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಗೇನ ಲಂಗು ಲಗಾಮು?

ಸಾರ್ವತಿ :

ಮತ್ತೆ ತಗದಿರಿ ಬಾಣಾನ್ನ! ನಾ ಯಾವದೂ ಕೇಳೂದಿಲ್ಲ. ಈ ಮನಿಗೆ ಯಾರಾದರೂಬ್ಬರು ಮಾಲಕರಿರಬೇಕು. ನಾನಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲಾ ಇವಳಾದರೂ ಇರಬೇಕು. ಅವಳೇ ಇರಲಿ ಅಂದರ ನಾ ಹೊಂಟುಬಿಡ್ತೀನಿ ನನ್ನ ತವರುಮನಿಗೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಹಣ ಹಿಡಿದು ನಲಕ್ಕೆ ಕುಸಿದು ಕುಳಿತು) ಎಂಥಾ ಕೆಟ್ಟ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತೇ ನಿನಗ!

ಸಾರ್ವತಿ :

ಎಂಥಾದ್ದೋ ಏನೋ. ಅಂತೂ ನಾ ಹೇಳಿದಾಂಗ ಇವಳು ಸದಾಶಿವನ ಮುಂದ ನನ್ನ ಕಾಲು ಹಿಡಕೋಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರ ನಾನೀ ಮನಿಯೊಳ ಗಿರೂದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸಾಪ! ಸರೋಜಳನ್ನ ಬಿಟ್ಟುಬಿಡು ಮಹಾರಾಯ್ತಿ! ನಿನಗ ಕೈ ಮುಗೀ ತೀನಿ!

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನಿಗಾರು ಹೇಳಿದ್ದು ಕೈ ಮುಗಿಲಿಕ್ಕೆ? ಸದಾಶಿವನ ಮುಂದ ತಪ್ಪಾತು ಅನ್ನಾದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪದಿದ್ದರ ಇವಳು ಹೊಂಟುಬಿಡಲಿ ಈ ಮನೀಬಿಟ್ಟು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಕಟುಕರ ಹಾಂಗ ಮಾತಾಡಬಾರದು ಪಾರ್ವತಿ. ಅವಳಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗ ಬೇಕು ವಾಸ! ಅವಳು ಬರುವಾಗ ನೀನೇನು ಬ್ಯಾಡಾ ಅನ್ನಲಿಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಏನೋ ನಮಗೂ ಒಂದಿಡು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿಯಾಳು ಅಂತ ನಾ ಇರಲಿ ಅಂದೆ. ಇವಳು ಬಂದು ಚಲೋ ಸಹಾಯನಂ ಮಾಡಾಕ ಹತ್ತಿದಳು! ನನಗೂ ನಿನ್ನಿಗೂ ಕೆಡಿಸಿಡೂದು! (ಮುಖಕ್ಕೆ ಸೆರಗು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಅಳುವ ಹಾಗೆ ನಟಿಸುವಳು.)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸುಮ್ಮಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲದ್ದೆಲ್ಲಾ ತಲಿಯಾಗ ಹಾಕೊಳ್ಳಬ್ಯಾಡ. ನಿನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳಿ ನಾ ಇವಳನ್ನ ಮನಿಬಿಡಿಸಿ ಕಳಿಸುತ್ತೀನಂತ ತಿಳಿದೀಯೇನ? ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗಂಡನ ಮನಿಗೆ ಹೋಗುವ ತನಕ ನಾನವಳನ್ನ ಕಳಿಸುವ ದಿಲ್ಲಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಬಿಡು.

ಪಾರ್ವತಿ :

ತಿಳಿತು, ತಿಳಿತು, ಎಲ್ಲಾ ತಿಳಿತು. (ಬಿಕ್ಕುತ್ತ) ನಾನಂ ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬಿಡ್ತೀನಿ. ಇವಳೇ ಇರಲಿ ಗೂಗಿಯ ಹಾಂಗ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ) ಬಾಯ್ಕುಚ್ಚು. ಬಲ್ಲಾಂಗ ಮಾತಾಡಬ್ಯಾಡ. ಹೋಗ್ತೀನಿ, ಹೋಗ್ತೀನಿ ಅಂತಾಳ. ಅಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ತವರಿನಾಗ ರೊಟ್ಟಿಗೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಾನೇನ ಅವರಿಗೆ ಭಾರ ಆಗಿರೂದಿಲ್ಲ. ನಂದು ನಾ ದುಡಕೊಂಡು ತಿಂತೀನಿ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ಸಮಾಧಾನದಿಂದ) ಹೋಗಲಿ ಇದೊಂದು ಬಾರಿ. ಸುಮ್ಮನಿರಾಕೂ!

ಸಾರ್ವತಿ :

ಅದೊಂದೂ ನಾ ಕೇಳುವಾಕಿಯಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಕೇಳೇ! ನಾ ಹೇಳೂ ಮಾತು ಕೇಳು. ಹಟಾ ಮಾಡಬ್ಯಾಡಾ.

ಸರೋಜ :

ಮಲ್ಲಣ್ಣಾ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

(ವಿಚಿತ್ರನಂತೆ) ಏನು ಬಂತಪ್ಪಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ! ಇತ್ತೆ ಹೆಂಡ್ತಿ, ಇತ್ತೆ ತಂಗಿ!

ಒಬ್ಬರೂ ನನ್ನ ಮಾತು ಕೇಳೂದಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ನಾನೇ ಸೋಲುತ್ತೀನೆ ಮಲ್ಲಣ್ಣಾ! (ಸಾರ್ವತಿಗೆ) ಆಗಲಿ ಅತ್ತಿಗೆ, ನೀನು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೇ ಮಾಡುತ್ತೀನೆ.

ಸಾರ್ವತಿ :

(ಜಂಬದಿಂದ) ನೋಡಿದಿರಾ, ಹೆಂಗ ಹಾದಿಗೆ ಬಂದಳು!

ಸರೋಜ :

ಹಳ್ಳಿಯವರೆಲ್ಲರ ಎದುರಿಗೂ ಕೂಡಾ ನಿನ್ನ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಲೂ ತಯಾರಿದ್ದೀನೆ ನಾನು. ಹೋಗು ಮಲ್ಲಣ್ಣಾ, ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಾ. ಒಮ್ಮೆ ಅಗುವದೆಲ್ಲ ಅಗಿ ಹೋಗಲಿ.

(ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಕೋಪದಿಂದ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವನು.)

ಸರೋಜ :

ನನ್ನ ಕಂಡರೆ ನಿನಗ್ಯಾಕೆ ಇಷ್ಟು ದ್ವೇಷ ಅತ್ತಿಗೆಗೆ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಾನ್ಯಾಕ ದ್ವೇಷ ಮಾಡಲಿ ನಿನ್ನ ? ನೀ ನಿನ್ನ ದಿವಾಕಿನಾಗಂ ಇರುವಾಕೆ.
ಈ ಮನಿಯ ಮಾಲಕಳು ನಾ ಅನ್ನೊದನ್ನ ಮರತುಬಿಡುತೀ

ಸರೋಜ :

ನಾನೂ ಪರದೇಶಿಯಾದೆ. ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಕರೆದ, ಬಂದೆ. ನನಗೂ ಇಲ್ಲಿಯ
ವರೆಗೂ ಅಣ್ಣ ಇರಲಿಲ್ಲ, ಅತ್ತಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನೀವು
ಸಿಕ್ಕಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಸುಖವಾಗಿರೋಣ ಅಂತ ಬಂದರೆ ನೀನು ಮಾತು
ಮಾತಿಗೂ ನನಗೆ ಸಿಡಿಸಿಡಿ ಅನ್ನಹತ್ತಿದೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ರೀತಿ ನಡಾವಳಿ ನೋಡಿದರ ಎಂಥಾವರಾದ್ರೂ ಸಿಡಿಸಿಡಿ ಅಂದಾರು !

ಸರೋಜ :

ಸಿಡಿಸಿಡಿ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ನಾನೇನು ಮಾಡುತ್ತೇನೋ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲವ್ವ.
ಆದದ್ದು ಆಗಿಹೋಯ್ತು. ಇನ್ನಾದರೂ ನಾನು ನೀನು ಅಣ್ಣ ಮೂವರೂ
ಪ್ರೇಮದಿಂದಿರೋಣ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನನಗಾದರೂ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಈ ಬಣ್ಣದ ಮಾತೆಲ್ಲಾ ನಾ ಬಲ್ಲೆ ಬಿಡೇ.

ಸರೋಜ :

ನನ್ನದೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೆ ಬಣ್ಣದ ಮಾತೇ ಆಗಿ ಕಾಣಬೇಕೇ ! ನನ್ನ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ.
ನಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮೆಚ್ಚಿಕೆ. ನಿನ್ನಪ್ಪು ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು
ದುಡಿಯುವವರನ್ನು ನಾನೆಲ್ಲಿಯೂ ನೋಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ
ನಾನೂ ಬಹಳ ಸುಧಾರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನನ್ನ ನೀನೇನು ಹೊಗಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಬಿಡು, ಮ್ಯಾಲ ಮ್ಯಾಲ. ಒಳಗೊಂದು
ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೊರಗೊಂದು ಮಾತಾಡೂದು !

ಸರೋಜ :

(ಸಿರಾಸೆಯ ಪನಿಯಲ್ಲಿ) ಹೂಂ. ಇನ್ನು ನಿನ್ನ ಹತ್ತಿರ ನಾನೇನು ಮಾತಾಡಿ ದರೂ ವ್ಯರ್ಥ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ತಪ್ಪಾಯಿತಂತ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವಳಿಗೆ ಎಂಥಾ ಸೊಕ್ಕು ಇದೂ !

ಸರೋಜ :

(ಕಟುನಗೆಯೊಡನೆ) ಹೂಂ. ನಾನೇ ಸೊಕ್ಕಿನವಳು !

ಪಾರ್ವತಿ :

(ರೇಗಿ) ನನ್ನ ನೋಡಿ ನಗಬ್ಯಾಡ. ತಣ್ಣಗಸ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೋ.

ಸರೋಜ :

ನಾನು ನಗುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವವಳು ನೀನೇ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣಾಗ ನಾನೊಬ್ಬ ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ ಹಾಂಗ ಕಾಣುತ್ತೇನೇನು ?
(ಸರೋಜ ತಡೆಯಲಾರದೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಗುವಳು.)

ಪಾರ್ವತಿ :

ಎಷ್ಟು ಧೈರ್ಯೇನು ನಿನಗ ನನ್ನ ಕಂಡು ನಗೂದಕ್ಕೆ ! ನನ್ನ ಮನಿಯಾಗಿದ್ದು,
ನನ್ನ ಕೂಳು ತಿಂದು....
(ಎನ್ನುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸದಾಶಿವ, ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಬಂದುವನ್ನು ಕಂಡು ನೂತನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸುವಳು.)

ಸದಾಶಿವ :

ಏನು, ಕರೆದಿರಂತಲ್ಲಾ ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಇವರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲೇನು ? ಇವಳೇನೋ ನನಗ ತಪ್ಪಾತು ಅಂತ ಅಂದು ನನುಸ್ಕಾರ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದಾಳೆ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಸೊಂಪ ವಸಿಯಲ್ಲಿ) ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಂತಾಯಿತು.
ಹೆಂಗಸರ ತಂಟೆ. ...

ಸರೋಜ :

(ಸಾರ್ವತಿಯ ಎದುರಿಗೆ ನಿಂತು) ತಪ್ಪಾಯಿತು ಅತ್ತಿಗೇ. ನನ್ನ ಕ್ಷಮಿಸು (ಕಾಲು
ಮುಟ್ಟಿ ನಸುಕ್ಕರಿಸುವಳು.)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಈಗಾದರೂ ನಿನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಸಮಾಧಾನವಾಯಿತೇನು ?

ಸಾರ್ವತಿ :

(ಜಿಂಕದಿಂದ ನಗುತ್ತಾ) ಇದಂ ಮೊದಲನೇ ಬಾರಿ ನೋಡು ನೀ ತಪ್ಪಾತು
ಅಂದದ್ದು.

ಸರೋಜ :

ನಾನು....ನಾನು....ನನ್ನ ತಪ್ಪು....
(ಸೂತು ನಿಂತು, ಅವಳ ಕತ್ತು ಉಬ್ಬಿ ಬರುವುದು. ತುಟಿ ಕಂಪಿಸುವವು. ಸಾರ್ವತಿ
ಯನ್ನು ಅಸಹನೆಯಿಂದ ನೋಡುವಳು.)

ಸಾರ್ವತಿ :

ಕಾಲು ಹಿಡಿದಾಯ್ತು, ಇನ್ನು ಕಣ್ಣೀರು ಹಾಕಬೇಕೇನು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಪ್ಲೈ ಕೆಲಸ ಉಳಿದಿದೆ. ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ. ನಡೆ
ಮುಕ್ತಾ.
(ಅವನು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಸರೋಜಾ ಧ್ಯಾನಿಸುತ್ತವಳು.)

ಸರೋಜ :

ಸದಾಶಿವ! ಸದಾಶಿವ!

(ಸದಾಶಿವ ತಡೆದು, ಹಿಂದಿರುಗಿ ಅವಳ ಬಳಸಾರುವನು. ಸರೋಜಳ ಮುಖ ಸಿಟ್ಟಿ
ನಿಂದ ಅರಕ್ತವಾಗಿರುವುದು.)

ಸದಾಶಿವ :

ಯಾಕೆ ಸರೂ , ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತಲ್ಲಾ ? ಮತ್ತಾತ್ಮಕ್ಕೆ ಕೋಪ ?

ಸರೋಜ :

(ಗದ್ಗದ ಕಂಡಿಂದ) ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತು ಸದಾಶಿವ ! ನನ್ನ ಮಾನ, ನನ್ನ ಮರ್ಯಾದೆ, ನನ್ನ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಿತು, ಈ ಮನೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಒದುಕುವದೆಂದರೆ ಪಶು ಬದುಕಿದ ಹಾಗೆ. ನೀವು ಬಂದಂದಿಸಿದ ಇಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನಿಲ್ಲಿ ಇರುವದು ಈಕೆಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ ಆನ್ನುವದೂ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿರಬಹುದು.

ಸದಾಶಿವ :

(ಸಂಕೋಚದಿಂದ) ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಸರೋಜಾ, ಎಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ.

ಸರೋಜ :

(ಉಪ್ಪೇಗದಿಂದ) ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಬಂದರೂ ನಾನು ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ. ಆದರೆ. . . ಆದರೆ.... ಈ ಭಯಂಕರ ಅವಮಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಹಿಸಲಾರೆ. ಸದಾಶಿವ, ನನ್ನನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಾ ?

ಸದಾಶಿವ :

(ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ) ನೀನು. . ನೀನು . ನನ್ನ ಸಂಗಡ ?

ಸರೋಜ :

ಹೌದು. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸಂಗಡ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದರೂ ಬರಲು ಸಿದ್ಧಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಗವಾಡಿ, ಕಸ ಮುಸರೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಾದರೂ ಇದ್ದೇನು. ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಲ್ಲಿರಲಾರೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರುತ್ತೀಯಾ ಸರೋಜಾ ? ಅಥವಾ ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಚೇಷ್ಟೆ ಗಾಗಿ ಆಡುತ್ತೀರೋ ?

ಸರೋಜ :

ಚೇಷ್ಟೆಯಲ್ಲ ಸದಾಶಿವ. ಪೂರ್ಣ ಗಾಂಭೀರ್ಯದಿಂದಲೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇದೇನೇ ಸರೋಜಾ ನಿನ್ನ ಹುಡುಗಾಟ ?

ಸರೋಜ :

ಹುಡುಗಾಟವಲ್ಲ ಅಣ್ಣಾ. ಇದು ವಿಧಿಯ ಆಟ !

ಸದಾಶಿವ .

ನೀನು ಬರುತ್ತೀನೆ ಅಂದರೆ ಬೇಡ ಅನ್ನುವದಕ್ಕೆ ನನಗಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ ಮನಸ್ಸಾದೀತು ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಈ ಹುಚ್ಚಿಯ ಮಾತು ಮನಸ್ಸಿನ ಮ್ಯಾಲ ತಗೋಬೇಡ ಸದಾಶಿವಾ. ಅವಳ ತಲೆ ಕೆಟ್ಟಾಂಗ ಕಾಣುತ್ತೈತಿ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ತಲಿಯಾಕ ಕೆಟ್ಟೀತು ? ಇವಳಿರೂದೂ ಹೀಂಗ. ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ.

ಸರೋಜ .

(ಕೋಪದಿಂದ ಕುಸಿಸುತ್ತ ಪಾರ್ವತಿಯ ಮೈಮೇಲೆ ಜೀಳುಸಂತೆ ಸುಗ್ಗಿ) ಯಾಕೇ, ನಾಚಿಕೆಗೇಡಿ ಅಂತ ಯಾರಿಗಂತೀಯೆ !

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಪ್ರತಿಭುಸುಪ್ತಾ) ಬಾ ನೋಡೂಣು ಒಂದು ಕೈ. ನನ್ನ ಮೈಮ್ಯಾಲ ಬರ್ತೀ ಯೆನು ? ಬಸವಿ ಬೆಳೆದಾಂಗ ಬೆಳೆದು ಮದುವೆ ಇಲ್ಲದ ಕುಂತಾಕೆ ಗಂಡಸರ ಸಂಗಡ ಹೋಗುತ್ತಾಳಂತ ! ಯಾರಿಗೆ ಕೆಟ್ಟೆ ಹೆಸರು ತರಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ದೀ ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಅವಳು ಹೇಳೂದು ಬರಾಬ್ಬರಿ ಸರೋಜಾ. ನೀ ಹೀಂಗ ಹೊಂಟುಹೋದರ ಮಂದಿ ಏನಂದಾರು ನಮಗ ?

ಸರೋಜ :

ಮಂದಿ ಅನ್ನುವದು ನನಗೆ. ಮಂದಿ ನಗುವದು ನನ್ನ ಕಂಡು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇದೇನು ಸುಟ್ಟಣ ಅಲ್ಲ. ವಟ್ಟಣದಾಗ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವತಂತ್ರ ಇರುತ್ತೆ. ಹಳ್ಳೀ ಸೀಮೆಯೊಳಗ ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ನಡದರ ಮಂದಿ ನಮಗ ಕಲ್ಲು ಒಗದಾರು.

ಸರೋಜ :

ಏನೇ ಆದರೂ ನಾನಿನ್ನು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿಮಿಷವೂ ಇರುವದಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನಿನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದ ಮ್ಯಾಲ ನಾವಾದರೂ ನಿನ್ನ ಯಾತಕ್ಕೆ ಇಟ್ಟುಕೋ ಬೇಕು? ಹೋಗೂದ ಆದರೂ ನಗ್ತಾ ಕೆಲೀತಾ ಹೋಗು. ಮಂದಿಗೆ ಆನಂದವಾಗುವ ಹಾಂಗ ಹೋಗು. ಸದಾಶಿವನ ಸಂಗಡಲೇ ಹೋಗು. ನಾನೇನು ಬ್ಯಾಡನ್ನು ವದಿಲ್ಲ. ಅವನ್ನ ಮದುವೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗು....

ಸರೋಜ .

(ಚಿಚ್ಚಿ) ಮದುವೆ!

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಹೌದು! ಮದುವಿ! ಮದುವಿಯಿಲ್ಲದ ಹಂಗೂ ಹೋಗೂದಕ್ಕೆ ಇದೇನು ವಿಲಾಯ್ತಿ ಅಲ್ಲ, ತಿಳೀತೇನ? ಸದಾಶಿವನೂ ಚಲೋ ಮನುಷ್ಯಾ. ಅವನಿಗೇ ನಿನ್ನ ಕೊಡಬೇಕಂತ ನನ್ನ ಮನಸಿನಾಗೂ ಇತ್ತು. (ಸದಾಶಿವನ ಕಡೆ ತಿರುಗಿ) ಏನಪಾ ಸದಾಶಿವಾ, ನೀನೇನಂತಿ?

ಸದಾಶಿವ :

(ಮುಗುಳುನಗೆಯೊಡನೆ) ನನ್ನದೇನು ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನಿಮ್ಮಪ್ಪನೂ ಒಪ್ಪುತಾನ ಹೌದಲ್ಲೋ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅವನೂ ಒಪ್ಪಬಹುದು ಅನ್ನು. ಆದರೆ....

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಮತ್ತೆನಿಸಾ ಮಾರಾಯಾ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅದರೆ, ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದವಳು ನಳು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಏನಂತೀ ಸರೋಜಾ, ನ ದಾ ಶಿ ವ ನ್ನ ಮದುವೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪುತ್ತೀ ಹೌದಲ್ಲೋ ?

ಸರೋಜ :

ಈ ಹಾಳುಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಬಾಪಿ ಬೀಳಲಿಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪದೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಚ್! ಚ್! ಮಂಗಳಕಾರ್ಯದ ಮಾತು ನಡೆದಾಗ ಕೆಟ್ಟ ಮಾತಾಡಬಾರದು.

ಸದಾಶಿವ :

ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದ ಮೇಲಾದರೂ ಸರೋಜಾ ಆನಂದದಿಂದಿರುವಳೋ ಇಲ್ಲವೋ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಯಾಕಪ್ಪಾ. ಮತ್ತೆನಿಸಂಶಯ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಇದ್ದೇ ಇದೆಯಲ್ಲ, ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ, ಮುಖ್ಯವಾದ ತಕರಾರು. ಇವಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದರೆ ಮೈಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳು.

ಸರೋಜ :

ಮುಳ್ಳು ಅಷ್ಟೇ ಯಾಕೆ? ಹಾವು ಚೀಳು ಬಂದರೂ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ ಈ ನರಕದ ಸಹನಾಸ ತಪ್ಪಿದರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ.

ಸದಾಶಿವ .

ಹಾವು ಚೇಳು ಯಾಕೆ ಬಂದಾವು? ವೊದಲು ಹಳ್ಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಿನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ತಾನೇ ಸರಿಯೋಗುತ್ತದೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಆದಷ್ಟು ಲಗೂ ಅಕ್ಕೀಕಾಳು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟರೆ ಜಲೋದೇ ಸದಾಶಿವ.

ಸದಾಶಿವ :

ಬಹಳ ಸಾದಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಬೇಕು ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ. ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಮುಗಿಯಬೇಕು. ಯಾತಕ್ಕೂ ಸಿಕ್ಕುಸಿಕ್ಕು ಹಾಗೆ ಬಿಚುಕ ಮಾಡಕೂಡದು.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸಿನಗೆ ನಾನು ಏನು ಕೊಡಬೇಕು ಹೇಳು?

ಸದಾಶಿವ :

ಈ ವಧುವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತೀಯಲ್ಲ! ಇವಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಸ್ತು ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಹಾಂಗಂದರ ಹ್ಯಾಂಗಸಾ? ಅರಿವೆ ಆದರೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತೈತಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ಸಿನ್ನ ಇಷ್ಟ. ಒಂದು ಖಾದಿಯ ಅಂಗಿ, ಒಂದು ಖಾದಿಯ ಧೋತರ ಆದರೆ ಸಾಕು ನನಗೆ. ಸಿನಗೆ ಸರೋಜಾ?

ಸರೋಜ .

ನನಗೆ ಏನೂ ಬೇಡ. ಉಟ್ಟ ಸೀರೆಯ ಮೇಲೇ ಮದುವೆಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಸಿದ್ಧ ಳಿದ್ದೇನೆ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ಮದುವೀ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಾಗೂ ನಮ್ಮ ಅಬ್ರೂ ಕಳೀಬೇಕಂತ ಮಾಡೀ ಯೇನು? (ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಹೋರಿಗಳ ಮಾತು ಲಗೂ ಮುಗಿಸಬೇಕಲ್ಲ! ಗೌಡರ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಿ
ಬರ್ತೀನಿ ಸದಾಶಿವಾ!
(ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಹೋಗುವನು)

ಸದಾಶಿವ :

(ಸರೋಜಳ ಬಳಿ ಬಂದು ಅವಳ ತಲೆಯನ್ನು ನೇವರಿಸುತ್ತ) ಸರೋಜಾ!
(ಅವಳು ಅಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಮೂರ ನರಿಯುವಳು)

ಸದಾಶಿವ :

ಯಾಕೆ ಸರೂ, ಈಗಲೂ ಮದುವೆಯಾಗುವ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ?

ಸರೋಜ :

ಮ ನ ಸ್ವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಬೇರೆ ವಿಧಿಯಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ನನ್ನ ಹಣೇಬರಹ!
ಪಾರ್ವತಿಯ ರೂಪದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕರ್ಮವೇ ಕಾಡತೊಡಗಿದೆ.

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಒಳಗಿಂದ ರಭಸದಿಂದ ಬಂದು) ಮತ್ತೆ ಸುರುಮಾಡಿದೆಯೇನೂ ನನ್ನ
ಬೈಯೂವಕ್ಕೆ! ಎಂದಾದರೂ ಹೋಗ್ತೀಯೋ ನೀ ನನ್ನ ಮನಿಬಿಟ್ಟು!
(ಎಂದು ಕೈ ತಿರುವುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೆರೆಯುಳುವುದು)

ಮೂರನೆಯ ಅಂಕ.

ದೃಶ್ಯ ಬಂದು

[ಶೃಂಗಿಯ ಜೀವಿ. ಸದಾಶಿವ, ಶಂಕರಸ್ವ ಮೂತಾದುತ್ತ ಬರುವರು.]

ಶಂಕರಸ್ವ :

ಕಡಿಗೂ ನಿನ್ನ ಹಟಾ ಸಾಧಿಸಿದಂಗಾತು ಬಿಡು.

ಸದಾಶಿವ.

ನನಗೇ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಶಂಕರಸ್ವಾ. ಎಲ್ಲಾ ಬಂದು ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಹಾಗೆ ನಡೆಯಿತು.

ಶಂಕರಸ್ವ .

ಇನ್ನೂ ನಾ ಕೈದು ವರ್ಷ ಮದುವಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಳು ಅಂತಿಡ್ಡಿಯಲ್ಲಾ, ಒಮ್ಮೆಲೆ ಹ್ಯಾಂಗ ಒಪ್ಪಿದಳಪ್ಪಾ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅಂಧಾ ವ್ರತನಂಗ ಬಂತು ಅಂತ ಒಪ್ಪಬೇಕಾಯಿತು. ಅವಳು ಆ ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟರೆ ಸಾಕಾಗಿತ್ತು.

ಶಂಕರಸ್ವ :

ಹಂಗಾದರ ತಾನೇ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ ಅನ್ನು.

ಸದಾಶಿವ :

ಸಂತೋಷವೂ ಇಲ್ಲ, ದುಃಖವೂ ಇಲ್ಲ. ನೀನೇ ನೋಡಿದೆಯಲ್ಲ ಶಂಕರಸ್ವ, ಮದುವೆಯ ದಿನವೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ತರಹಾ ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಳು.

ಶಂಕರಸ್ವ :

ಆ ಮ್ಯಾಲ ? ಈಗಾದರೂ ಸಮಾಧಾನದಿಂದಿದ್ದಾಳೋ ಇಲ್ಲೋ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅದನ್ನೇನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿಲ್ಲ. ಈ ವಾತಾವರಣವೆಲ್ಲಾ ಅವಳಿಗೆ

ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ಹೊಸದು. ಕುದುರೆಯನ್ನು ಪಳಗಿಸುವ ಹಾಗೆ ಇವಳನ್ನೂ ಪಳಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ನಾ ಸ್ವಪ್ನ ಮಾತಾಡ್ತೀನಂತ ಸಿಟ್ಟಾಗಬೇಡ ಸದಾಶಿವಾ. ಈ ಮದುವೆಗೆ ನೀನೂ ಬಹಳ ಅವಸರ ಮಾಡಿದಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ಅವಸರ ಅಂತೀಯಾ ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಇವಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಅಂದರಾಗುವದಿಲ್ಲ ಅಂತ ನೀನು ಹೇಳಿದ್ದಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ನೀನಂತೂ ಇನ್ನು ಮ್ಯಾಲ ಹಳ್ಳಿಯೊಳಗೇ ಇರುವೆ. ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯೂ ನಿನ್ನ ಹಾಂಗೂ ಹಳ್ಳಿಯ ಮ್ಯಾಲ ಪ್ರೀತಿಯಿದ್ದವಳಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಿಬ್ಬರ ಸಂಸಾರ ನೆಟ್ಟಿಗಾಗದು.

ಸದಾಶಿವ :

ನೋಡಬೇಕವ್ವಾ, ಏನೇನಾಗುತ್ತದೋ ! ನನಗಂತೂ ಅವಳನ್ನು ಜಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಮನಸ್ಸಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಸರೋಜಳಂಥ ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿಯರು ಹಳ್ಳಿಗೆ ಬಂದು ಇದ್ದರೆ ಪಟ್ಟಣದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ನಯ ವಿನಯ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಹಳ್ಳಿಯೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಿ ಪಟ್ಟಣಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮಿಲನದಿಂದ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಸರೋಜಾ ನನ್ನ ಹಾಗೇ ಹಳ್ಳಿಯ ಬಾಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಹೆಂಡತಿ ಪ್ರವಂಚದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬಕ್ಕೆ ಸಿಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಹಂಗ ಆಗಬೇಕಲ್ಲ ಮಾರಾಯಾ.

ಸದಾಶಿವ :

ಆದೀತು, ಆದೀತು. ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಹಳ ತಾಳ್ಮೆ ಬೇಕು.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಮದುವೆಯಾದದ್ದಕ್ಕೆ ಆಗಲೇ ಎರಡು ತಿಂಗಳಾತಲ್ಲಾ, ಇಲ್ಲಿಯ ತನಕ
ಏನಾದರೂ ಬದಲಾಗ್ಯೆತನು ಸರೋಜಳಲ್ಲಿ!

ಸದಾಶಿವ :

ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ ಬದಲಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನನಗೇನೂ ನಿರಾಶೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಇನ್ನೂ
ಒಂದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಅವಳು ಪೂರ್ಣ ಬದಲಾಗ
ಬೇಕಾದರೆ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಅಂದರೂ ಈಗಂತೂ ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರ ಸುಖದಿಂದ ನಡೆದಿಲ್ಲ ಆನ್ನು.

ಸದಾಶಿವ :

ಹೆಂಡತಿಯಾದವಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಮುಖ ಸಪ್ಪಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು
ಕೂಡಿತ್ತರೆ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸುಖ ಹ್ಯಾಗೆ ಕಾಣಬೇಕು ಶಂಕರಪ್ಪ ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಜಗಳ ಗಿಗಳ ಆಗುತ್ತೇತನು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಹಾಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಜಗಳವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವಳಿಗೆ ಚಹಾ ಅಂದರೆ ಬಹಳ
ಆಸೆ. ನಾನು ಚಹದ ಮಹಾವೈರಿ. ಹಾಲು ಕುಡೀ ಅಂತ ಅವಳಿಗೂ
ಹೇಳಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಹಾಲನ್ನೂ ಅವಳು ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

(ಸಗುತ್ತಾ) ಚಹ ?

ಸದಾಶಿವ :

ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕುಡಿಯಬಹುದು ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ.
ಆದರವಳು ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಅದನ್ನೂ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಸ್ವ.

ಚಲೋದಸ ಆಶ್ಲಸಾ. ತಂತಾನೇ ಹೋಗಿಬಿಡುತ್ತೈತಲ್ಲಾ ಜಮಾ? ಅಡಿಗೀ
ಅದೂ ಚಲೋ ತಾಂಗ ಮಾಡುತ್ತಾಳೋ ಇಲ್ಲೋ?

ಸದಾಶಿವ.

ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ ಸಾಧಾರಣ ಚಿನ್ನಾಗಿಯೇ. ಅದರಲ್ಲೇನೂ ದೋಷ ಇಲ್ಲ.
ಮನೆಯನ್ನೂ ಸ್ವಚ್ಛವಾಗಿಡುತ್ತಾಳೆ. ಹೊಲದ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ
ಒಗ್ಗಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಸ್ವ.

ಅದೂ ಒಗ್ಗಿತು ಬಿಡು ತಿಂಗಳೊಪ್ಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ. ಅಂತೂ ಅವಳೇಗ ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ
ಬದಲಾದಂಗಾತು. ಇನ್ನು ಮ್ಯಾಲ ನೀವಿಬ್ಬರೂ ಚಕ್ಕಂದದಿಂದ ಇರು
ವಂತಾದರ ಎಲ್ಲಾ ಕೈಗೂಡಿದಂತಾದೀತು.

ಸದಾಶಿವ:

ಅದು ಮಾತ್ರ ಇನ್ನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಸ್ವ.

ದೊಡ್ಡಪ್ಪನ ಸಂಗಡ ಚಲೋ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡಕೊಂಡಾಳೆ ಹಾದಲ್ಲೋ?

ಸದಾಶಿವ:

ಅದರಲ್ಲೇನು ತಕರಾರಿಲ್ಲ. ಅಪ್ಪನೂ ಬಹಳ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನೋಡಿ
ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಅವಳನ್ನು. ಅವಳು ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದಿಲ್ಲ ಅನ್ನುವ
ದೊಂದೇ ಅವನಿಗೆ ಅಸಮಾಧಾನ.

ಶಂಕರಸ್ವ:

ಅದೋ ನೋಡು, ದೊಡ್ಡಪ್ಪನೇ ಬಂದ.

(ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುರುವು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವ ಬರುವನು)

ಮಹಾಲಿಂಗಸ್ವ:

ಏನಪಾ ಶಂಕರಪ್ಪಾ, ಸಾಲಿ ಬಿಟ್ಟಿತೇನ?

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಬಹಳ ಯೋಚನೆ. ಹ್ಯಾಂಗಿದ್ದೀಯವಾ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ? ಆರಾಮ ಇದ್ದೀಯಾ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ .

ಹೂಂ. ಇದ್ದೀನಿ ಹೀಗ. ಮನಗಿ ನೋಸಿ ಬಂದರೂ ನಾ ಕಳೆ ತಗೀಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗೂದೇನ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ನೀನಾದರೂ ಯಾಕ ತ್ರಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂತೀ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ? ಬೇಕಾದರ ಆಳು ಹಚ್ಚಿ ಮಾಡಿಕೊಂತಾರ ಕೆಲವಾ. ಯಾಕೋ ನದಾಶಿವಾ?

ಸದಾಶಿವ .

ನಾನೆಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಇವನು ಕೇಳುವದಿಲ್ಲ ನೋಡಪ್ಪಾ. ವಯಸ್ಸಾಯಿತು. ಇವನು ಪೂರಾ ಆರಾಮಾಗಿರಬೇಕು ಈಗ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಏನು ಆರಾಮೋ! ಈ ಊರಾಗ ಇರೂತನಕಾ ನನಗ ಆರಾಮು ಸಿಕ್ಕೂ ಹಾಂಗಿಲ್ಲ. ನಾ ಯೂ ದಕ್ಕ ಮೊದಲು ಕಾಶೀ ನೋಡಿಬರಬೇಕಂತ ಮಾಡಿದ್ದಿ. ರಾಮಾವುರದ ಚೆನ್ನಯ್ಯನೂ ಹೋಗುವವನಿದ್ದಾನ. ಅವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿ ಬರಬೇಕಂತ ಮಾಡಿ ನಿನಾ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಹಂಗಾದರ ಹೋಗಿ ಬಾರಲ್ಲ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ .

ಇಂಥಾ ಸೂಸಿಯ ಮ್ಯಾಲ ಯೂಲಾ ಮನಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗೂದಂದರ ಮನಸು ಒಪ್ಪದಿಲ್ಲವಾ.

ಸದಾಶಿವ

ನೀನೇನು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಡ ಆಪ್ಪಾ. ನಾನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೀನು ಸುಖವಾಗಿ ದೇವರ ದರ್ಶನ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಾ.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಸದಾಶಿವನಂದರೇನು ಕೈಲಾಗದವನಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯೇನು ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಕೈಲಾಗದವ ಯಾಕಾದಾನು ಬಿಡು. ಆದರಂ ಇವನ ತಕ್ಕ ಹೆಂಡತಿ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಆನ್ನೂ ದಂ ಚಿಂತಿ ನನಗ. ಆ ಚೆನ್ನವ್ವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಹಳ ಚಲೋ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಶಂಕರಪ್ಪ :

ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಋಣಾನುಬಂಧ ಬೇಕು ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಹೂಂ. ಆದೂ ಖರೇನೂ. ಆತು ನಾನೀಗ ನಡೀತೀನಿ ಮನೀಗೆ. ನೀ ಬರೂದಿಲ್ಲೇನು ಸದಾಶಿವ ?

ಸದಾಶಿವ :

ನಡೆಯವ್ವಾ.

(ತಂದೆ ಮಕ್ಕಳು ಬಲಗಡೆ, ಶಂಕರಪ್ಪ ಎಡಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೆರೆ ಬೀಳುವುದು)

ದೃಶ್ಯ ಎರಡು

[ಸದಾಶಿವನ ಮನೆಯ ಪದಸಾತೆ. ಬಲಗಡೆಗೊಂದು ವಿರಾಮಕುರ್ಚಿಯಿದೆ. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಗದವೊಂದನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಾ ಸರೋಜ ಅಡಿಯಿರುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಈಗ ಆಕೆ ಪುನಃ ಬಿಳಿಸೀರೆಂದುಲ್ಲಿದ್ದಾಳೆ. ತಲೆಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಚಿ ಹೂ ಮುಂದಿದ್ದಾಳೆ.]
(ಎಡಗಡೆಯಿಂದ ಸದಾಶಿವ ಬರುವನು)

ಸದಾಶಿವ :

ಓಹೋ! ಏನು ಇವತ್ತು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗಿದೆಯಲ್ಲಾ !
ಯಾರ ಪತ್ರ ಸರೋಜಾ ?

(ಸರೋಜಳು ಪತ್ರವನ್ನು ಮುಡಿಚಿ ಮೌನವಾಗುವಳು)

ಸದಾಲಿವ :

(ಅಸಹ ಬಳಿ ಬಂದು) ಮತ್ತೆ ಅರಂಭವಾಯಿತೇನು ಮಾನವ್ರತಕ್ಕೆ ?
(ಅಸಲು ಮತ್ತೆ ನಗಾಸ)

ಸದಾಲಿವ :

- ಗೀತೆ -

ಮಾನವೇಕೆ, ಮೋಹದ ಗಿಣಿಯೆ, ಮಾತನಾಡು ಬಾರ!
ಕೋಪನೇಕೆ, ಮುದ್ದಿನ ಕಣಿಯೆ, ಪ್ರೇಮರಾಗ ತೋರ!
ಭಾವ ಬೇಸರಾ!
ಜೀವ ಕಾತರಾ!
ತಾಳಲಾರೆ ಮಾನಸದುರಿಯಾ, ಪ್ರೀತಿನೀರ ತಾರ!

ಸದಾಲಿವ :

ನೀನು ಮಾತಾಡದೆ ಸುಮ್ಮನಿರುವುದರಿಂದ ನನಗೆಂಥ ಸಂಕಟವಾಗುತ್ತದೆನ್ನು
ವದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಯದೇ ಸರೋಜಾ? ಅಪ್ಪನೂ ಕಾಲಿಗೆ ಹೊರಟುಹೋದ.
ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ನಿನ್ನನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೊಂದು ಜೀವವಿಲ್ಲ. ನಾವಿಬ್ಬರೂ
ಮಾತು ಬಿಟ್ಟು ಮಾನ ವಹಿಸಿದರೆ ಈ ಮನೆ ನರಕವಾಗದಿದ್ದೀತೇ?

ಸರೋಜ :

(ಬಿಗುಳಿಸಿ ವಸಿಯಿಂದ) ನರಕ! ಮೊದಲಿನಿಂದ ಇದ್ದೇ ಇದೆಯಲ್ಲ ನರಕ!
ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದ್ದೇನಿದೆ?

ಸದಾಲಿವ.

(ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಸುಕು ಕುಳಿತು) ಅಂತೂ ನನ್ನ ಮನೆ ಅಂದರೆ ನರಕದ
ಹಾಗಾಯಿತಲ್ಲವೇ ನಿನಗೆ!

ಸರೋಜ :

ಮನೆಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಊರು, ಈ ಗುಡ್ಡ, ಈ ಭೂಮಿ ಎಲ್ಲಾ ನರಕವನ್ನೇ
ನೆನಪು ಮಾಡುತ್ತವೆ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಕುರ್ಚಿಯಿಂದಿದ್ದು ಸದಸಾಶಿಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಯಿರುತ್ತಾ) ಆಯ್ತು. ಇದು ನರಕದ ಹಾಗೇ ಇದೆಯಂತ ತಿಳಿಯೋಣ. ನಾನು ನೀನು ನೇರಿ ಇದನ್ನು ಸ್ವರ್ಗದ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬಾರದೇಕೆ?

(ಸರೋಜ ಮತ್ತೆ ಮಾನ)

ಸದಾಶಿವ :

ಮಾತಾಡು ಸರೋಜಾ, ಹೀಗೆ ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮೌನ ತಳೆದರೆ ಹ್ಯಾಗೆ? ಮೊದಲು ಮಾತಾಡುವದಕ್ಕಾರಂಭಿಸಿದರೆ ನನಗೂ ಕೂಡಾ ಮಾತಾಡಲು ಬಿಡದೆ ಎಲ್ಲಾ ನೀನೇ ಆಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಈಗಲಾದರೋ ನಾನೇ ನಿನ್ನ ಕೆಣಕಿ ಕೆಣಕಿ ಮಾತಾಡಿಸಬೇಕು. ಆದರೂ ನೀನು ತುಟಿ ಬಿಚ್ಚುವದು ಆವಸೂಪ. ಏನೋ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಮಾತಾಡುವವರ ಹಾಗೆ 'ಹೂಂ - ಇಲ್ಲ' ಅಂದು ಬಿಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನಾಗುತ್ತೀಯೆ. ಅಲ್ಲಾ, ನಿನಗೇನಾಯಿತು ಅಂತ ನೋಜಿಗ ನನಗೆ. (ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿದು ಕಳಸಳದಿಂದ) ಹೇಳು ಸರೋಜಾ, ಏನಾಯಿತು ನಿನಗೆ? ನಾನೇನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದನೇ? ಅನ್ನಬಾರದ ಮಾತನ್ನು ಅಂದೆನೇ? ಏನಾಯಿತು? (ಅವಳು ಉತ್ತರವಿಡಿಯುವಷ್ಟಿಲ್ಲ) ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನೀನು ಚಹ ಕುಡಿಯಬಹುದು. ಹಾಗೆ ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಿ ಮಾಡುವವನಲ್ಲ ನಾನು.

ಸರೋಜ :

(ಸೆದಬಿಗಿಂದ) ನಿಮ್ಮ ಚಹವೂ ಬೇಡಾ, ಏನೂ ಬೇಡಾ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಮುಗುಳ್ಳುಗುತ್ತಾ) ನಾನಾದರೂ ಬೇಕೋ ಬೇಡವೋ?

ಸರೋಜ :

ಬೇಡ ಅಂದರೆ ಬಿಡುತ್ತೀರೇನು ನೀವು? ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ತಪ್ಪಿಗೆ. .

ಸದಾಶಿವ :

(ನೊಂದು) ಅಂತೂ ಮದುವೆಯಾದದ್ದು ತಪ್ಪಾಯಿತಂತ ನಿನ್ನ ಭಾವನೆ ಅಲ್ಲವೆ?

ಸರೋಜ :

ಆ ಹಾಳು ನರಕದಿಂದ ಪಾರಾಗಿ ಈ ಹಾಳು ನರಕಕ್ಕೆ ಬರುವದು ನನ್ನ ಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿತ್ತು. ಯಾರೇನು ಮಾಡುವದು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಯಾಕೆ ? ನಿನಗಿಲ್ಲಿ ಏನು ತೊಂದರೆ ಬಂದಿದೆ ?
(ಆವಳು ಮತ್ತೆ ಮಾನ)

ಸದಾಶಿವ :

ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡಾ ಪ್ರೀತಿಯಿಲ್ಲವೇ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಸರೋಜಾ !

ಸರೋಜ :

ನಿಮಗೇ ಗೊತ್ತು ಅದೆಲ್ಲಾ.

ಸದಾಶಿವ :

ನನಗೇ ಗೊತ್ತು. ನಿಜ. ನನಗೇ ಗೊತ್ತು. ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಅತಿಶಯವಾಗಿ ಪ್ರೀತಿಸುವೆನೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ನೀನೂ ನನ್ನನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೀಯಂತಲೇ ತಿಳಿದು ನಾನು ನಿನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾದದ್ದು.

ಸರೋಜ :

ಮದುವೆಯಾದದ್ದಂತೂ ಆಯಿತಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕಸ ಮುಸುರೆ ನೋಡಿಕೊಂಡು ನಿಮಗೆ ಅಡಿಗೇಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲವೇನು ನಾನು ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅಷ್ಟಾದರಾಯಿತೇನೇ ?

ಸರೋಜ :

ಅಷ್ಟಕೃತ್ಯಿಯೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮದುವೆಯಾದದ್ದು.

ಸದಾಶಿವ :

ಇನ್ನೇನೂ ಬೇಡವೆ ?

ಸರೋಜ :

ನಾನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆಂದು ನನಗಿಲ್ಲಿ ಆಸರೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಎರಡು

ವೇಳೆ ಊಟ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಉಡಲು ಅರಿವೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್ನೇನೂ
ಜೇಡ ನನಗೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನೆಂದರೆ ಒಬ್ಬ ಕೆಲಸದ ಆಳೆಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ ಸರೋಜಾ?

ಸರೋಜ :

ಆಳೆನಂತೆ ಇರಬೇಕೆಂತಲೇ ಮದುವೆಯಾದದ್ದು ನಾನು.

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನೆಂದೂ ದಾಸಿಯಾಗಲಾರೆ ಸರೋಜಾ. ನೀನು ರಾಣಿ. ಈ ಮನೆಯ
ರಾಣಿ.

ಸದಾಶಿವ :

- ಗೀತೆ -

ನೀನು ಈ ಮನೆಯ ರಾಣಿ, ನಾನೆ ಸಾಜಾ !
ನಾನೂ ನೀನೂ ಸೇರಿ ಹಾಲುಜೇನಿನ ಹಾಗೆ
ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಸರೋಜಾ | ೧ |

ನಾನು ಈ ಮನೆಯ ಚಂದ್ರ, ನೀನೆ ತಾರಾ
ನಾನು ನೀನೂ ಸೇರಿ ಬೆಳ್ಳಿನಾವೆಯನೇರಿ
ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಸರೋಜಾ | ೨ |

ಸರೋಜ :

ನಾಕು ಬಿಡಿರಿ. ನಾನೆಲ್ಲಾ ಬಲ್ಲೆ ಇಂಥ ಬಣ್ಣದ ಮಾತು.

ಸದಾಶಿವ .

ಇದರಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವೆಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು? ನಾನು ಗಂಡ, ನೀನು ಹೆಂಡತಿ ಎಂಬ
ವಿಚಾರ ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಸರೋಜ :

ಏನು ಗಂಡನೋ, ಏನು ಹೆಂಡತಿಯೋ! ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ
ನಾನೇನು ಸೋಮಾರಿತನ ಮಾಡಿಲ್ಲವಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಮದುವೆಯಾಗುವದು ಆಷ್ಟಕ್ಕೆ ಅಂತ ತಿಳಿದಿದ್ದೀಯಾ ?

ಸರೋಜ :

ಏನೋ.

ಸದಾಶಿವ :

ಇಷ್ಟೇ ನಿನ್ನ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಹೇಳಿದವರು ಯಾರು ? ನೀನು ಇನ್ನೂ ನಿನ್ನ ಹಟ ಬಿಡಲಿಲ್ಲ. ನನಗೂ ಸಹಿಸಿ ಸಹಿಸಿ ಸಾಕಾಗಿಹೋಯಿತು. ನನಗೆ ಸಿಟ್ಟು ಬಂತು ಅಂದರೆ....

ಸರೋಜ :

ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಹೊಡೆಯುತ್ತೀರಾ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಎಷ್ಟಾದರೂ ಗಂಡನು ಹೆಂಗಸಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯಂತ ಆನ್ಮವದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡ.

ಸರೋಜ :

ನಿಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ವಿಚಾರವಿದೆಯೋ ಏನು ? ಹೆಂಗಸನ್ನು ಹೊಡೆಯುವದು ಎಂಥಾ ಗಂಡಸುತನ !

ಸದಾಶಿವ :

ಹೆಂಗಸು ಮೂರ್ಖತನ ಮಾಡಿದರೆ ಗಂಡನು ಹೊಡೆದಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಕಲಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಸರೋಜ :

ಹೊಡೆದು ನೋಡಿರಿ. ಆ ಮೇಲೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ಏನು ಮಾಡುವವಳೇ ನೀನು ?

ಸರೋಜ :

ನೆಟ್ಟಗೆ ಮೋಲಿಸ ಸ್ವೇಶನ್ನುಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಸಗುತ್ತಾ) ಪ್ರೋಲೀಸಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್! (ಮತ್ತೆ ಸಗುತ್ತಾ) ನಿನಗೆ ತೀವಳಿಕೆ ಕಡಿವೆ ಅಂತ ನಾ ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳು, ಸುಳ್ಳೇ ಅಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಲ್ಲದೆ ಪ್ರೋಲೀಸ ಸ್ವೇಚ್ಛೆ? ಇದೇನು ಪಟ್ಟಣವೇ? ಒಂದು ವೇಳೆ ನೀನು ಕಂಪ್ಲೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೂ ನಿನ್ನ ಕಡಿ ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಹೇಳುವವರಾರೂ? ನನ್ನ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಈ ಊರಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಏನೂ ಹೇಳಲಾರರು.

ಸರೋಜ :

ಈ ಹಾಳು ಊರಿನ ಸಹವಾಸವೇ ಬೇಡ. ನಾನು ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೇ ಹೋಗಿ ಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ಅಲ್ಲಿಯಾದರೂ ನಿನಗೆ ಆಶ್ರಯ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿತು? ಮತ್ತೆ ನೀನು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರವೇ ಓಡಿಬರಬೇಕಾಗುವುದು.

ಸರೋಜ :

ಆ ಕಾಲ ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಈಗ ನನಗೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆ. (ಪತ್ರವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತ) ಕಡೆಗೂ ನನಗೊಂದು ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಕೂಡಲೇ ಹೊರಟು ಬಾ ಅಂತ ಪಾತಂಜನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಸದಾಶಿವ :

(ಮತ್ತೆ ಸಗುತ್ತಾ) ಪಾತಂಜನ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ ಹಾದಲ್ಲೋ! ಅವರು ಬರೆದರು, ನೀನು ಹೊರಟೆ. ಅಲ್ಲ ಹೋಗಿ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿ ಬರುತ್ತೀ ಆಷ್ಟೆ.

ಸರೋಜ :

ನಾನು ಏನಾದರೂ ಹಾಳು ಬಾವಿ ಬಿದ್ದರೂ ನಿಮಗೇನು?

ಸದಾಶಿವ :

ನನಗೇನು! ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತೇ ನಿನ್ನದೂ! ಮೊದಲಿನಂತೆ ನೀನೀಗ ಪರ ಕೀಯೆಗಳ್ಲ ನನಗೆ. ಸಮಾಜದೊಡಲಿನಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಕೈಹಿಡಿದು, ನಿನ್ನ ಕೊರಳಲ್ಲಿ ಮಂಗಲಸೂತ್ರ ಕಟ್ಟಿ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಾಗಿ

ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನನ್ನದು,
ತಿಳಿಯತೇ! (ಅವಳ ಕೈಹಿಡಿಯುವನು)

ಸರೋಜ :

(ಮುನಿಸಿಗಿಂಪ) ಸಾಕು, ಸಾಕು, ಕೈಬಿಡಿರಿ ನನ್ನದು!

ಸದಾಶಿವ :

ಇಲ್ಲ. ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

(ಎಳೆದಾಡುತ್ತ) ಬಿಡಿರಿ. ಬಿಡಿರಿ. ಬಿಡಿರಿ ಆದೆ.
(ಪರಚುವಳು)

ಸದಾಶಿವ :

(ಕೈಬಿಟ್ಟು) ಪರಚುವುದನ್ನು ಬೇರೆ ಕಲಿತಿದ್ದೀಯಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿಯ
ರೆಲ್ಲಾ ನಿನ್ನಂತೇ ಪರಚುತ್ತಾರೋ ಎನೊ - ಮಂಗಳ ಹಾಗೆ. ಏನು
ಉಗುರುಗಳವ್ವಾ ಇವು.... ಬೆಕ್ಕಿನ ಹಾಗೆ ...

ಸರೋಜ :

ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡುತ್ತೀರಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ!

ಸದಾಶಿವ :

ಕೈಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನೆಪಮಾಡಿ ಪರಚುತ್ತೀಯಲ್ಲಾ ಮತ್ತೆ!

ಸರೋಜ :

ಮನುಷ್ಯತ್ವ ಎನೇನೂ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ. ನೀವೊಂದು ಪಶು.

ಸದಾಶಿವ :

ಪಶು ನೀನು. ಹೀಗೆಲ್ಲ ಪರಚಿದವಳು.

ಸರೋಜ :

ನೀವೊಂದು ರಾಕ್ಷಸ!

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನೊಬ್ಬ ರಾಕ್ಷಸಿ! ನಿನಗೆ ಬೇಕು ಬಡಿತ! (ಕೋಪ ನಟಿಸುತ್ತ ಅವಳನ್ನು
ಹಿಡಿಯುವನು)

ಸರೋಜ :

(ಕೂಗಿಕೊಂಡು) ಅಯ್ಯೋ! ಅಯ್ಯಯ್ಯೋ! ಹೊಡೆಯಬೇಡಿ, ಹೊಡೆಯಬೇಡಿ.

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನು ನಿನ್ನ ನಡತೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಹೊಡೆಯದೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ನಾನೇನು ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುತ್ತೀರಿ ?

ಸದಾಶಿವ :

ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಬೇಕು. ನಾನು ನಿನ್ನ ಗಂಡ ಅನ್ನುವದನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ಸಂಗಡ ನಗುತ್ತಾ ಕೆಲೆಯುತ್ತಾ ಇರಬೇಕು. ಯಾವಾಗಲೂ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕೂಡುತ್ತಾಕೊಂಡಿರಬಾರದು. ಹೊಲಕ್ಕೆ ಬಂದು ದುಡಿಯಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಾರುಕೋಲು ಪೆಟ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ತಿಳಿಯಿತೇನು? ಹೂಂ. ವೇಳೆಯಾಯಿತು, ಒಲೆಗೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚು. ನಾನು ಮೇವು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೇನೆ

(ಹೋಗುವನು. ಅವಳು ನೆಲಕ್ಕೆ ಕುಸಿದು, ಮೊಳಕಾಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಲೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಕೂಡುವಳು. ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ತರುವಾಯ ಚಂಪಾವತಿ ಬರುವಳು.)

ಚಂಪಾವತಿ :

ಸರೋಜಾ, ಸರೋಜಾ !

(ಸರೋಜ ಬೆಚ್ಚಿ, ಎದ್ದು ಕೂದಲು ಸಾವರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಗೆಳತಿಯನ್ನು ದಿಟ್ಟಿಸುವಳು. ಚಂಪಾವತಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸರೋಜಳನ್ನು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡು)

ಚಂಪಾವತಿ :

ಎಷ್ಟು ಸೊರಗಿ ಹೋಗಿದ್ದೀಯೆಲ್ಲೇ ? ಏನಾಯಿತೇ ನಿನಗೆ ?

ಸರೋಜ :

ಆಗಬೇಕಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಆಗಿಹೋಯಿತು. ಇನ್ನು ನಾವು ಬರುವುದೆಂದು ಉಳಿಯಿತು.

ಚಂಪಾವತಿ .

ಭೀ ಹುಚ್ಚೀ! ನಾವು ಯಾಕೆ ಬಯಸುತ್ತೀ? ಸಾಯುವ ವಯಸ್ಸೆ ಸಿನ್ನದು? ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ.

ಸರೋಜ .

ಹೂಂ. ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ, ನನ್ನ ಪ್ರಾಣ ಹಿಂಡಲಿಕ್ಕೆ.

ಚಂಪಾವತಿ .

ನನಗೂ ಸಂಶಯವಿತ್ತು ಸಿನ್ನ ಸಂಸಾರದ ಬಗ್ಗೆ. ಸಿನಗೀಗಲೆ ಮದುವೆ ಯಾಗುವ ಇಚ್ಛೆಯಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಆಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಏನು ಮಾಡುವುದು ಸರೋಜಾ! ಬನ್ನ ಇಳಿದು ಸಿಮ್ಮ ಮನೆ ಹುಡುಕುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರುವ ಭಿಟ್ಟಿಯಾದವರು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತೂ ಆಡದೆ ಬಿರುಬಿರನೆ ಹೋಗಿಬಿಟ್ಟರು. ಏನು, ಇಲ್ಲಿ ಜಗಳ ಮಾಡಿಕೊಂಡೇ ಹೋದರೇ ಏನು ?

ಸರೋಜ .

ಜಗಳಕ್ಕೆನು ಬಿಡು, ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ ದಿನಾಲೂ. ಹೋಗಲಿ ಆದೆಲ್ಲಾ. ಕೈಕಾಲು ತೊಳೆದುಕೋ ಬಾ. ಹೇಳದೆ ಕೇಳದೆ, ಒಂದು ಸುದ್ದಿಯನ್ನೂ ತಿಳಿಸದೆ ಬಂದುಬಿಟ್ಟೆಯಲ್ಲಾ!

ಚಂಪಾವತಿ :

ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕು ಬರಬೇಕು ಅಂತ ಇದ್ದೆ. ರಜಾ ಸಿಕ್ಕದೆ ಬರಲಿಕ್ಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿನ ಮಾತ್ರ ಜರೂರಾಗಿ ಬರಲೇಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬಂತು.

ಸರೋಜ :

(ಆತುರತೆಯಿಂದ) ಏನು? ಅಂಥಾದ್ದೇನು? ನನಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಡು ಅಂತ

ಶಾಂತಣ್ಣನವರು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಿಲ್ಲವಷ್ಟೇ ನೀನು?

ಚಿಂಪಾವತಿ :

ಕರೆದೊಯ್ಯಲು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಗೆ ಬರಬಾರದೆಂದು ನಿನಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹೋಗಲು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.

ಸರೋಜ :

ಯಾಕೆ? ನಾನು ಬಂದರೆ ನಿನಗೇನು ಹಾನಿ?

ಚಿಂಪಾವತಿ :

ಹಾಸಿಯಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನನ್ನ ಸರ್ವನಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ಸಂಗಡ ನೀನೂ ಹಾಳಾಗುತ್ತೀ.

ಸರೋಜ .

ನಾನಾದರೂ ಯಾಕೆ ಹಾಳಾಗಬೇಕು? ನೀನಾದರೂ ಯಾಕೆ ಹಾಳಾಗಬೇಕು?

ಚಿಂಪಾವತಿ :

ಯಾಕೆ ಅಂದರೆ...ಅದಕ್ಕೇ... ಅದಕ್ಕೇ... ಶಾಂತಣ್ಣನವರು ನಿನಗೆ ವತ್ರ ಬರೆದ ಸುದ್ದಿ ನನಗಿಂದೇ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಎರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ನೆಟ್ಟಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಚೇರ್ಮನ್ನಿಗೆ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿ ಇವರೇ ನನ್ನನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಜಾಗಕ್ಕೆ ನೀನನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ವಿಚಾರ ನಡೆದಿದೆ.

ಸರೋಜ .

ಇದೊಂದೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ ನನಗೆ! ನಿನ್ನನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನಾಯಿತು?

ಚಿಂಪಾವತಿ :

ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜರ ಬಂದಿತ್ತು. ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ದಿನ ಮಲಗೆ ಹೋಗಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆಡ್‌ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಟರ್‌ಗೆ ನನ್ನ ಕಂಡರಾಗದು.

ಮೂ ರ ನೆ ಯ ಅಂ ಕ

ನನಗವಳು ರಜಾ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮೈಯಲ್ಲಿ ಜ್ವರವಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಸಾಲಿಗೆ ಹೋಗುವದಾದರೂ ಹ್ಯಾಗೆ? ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಆಗಲಿ ಅಂತ ನಾನೂ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಬಿಟ್ಟೆ, ಬಂತು ಸಪ್ಪೆಂಡ್ ಆಡ್‌ರು. ನನಗೆ ಜ್ವರ ಬಂದದ್ದು ಸುಳ್ಳು ಅಂತ ಶಾಂತಣ್ಣನವರೇ ಹೇಳಿದರಂತೆ ಚೇರ್ಮನ್‌ನ ರೆಡುರಿಗೆ.

ಸರೋಜ :

ಅವರು ನಿನ್ನ ವಿರುದ್ಧ ಹೇಳಲು ಕಾರಣವಾದರೂ ಏನು?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಅವೊತ್ತು ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ಅಧಿಕ ಪ್ರಸಂಗ ಮಾಡಿದ್ದರಲ್ಲಾ ಅವರು. ನಿನ್ನಿಂದ ಆ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ಬಳಿಕ ನಾನು ಸಿಟ್ಟಿಗೆದ್ದು ಅವರನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದ ಹಾಗೆ ಬಯ್ಯಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದಲೂ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕತ್ತಿ ಮಸೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಸರೋಜ .

ಈಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಏನೋ ಯಾವಾಗಲಾದರೊಮ್ಮೆ ಬರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಮನಸ್ಸು ಬಂದಾಗ. ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ದಿನ ನನ್ನ ಹಾಗೆ ನಿನ್ನನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ ಅಂತ ಬಡಾಯಿ ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. .

ಸರೋಜ :

ನನ್ನನ್ನೂ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೇನು? ಅವರ ತಲೆಯೊಳಗಿನ ಆ ಹುಚ್ಚು ಆಗಲೆ ಇಳಿದುಹೋಗಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕಪಾಳಿಗೆ ಹೊಡೆದು ಕಳಿಸಿದರೂ ಅವರ ದುರ್ಬುದ್ಧಿ ಹೋಗಲಿಲ್ಲಾ ಅನ್ನು, ಏನೋ, ಅವರಿಗೇಗ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪವಾಗಿರಬಹುದು, ಅದಕ್ಕೇ ನನಗೆ ನೌಕರಿ ದೊರಕಿಸಿ ಸಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಕರೆಯುತ್ತಿರಬಹುದು ಅಂತ ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯಿತ್ತು, ಅವರ ಸತ್ರ ಓದಿದರೂ ಹಾಗೇ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಬಲು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರುಳು ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಸತ್ರ

ಬರೆಯುವದರಲ್ಲಿ ಪಕ್ಕಾ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು. ಎಲ್ಲದೆ ಆ ವತ್ರ? ತಾ ಇಲ್ಲಿ.
ನೋಡೋಣ
(ಸರೋಜ ಕಾಗದವನ್ನು ಕೊಡುವಳು)

ಚಂಪಾವತಿ:

(ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಓದಿಕೊಳ್ಳುವಳು. ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ನಗುವಳು) “ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಾ ದೇವಿಯವರಿಗೆ. ಶಾಂತಣ್ಣನ ಅನಂತ ವಂದನೆಗಳು, ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪತ್ರ ಬರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಲು ವ್ಯಸನವಾಗಿತ್ತು. ನಾನಾದರೂ ನಿಮಗೆ ಬರೆದು ನಿಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯತಾಯಿಗೆ ನಾನು ಕೊಟ್ಟ ವಚನವನ್ನು ಕೆಲಕಾಲವಾದರೂ ಮರೆತು ವರ್ತಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಕ್ಷಮೆ ಕೋರುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ನಿಮ್ಮ ವಿವಾಹ ಸರವೇರಿದ ವಾರ್ತೆಯೂ ತಿಳಿದಿತ್ತು. ಈಗಲೇ ವಿವಾಹವಾಗಲು ಇಷ್ಟಪಡದಿದ್ದ ನೀವು ಏಕಾಏಕಿ ವಿವಾಹವಾದ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದಾಗ ನಾನು ಚಿಂತೆಗೊಳಗಾದೆ. ನಿಮಗೇನು ವಿಸತ್ತು ಬಂದಿದೆಯೋ ಯಾರು ಬಲ್ಲರು? ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಂಕಟಗಳಿಂದ ಪಾರುಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಬಹಳ ದಿನಗಳವರೆಗೆ ಯತ್ನಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಇದೀಗ ನಿಮಗೆ ಮಾಸ್ತರತಿಯ ಕೆಲಸ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿರುದ್ಧ ಕೂತು ಕಷ್ಟಪಡುವದೇಕೆ? ಈ ಪತ್ರ ನೋಡುತ್ತಲೂ ಹೊರಟು ಬರಬೇಕು. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಸಂಶಯವೂ ಬೇಡ, ಹಿಂದೆ ಆದದ್ದು ಮರೆತುಬಿಡಿರಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಅಂಧ ಪ್ರಸಂಗ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂತು ನಿಮ್ಮ ಹಿತಾಭಿಲಾಷಿ - ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣ.” (ಓದಿ ಮುಗಿಸಿ, ವ್ಯಂಗ್ಯಸ್ವರದಲ್ಲಿ) ನಿಮ್ಮ... ಹಿತಾಭಿಲಾಷಿ.... ಟೋಪಿ ಶಾಂತಣ್ಣ! ಟೋಪಿ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ನುರಿತ ಶಾಂತಣ್ಣ! ನನಗೂ ಒೀಗೇ ಸವಿ ಸವಿ ಮಾತಾಡಿ ಟೋಪಿ ಹಾಕಿದ್ದ. ಈಗ ನಿನಗೆ ಹಾಕಲು ತಯಾರಾಗಿದ್ದಾಯೇನು ನೀನು?

ಸರೋಜ :

ಹಾಗಲ್ಲಾ ಮೋಸಹೋಗಲು ನಾನು ಮಗುವಲ್ಲ. ಈ ಏಳೆಂಟು ತಿಂಗಳ ಅಸಧಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಬಹಳ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಏನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀಯೇ! ಸಂಸಾರ ನಡೆಸುವದಕ್ಕೆ ಕೂಡಾ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಈ ಹಾಳು ಸಂಸಾರವೇ ಬೇಕಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ನಿನಗೆ ಏನೇನೂ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ ಸರೋಜಾ. ಸಂಸಾರ ಬೇಡವಾದರೆ ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು ನಿನಗೆ?

ಸರೋಜ .

ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? (ಗೊಂದಲವಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು) ಇನ್ನೇನು ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ನನಗೆ ಬೇಕಾಗಿದ್ದೇನು? (ಅತ್ತಿತ್ತ ನವೆದಾಡುವಳು)

ಚಂಪಾವತಿ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಅದು ಬೇಡಾ ಇದು ಬೇಡಾ ಅಂತ ಚಟ್‌ವಟ್ ಹೇಳಲು ಬರುತ್ತದೆ. ಯಾವದು ಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಲು ಮಾತ್ರ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. (ಸ.ಪ್ಪ ತಡೆದು) ಇದರರ್ಥವೇನಂದರೆ, ನಿನಗೆ ಬೇಕಾದುದೇನು ಅನ್ನುವದೇ ನಿನಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಲ್ಪನಾಶೋಕದಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ವಿಹರಿಸುತ್ತಿರುವ ಮುಗುಡೆ ನೀನು.

ಸರೋಜ :

ನನಗೆ ಬೇಕಾದುದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ!

ಚಂಪಾವತಿ :

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ! ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ! ಮೂರಕ್ಷರಗಳ ಈ ರಬ್ಬವನ್ನು ಚೈರಿಸುವದೇನೋ ಬಹಳ ಸುಲಭ, ಆದರೆ ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥ ತಿಳಿದು

ಕೊಳ್ಳುವದು ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಮನಸ್ಸು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕುಣಿಯುವ ದೆಂದರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವಲ್ಲ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಜನಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನರಿತು ಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಮಾಜಜೀವಿಯಾಗಿ ಬಾಳುವದೇ ನಿಜವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ.

ಸರೋಜ :

(ವ್ಯಂಗ್ಯ ಸ್ವರವಿಲ್ಲ) ನೀನೇನೋ ದೊಡ್ಡ ಸಮಾಜಜೀವಿಯಂತೇ ಉಪದೇಶ ಮಾಡತೊಡಗಿದ್ದೀಯಲ್ಲ!

ಚೆಂಪಾವತಿ .

(ಕಳಸಳವಿಂಪ) ನನ್ನ ಬಾಳಿನ ಕ್ರೂರಕತೆಯೆಲ್ಲಾ ನಿನಗೂ ಗೊತ್ತೇ ಇದೆ ಸರೋಜಾ! ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ಹೀಗೆ ಹಂಗಿನಬಾರದು ಎಲ್ಲರಂತೆ ನಾನೂ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸಾರಿಯಾಗಿ ಬಂದು ಮನೆತನವನ್ನು ಬೆಳಗಲು ಬಯಸಿದ್ದೆ. ಆದರ್ಶ ಮಹಿಳೆಯಾಗಿ ನನ್ನ ಜೀವನ ಸಾಗಿಸಲು ಬಯಸಿದ್ದೆ. ಆದರೆ....ಆದರೆ....ನೀನೂ ಬಲ್ಲೆ. ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲು ಯಾರೂ ತಯಾರಾಗಲಿಲ್ಲ ನಾನಾದರೂ ಏನು ಮಾಡಲಿ? ಹೆಣ್ಣಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಗಂಡಿನ ಸಹವಾಸವಂತೂ ಬೇಕೇಬೇಕು ನನಗೂ ಬೇಕು, ನಿನಗೂ ಬೇಕು, ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬೇಕು. ಶಾಂತಣ್ಣ ಸವಿಸವಿ ಮಾತಾಡಿ ನನ್ನನ್ನು ತನ್ನ ಮೋಹಜಾಲದಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿಕೊಂಡರು. ನಾನೂ ಅವರನ್ನು ನಂಬಿದೆ, ನಂಬಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅವರೊಡನೆ ಬಾಳಿದೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ಮದುವೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ನಾನು ಅವರ ಹೆಂಡತಿಯಂತೆಯೇ ಬಾಳಿದೆ. ಸುದೈವದಿಂದ ನಿನಗೆ ಮದುವೆಯಾಗಿದೆ. ನಿನಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲೂ ಅನುರೂಪನಾದ ಗಂಡ ಸದಾಶಿವ. ಇಂಥ ಯೋಗ್ಯ ಗಂಡ ಸಿಗಬೇಕಾದರೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿ ಬಂದಿರಬೇಕು. ಪುಣ್ಯ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಇಂಥಾ ಗಂಡ ಸಿಗುವದಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಅವರ ವಿಷಯ ನಿನಗೇನು ಗೊತ್ತು! ದೂರದ ಬೆಟ್ಟ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನುಣ್ಣಿಗೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಯಾಕೆ? ಅವರಿಂದ ಸಿನಗೇನು ತೊಂದರೆ? ಅವರೇನು ಅಪ್ಪಿತ್ತರಲ್ಲ, ಒರಟರಲ್ಲ, ಅನಂಜಿತರಲ್ಲ. ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಯಾವ ದುಶ್ಚಟವೂ ಅವರಿಗಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ಕಾಡಿಸುವ ಕೆಟ್ಟ ಚಟವೊಂದು ಇದೆಯಲ್ಲ!

ಚಂಪಾವತಿ :

ಕಾಡಿಸುತ್ತಾರೆಯೇ? ಸಿನ್ನ ಮಾತಿಸಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆ ಕಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ?'

ಸರೋಜ :

ನಾನು ಚಹಾ ಕುಡಿಯಬಾರದಂತೆ
(ಚಂಪಾವತಿ ಗಬ್ಬಿಯಾಗಿ ನಗುವಳು)

ಸರೋಜ :

ಹಳ್ಳಿಯ ಹೆಂಗಸರ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ನೆಗಣಿ ಹೊರಬೇಕಂತೆ.
(ಚಂಪಾವತಿ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ನಗುವಳು)

ಸರೋಜ :

ಹುಂಬ ಹೆಂಗಸರ ಹಾಗೆ ನಾನೂ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಕುರುಪಿ ಹಿಡಿದು
ಕಸಾ ಕೆತ್ತಬೇಕಂತೆ!
(ಚಂಪಾವತಿ ಬಿದ್ದು ಬಿದ್ದು ನಗುವಳು)

ಸರೋಜ :

ಸಿನಗೆ ನಗೆ. ನನಗೆ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟ!

ಚಂಪಾವತಿ :

ರೋಮನಗರಕ್ಕೆ ಹೋದವರು ರೋಮನ್ನರ ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕು ಅಂತ
ಗಾಡಿಯೇ ಇದೆ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಸಿನಗೆ? ನೀನು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ತನಕ
ಓದಿದರೂ ಅದರ ಉಪಯೋಗವೇನೂ ಆಗಿಲ್ಲವಲ್ಲ! ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರು

ವನವನ್ನು ಕೈಹಿಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಹಳ್ಳಿಯವರ ಹಾಗೇ ಇರಬೇಕಾಗುವದೆಂಬುದನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಡಬೇಕೇನೋ! ನೀನು ಸುಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿ ಎಂಬ ಜಂಬವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವದಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ದುಃಖಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಆದೇ ಮೂಲಕಾರಣ.

- ಗೀತೆ -

ಬಿಡು ಬಿಡು ಗೆಳತಿ, ಬಡಿವಾರ, ಸಾಕು ನಟನೆಯಿನ್ನ!
 ಬಿಡು ಬಿಡು ಯುವತಿ, ಒಯ್ಯಾರ, ಸಾಕು ಬಲ್ಲೆ ನಿನ್ನ!
 ನಗರದ ವಸತಿ, ವಿಧ್ಯಾ ಭೂಷಿತೆ,
 ಅಹಂಕಾರವಿದು ಸರಿಯೆ ಲಲಿತೆ?
 ಮನವಾ ನಿರ್ಮಲಗೊಳಿಸೆ! ಸಾಕು ಜಂಬವಿನ್ನ!

ಸರೋಜ .

ನೀನೇನೇ ಹೇಳು ಚಂಪಾವತಿ! ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ನನ್ನ ಕಂಡರಾಗದು. ನನ್ನ ಪೇಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವೂ ಇಲ್ಲ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಪ್ರೇಮ! ಪ್ರೇಮ ಅಂದರಾದರೂ ಏನೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀ ನೀನು?

ಸರೋಜ :

(ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾಗಿ) ಪ್ರೇಮ ಅಂದರೆ ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ?

ಚಂಪಾವತಿ :

ಯಾರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೂ ನಿನಗೆ ಮಾತ್ರ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪ್ರೇಮ ಅಂದರೆ ಬರಿಯ ಹುಚ್ಚಾಟವಲ್ಲ ಸರೋಜಾ. ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಡಸುತ್ತ ಬಂದು ಮನುಷ್ಯಪ್ರಾಣಿಯನ್ನು ಒಂದು ನಾಗರಿಕ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಂದುಬಿಟ್ಟದ್ದು ಪ್ರೇಮ. ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮಕ್ಕೆ ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸೋಂಕು ತಗಲಿರುವದಿಲ್ಲ. ಗಂಡಸು ಹೆಂಗಸಿನ ನಡುವೆ ಮೊದಲು ಮೊದಲು ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮವಿರುವುದಿಲ್ಲ - ಮೊದಲು ಬರಿಯ ಮೋಹವಿರುತ್ತದೆ. ಅದರ ಕಾವು ಆರಿದ ಮೇಲೆ ಪರಸ್ಪರರ ಸಹವಾಸದಲ್ಲಿ

ಪ್ರೇಮ ಹುಟ್ಟುತ್ತದೆ, ದಂವತಿಗಳು ವಸ್ತ್ರರಾಗಿ ವಾಡುವ ತ್ಯಾಗವೇ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮ. ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಸುಖಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಸುಖವನ್ನು ಕೂಡ ತ್ಯಾಗಮಾಡುವದೇ ನಿಜವಾದ ಪ್ರೇಮ, ಪವಿತ್ರಪ್ರೇಮ. ಸಾವಿತ್ರಿಯದು ಅಂಧಾ ಪ್ರೇಮ, ಸೀತೆಯದು ಅಂಧಾ ಪ್ರೇಮ, ಶಕುಂತಲೆಯದು ಅಂಧಾ ಪ್ರೇಮ ಯಶೋಧರೆಯದು ಅಂಧಾ ಪ್ರೇಮ ಇಂಧಾ ಉದಾತ್ತ ನಾರೀ ಮಣಿಯರು ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು ಬಾಳಿದ ಈ ಪವಿತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ನೀನೂ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದವಳು.

ಸರೋಜ :

ಪುರಾಣಕಾಲದ ಈ ಪತಿವ್ರತೆಯರ ಮಾತು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಡ. ಗಂಡಸಿನ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವದೇ ಪಾವಿತ್ರೈ, ಪಾತಿವ್ರೈ, ಶೀಲ, ಚಾರಿತ್ರೈ ಅಂತ ನಾನು ತಿಳಿದಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮಹಿಳೆ ಯರಾದ ನಾವು ಇಂಧಾ ಹಳೆಯ ಕಾಲದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಕವಡೆಯ ಬೆಲೆಯನ್ನೂ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಬೆರೆ ಅವರಾದರೂ ಏನು ಅನ್ನುವದೂ ನಿನಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುವ ದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಾಧಿಸಬೇಕಾದುದಾದರೂ ಏನು ಸರೋಜಾ? ನಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆ ನಾವು ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕು, ನಮ್ಮಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಖವಾಗಿ ಬದುಕಬೇಕೆಂದು ಬಯಸಬೇಕು, ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ದುಡಿಯಬೇಕು. ಜೀವನದ ತತ್ವಜ್ಞಾನ ಅಂದರೆ ಅಂತ ನನಗೆ ತೋರು ತ್ತದೆ. ನಿನ್ನ ತತ್ವಜ್ಞಾನವಾದರೂ ಏನು?

ಸರೋಜ :

(ಗೊಂದಲದ ಮನಸ್ಸಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ) ನೀನು ಅನ್ನುವದೂ ನಿಜ, ಚಂಪಾವತಿ, ನೀನು ಅನ್ನುವದೂ ನಿಜ!

(ಚಂಪಾವತಿ ಸಮಾಧಾನವಾದ ಕುಚಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವಳು)

ಚಂಪಾವತಿ :

ಬರಿಯ ಮಾತೇ ಆಯಿತಲ್ಲ! ಹಸಿದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ಹೀಗೇ ಕಳಿಸುವಿಯೋ ಏನು?

ಸರೋಜ :

ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂತುಕೋ. ಐದು ನಿಮಿಷದಲ್ಲೇ ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಚಂಪಾವತಿ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ತಿನ್ನಬಾರದಂತ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಹೌದಲ್ಲೋ ನಿನ್ನ ಯಜಮಾನರು?

ಸರೋಜ :

ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಯಾಕೆ ಬೇಡ ಅಂದಾರು? ಅವರೂ ತಿನ್ನುತ್ತಾರೆ ಗಂಗಾಳ ತುಂಬಾ.

ಚಂಪಾವತಿ :

ಯಾರಿಗೆ ಗೊತ್ತು ತಾಯಿ! ಉಪ್ಪಿಟ್ಟು ಅಂದರೆ ಚಹಾದ ಖಾಸಾ ತಮ್ಮ ಅಲ್ಲವೇನು! ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕೇಳಿದೆ.

(ಸರೋಜಳೂ ನಗುತ್ತ ಒಳಗೆ ಹೋಗುವಳು. ಚಂಪಾವತಿ ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲೊರಗಿ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದ ಹಾಗೆ ತೆರೆ ಬೀಳುವುದು.)

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕ.

[ಬಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದುಹೋಗಿವೆ. ಸದಾಶಿವನ ಮನೆಯ ವದಸಾಯಿಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಬದಲಾವಣೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಗರ ಬರಟುಸೀರೆ ಕುಬುಸ ತೊಟ್ಟ ಸರೋಜಾ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕುರುಸಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುವಳು. ಅವಳ ಹಿಂದಿಸಿಂದ ಸದಾಶಿವನೂ ಬರುವನು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲೂ ಕುರುಸಿಯಿದೆ. ಅದನ್ನು ಬಂದ ಹೆ ಇಟ್ಟು ಅವನು ಕುರ್ಚಿಯಲ್ಲಿರಗುವನು. ಅವನ ಮುಖ ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತವಾಗಿದೆ.]

ಸರೋಜ :

(ಅವನ ತೆರಿಗೂದಲಲ್ಲಿ ಬೆರಳನ್ನಾಡಿಸುತ್ತಾ) ಏನು ಹಾಳು ಚಿಂತೆಯೋ ನಿಮ್ಮದು!
ಬಿಡಿರಿ, ಬಿಡಿರಿ.

(ಸದಾಶಿವ ಮಾನ)

ಸರೋಜ :

ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬಂದದ್ದು ನಮಗೂ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಚಿಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ನನಗಂತೂ ತಿಳಿಯದು.

ಸದಾಶಿವ :

(ನಿಧಾನವಾಗಿ) ದೇಶಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತದಲ್ಲಾ ಅಂತಲೇ ನನಗೆ ಚಿಂತೆ.

ಸರೋಜ :

ನುಳಿಯೇನು ನಮ್ಮ ಕೈಯೊಳಗಿನದೇ? ಅದು ಬಂದರೆ ಬಂತು. ಬರದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಅದು ಬರದಿದ್ದರೆ ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಉಪವಾಸದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದಲ್ಲ?

ಸರೋಜ :

ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರೇನು ಮಾಡಬೇಕು? ಬಂದದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕಲ್ಲ?

ಸದಾಶಿವ :

ಅದೂ ನಿಜ. ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಮ್ಮ ರೈತರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಸುಂಕಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮೌನವಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತ

ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. (ಕುರ್ಚಿಯಿಂದದ್ದು ಅಡಿಯಿಡುತ್ತಾ) ಆದರೆ....ಆದರೆ....ಇನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅವರು ಹೀಗೆ ತೆಪ್ಪಗೆ ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗಬಾರದು.

ಸರೋಜ :

ಅದಕ್ಕೆ ನೀವೇನು ಮಾಡೀರಿ? ಮೋಡಗಳಿಗೆ ಹುಕುಂ ಕೊಟ್ಟು ಮಳೆ ಬೀಳಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇನೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಸದಾಶಿವ :

ನನ್ನಲ್ಲಿಲ್ಲ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಆ ಶಕ್ತಿಯೂ ಬಂದಿದೆ. ಕೃತ್ರಿಮವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬೀಳಿಸುವ ಪ್ರಯೋಗ ವರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲೂ ಅದು ಆರಂಭವಾದರೆ ಇಂದಿನಂತೆ ನಾವು ಬರಗಾಲದ ಮಾರಿಗೆ ಬಲಿಬೀಳಬೇಕಾದ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

ಸರಿ ಬಿಡಿರಿ. ಆ ಪ್ರಯೋಗ ಆಗುವದು ಯಾವಾಗಲೋ ಏನೋ.

ಸದಾಶಿವ :

ಅದು ಎಂದಾದರೂ ಆಗಲಿ. ಅದುವರೆಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ ನೀರಿನ ಮೊರತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ರೈತರಾದ ನಾವು ಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಈಗ ನೋಡು, ನಮ್ಮೂರ ಹತ್ತಿರವೇ ಹಳ್ಳ ಹರಿದು ಹೋಗುತ್ತದಲ್ಲಾ, ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ನೀರೆಲ್ಲಾ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹರಿದುಹೋಗಿ ಹೊಳೆಗೆ ಸೂಡುತ್ತದೆ, ಆ ಹೊಳೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಹೋಗುವ ಈ ಹಳ್ಳದ ನೀರನ್ನೇ ನಾವು ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಮಳೆ ಬರದಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಬೆಳೆ ಒಣಗಿಹೋಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ತಪ್ಪುತ್ತದೆ. ಹಳ್ಳಕ್ಕೊಂದು ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟಿ ನೀರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಸರೋಜ :

ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟುವದಿಂದರೇನು ಸಾಧಾರಣ ಮಾತೇ? ಅದಕ್ಕೇ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು.

ಸದಾಶಿವ :

ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೂ ಸರ್ಕಾರವೇ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇರುವ ದಾದರೂ ಯಾಕೆ ಸರೋಜಾ? ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿ. ನಾವು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ನಾವು ಮಾಡೋಣ. ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿ, ನರಡಿಹಳ್ಳಿ, ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಮೂರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಮನೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಆಳಿನಂತೆ ಬಂದು ಪ್ರಕೃಟಿಯಾಗಿ ಒಡ್ಡು ಕಟ್ಟಲು ದುಡಿಯಬೇಕು. ಈ ಒಡ್ಡು ಸಿಂದ ಸಮೈಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದಿಲ್ಲವೇನು? ಅಂದ ಬಳಿಕ ನಾವೇ ದುಡಿಸು ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸರೋಜ :

ಈ ಮಂದಿ ಸಿಮ್ಮ ಮಾತು ಕೇಳಬೇಕಲ್ಲರೇ! ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಾರೇ ಅವರು?

ಸದಾಶಿವ :

ಇದೂ ಅವರದೇ ಕೆಲಸ, ಅವರಿಗೇ ಲಾಭದಾಯಕವಾದ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಗೊತ್ತಾದರೆ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತಾರೆ ಸರೋಜಾ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ನಾನು ಇದೇ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೊಡಗಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೂಂ. ಅದೆಲ್ಲಾ ಇರಲಿ. ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಇನತ್ತು? ಇನ್ನೂ ಯಾಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೋ ಏನೋ.

ಸರೋಜ :

ಇನ್ನೇನು ಬರುವ ವೇಳೆಯಾಯಿತು. ಒಂದೆರಡು ದಿನ ಅವನ ಸಂಗಡ ಹೋಗಿದ್ದು ಬರಲೇನಿ?

ಸದಾಶಿವ :

ನಿನಗಿಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗಿದ್ದರೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ, ಈ ಒಂದು ವರ್ಷವೆಲ್ಲಾ ನೀನೂ ಬಹಳ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದುಡಿದಿದ್ದೀ.

ಸರೋಜ :

ಕಷ್ಟಪಡದಿದ್ದರೆ ಬಾಳುವೆ ಆಗುವದು ಹ್ಯಾಗೆ ?

ಸದಾಶಿವ :

(ಅನಳ ಬಳಿ ಬಂದು ಕಾತುಕವಿಂದ) ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗ ಈಗ ಸ್ವರಾ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿಯಾದಂತಾಯಿತು.

ಸರೋಜ :

ನಾನ್ಯಾಕೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಹುಡುಗಿಯಾವೇನು ! ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್‌ವರೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೆ !

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್‌ವರೆಗೆ ಕಲಿತಿದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಸಯೋಗವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅನಧಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಕಲಿತದ್ದು ಮಾತ್ರ ಉಸಯೋಗವಾಯಿತು.

ಸರೋಜ :

ಅವೂ ನೀಜೇ ಅನ್ನಿರಿ. ಪಟ್ಟಣದ ವಿದ್ಯೆ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ವಿದ್ಯೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ.

ಸದಾಶಿವ :

ನಿನಗೆ ಹಳ್ಳಿ ಎಂದೆಂದೂ ರೂಢಿಯಾಗುವದಿಲ್ಲವೇನೋ ಅಂತ ನನಗೆ ಭಯವಾಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪುಣ್ಯ, ನೀನು ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಹೊಂದಿಕೊಂಡೆ. ನನ್ನನ್ನೂ ಮಾರಿಸುವ ಹಾಗೆ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ದುಡಿಯತೊಡಗಿದೆ. ರೈತರ ಹೆಗಸರೂ ಕೂಡಾ ನಿನ್ನ ದುಡಿತ ನೋಡಿ ಬೆರಳು ಕಚ್ಚುತ್ತಾರೆ.

ಸರೋಜ :

ದುಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಸಂಸಾರ ನಡೀಬೇಕಲ್ಲರೇ !

ಸದಾಶಿವ :

ಈಗ ನೀನು ಹದಿನಾರಾಣೆ ಸಂಸಾರಿಯಾದೆ ಸರೋಜಾ ! ಈ ಮನೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯಾದೆ !

- ೧೬೬ -

ಸದಾಶಿವ :

ನೀನು ಈ ಮನೆಯ ರಾಣಿ, ನಾನೇ ರಾಜಾ

ಸರೋಜ :

ನಾನು ನೀವೂ ಸೇರಿ ಹಾಲು ಜೇನಿನ ಹಾಗೆ

ಸದಾಶಿವ :

ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಸರೋಜಾ || ೧ ||

ಸರೋಜ :

ನಾನು ಈ ಮನೆಯ ರಾಣಿ, ನೀವೆ ರಾಜಾ
ನಾನು ನೀವೂ ಸೇರಿ ಪ್ರೇಮಸಾವೆಯನೇರಿ

ಸದಾಶಿವ :

ಸಂಸಾರ ಮಾಡುವ ಸರೋಜಾ || ೨ ||

ಸರೋಜ :

ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಬರುತ್ತಾನೋ ಇಲ್ಲವೋ. ವಾರ್ಷಿಕಿಗೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇನ್ನೂ
ಸಿಟ್ಟಿದೆವೋ ಏನೋ.

ಸದಾಶಿವ :

ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತಾ ಬಂತು ಅಲ್ಲವೇನು ನೀನು ಆ ಮನೆ
ಬಿಟ್ಟುಬಂದು? ಇಷ್ಟು ದಿನ ಎಲ್ಲಿ ಉಳಿದೀತು ಅವಳ ಸಿಟ್ಟು? ಹಿಂದಿನದೆಲ್ಲಾ
ಮರೆತುಬಿಟ್ಟಿರಬಹುದು ಅವಳೂ.

ಸರೋಜ :

ನನಗಂತೂ ಅವಳ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಕೋಪವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ದ್ವಾ ಗ ನಾನೂ
ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಅದೂ ಒಂದು ಕಾಲ ಸರೋಜಾ. ಅದೇನು ನಿನ್ನ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ವಯಸ್ಸಿನ
ತಪ್ಪು. ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ ಎಲ್ಲರೂ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸರೋಜ :

ಇದೊಂದು ವರ್ಷ ಕಳೆದರೆ ಮುಂದೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲ.

ಸದಾಶಿವ :

ಹೌದು. ಈ ವರ್ಷ ಮಾತ್ರ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ನೀನು ಬೇಕಾದರೆ ಮಲ್ಲಣ್ಣನ ಮನೆಯಲ್ಲಿದ್ದು ಬಾ ಕೆಲವು ದಿನವ. ಹೂಂ ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಕೊಂಡು ಬಂದುಬಿಡುತ್ತೇನೆ.

(ಹೋಗುವನು. ಸರೋಜ ವಶಸಾಯಿ ಕಸ ಗುಡಿಸುತ್ತಿರುವಳು. ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲಣ್ಣ ಬರುವನು. ಅವನ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚೀಲವಿದೆ. ಅವನ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಪಾರ್ವತಿಯೂ ಬರುವಳು)

ಸರೋಜ :

(ಸಡಗರದಿಂದ) ಅಣ್ಣಾ! ಅತ್ತಿಗೆ! ಬರಿ, ಕೂಡ್ಡಿ - ಬಹಳ ಹೊತ್ತಿನಿಂದ ನಾವಿಬ್ಬರೂ ನಿಮ್ಮ ಹಾದಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೆವು, ಇದೆ! ಈಗ ಅವರೂ ಹೊರಗೆ ಹೋದರು. ಈಗ ಬಂದಾರು.

(ಜಮಖಾನ ಹಾಸುವಳು. ಅವರು ಕೂಡುವರು)

ಸರೋಜ :

ಸುಖವಾಗಿದ್ದೀರೆಯಾ ಅತ್ತಿಗೆ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಹೂಂ. ಇದ್ದೀನಿ ನೋಡು ಹೀಗ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಸದಾಶಿವನೂ ನೀನೂ ಬಹಳ ಚಲೋವಾಗಿ ಸಂಸಾರ ನಡಸಿದೊಂದು ಕೇಳಿ ಇವಳಿಗೆಷ್ಟು ಆನಂದ ಅತ್ತು ಅನ್ನದಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮುಗಿಯೊದಿಲ್ಲ ಸರೋಜಾ.

ಸರೋಜ :

ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಅತ್ತಿಗೆಯಿಂದಲೇ ಕಲಿತದ್ದು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ನಮಗೇನು ಗೊತ್ತಿತ್ತು ಸಂಸಾರ!

ಪಾರ್ವತಿ :

(ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ, ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ನೋಡಿದೀರಾ ಇಲ್ಲೋ! ಹ್ಯಾಂಗ ತಯಾರಾಗಿ ದ್ವಾಳ ನಿನ್ನು ತುಗ! (ಸರೋಜನಿಗೆ) ನಿನಗ ಬುದ್ಧಿ ಬರಲಿ ಅಂತಲೇ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕ

ನಾನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ನಿಪ್ಪುರದಿಂದ ಮಾತಾಡುತ್ತಿದ್ದೆನಿ ಸರ್ಜನೇ! ನನ್ನ ನ್ಯಾಯ
ಸಿಟ್ಟಿಲ್ಲ, ಹಾದಲ್ಲೋ?

ಸರೋಜ :

ಸಿಟ್ಟುಕೆ ಇರಬೇಕು ಅತ್ತಿಗೆ? ನನಗೆ ತಾಯಿಯಿಲ್ಲ, ಅತ್ತೆಯಿಲ್ಲ. ನೀನೇ
ತಾಯಿ ಅತ್ತಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ!

(ಪಾರ್ವತಿ ಒಗ್ಗಿ ಸಂತೋಷದಿಂದಲೂ ಅಭಿನಯದಿಂದಲೂ ಸರೋಜನನ್ನು ರಜ್ಜಿ
ನಿಟ್ಟುಕೆ ಮುರಿಯುವಳು.)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೀನೀಗ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗಿರತೀ ಆಂತ ಸದಾಶಿವ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದ,
ನಿನಗೆಲ್ಲಾ ರೂಢಿಯಾಗೈತೇನ?

ಸರೋಜ :

ವೊದಲು ಕೆಲವು ದಿನ ಆಯಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ತಾನೇ ಸರಿ
ಹೋಯಿತು. ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿರುವದರ ನೋಗವು
ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದೀತು ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ? ಹಸುರು ತುಂಬಿ ಮೆರೆಯುವ
ಹೊಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಡತಾ ಇರುವದೇ ಒಂದು ಆನಂದ. ಆ ಸುಖದ ಮುಂದೆ
ಇನ್ನಾವ ಸುಖವೂ ಇಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ನೀನೂ ಹಳ್ಳೀ ಹುಡುಗರ ಹಾಂಗೂ ಆಗಿಬಿಟ್ಟೆ.

ಸರೋಜ :

ಪಟ್ಟಣದ ಹುಡುಗಿಯರದಾದರೂ ಏನು ಸುಖ ಬಿಡು ಅತ್ತಿಗೆ. ಪಾಪ.
ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗೆ ಹೊಲವು ಹವೆಯಲ್ಲಿ, ನಣ್ಣು ನಣ್ಣು ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ
ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಚ್ಛವಾದ ಗಾಳಿಯ ಸಹಪಾಸವೇ ಇರುವದಿಲ್ಲ.
ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಾಗಲಿ ಸಾಲೆಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ನೌಕರಿ ಮಾಡುವವರಿಗಾದರೂ ಏನು
ಸುಖವಿರುತ್ತದೆಯೆ? ಬರಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಸಾಡಿಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.
ಮಾಡುವ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಏನು ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕ

ನಮ್ಮದು ಹಾಗಲ್ಲ. ನಾವು ಬೆವರಿಳಿಸಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ಬೆಳೆಸಿದ ಬೆಳೆಯನ್ನು ನೋಡಿ ಹಿಗ್ಗಿ ಸಂತೋಷವಡುತ್ತೇವೆ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ಆದರೂ ಈ ವರ್ಷ ಬೆಳೆಯೆಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟು ಹಾಳಾತು.

ಸರೋಜ :

ಅವಕ್ಕೇನು ಮಾಡುವದು ! ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಹಾಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಸಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ಮದಿನೆಯಾದಂದಿಸಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದೇ ಇಲ್ಲವ್ಯಾ ನೀನು. ಈಗ ನಿನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗುವದಕ್ಕೇ ಬಂದಿದ್ದೀವಿ. ಸದಾಶಿವ ನಿನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಇದ್ದಾನೋ ಇಲ್ಲೋ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ?

(ಸರೋಜ ನಾಚಿ ಸುಮ್ಮನವಳು)

(ಹೊರಗಡೆ ಕೂಗು : “ ಹೋಟು ಯಾರಿಗೆ ? ಟೋಟು ಶಾಂತಣ್ಣನವರಿಗೆ ! ”)

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ಇಲ್ಲಿಗೂ ಬಂತಲ್ಲ ಈ ಹೋಟಿನ ಗವ್ವಲ !

ಸರೋಜ :

ಜಿಲ್ಲಾ ಬೋರ್ಡಿನ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕಲ್ಲ. ಇವನೂ ಒಬ್ಬ ಉಮೇದುದಾರ ! ನಿಮ್ಮೂರಿಗೂ ಬಂದಿದ್ದರೇನು ಆಗಲೆ ?

ಮಲ್ಲಪ್ಪ :

ನೋಟಿರಿಗೊಂದು ಒವರುವ ಬಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿಕೊಂಡು ತಲೀ ಚಿಟ್ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಒವರುಷುತ್ತಾ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ದಿನಕ್ಕೊಬ್ಬರ ಕಾಟ ಸುರು ಆಗ್ತೆ. ಇವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲವೂ ಹೋಟು ಕೂಡುವ ನಾವು ? ಮಳೆಯಿಲ್ಲದೇ ಬೆಳೆಯಿಲ್ಲವೂ ಬಾಯಿ, ಬಾಯಿ ಬಿಡುತ್ತಾ ಕುಂತಿವಿ. ಇವರಿಗೆ ಹೋಟು ಬೇಕಂತೆ ಹೋಟು !

(ಹೊರಗಡೆ ಕೂಗು : “ ಕೈತರಿಗೆ ಸುಯಾ ಯಾರಿಂವು ? ಜೋಟು ಶಾಂತಣ್ಣನವರಿಂದ ! ”)

(ನಗುನಗುತ್ತ ಸದಾಶಿವ ಬರುವನು)

ಸದಾಶಿವ :

ಓಹ್ರೋ! ಯಾವಾಗ ಬಂದಿರಿ? ಎಲ್ಲಾ ನೆಟ್ಟಗಿದ್ದೀರಾ?

(ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಶಾಂತಣ್ಣ ಮಿಸೆ ಕುಣಿಸುತ್ತ ಬರುವನು. ಮೊದಲಿನವೇ ಅದ ರೋಗ್ಯ ಕಾಲರಾ ಕೋಟು. ಬೋತರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಈಗ ಸ್ಯಾಂಟು. ತೆತೆಯ ಮೇಲೆ ಅವೇ ಉದ್ದ ಬೋಟು. ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅವೇ ಕೋಟು. ಅದನ್ನು ಅಲುಗಾಡಿಸುವ ರೀತಿಯೂ ಉತ್ತೇ.)

ಶಾಂತಣ್ಣ .

ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ! ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಶರಣು ಶರಣಾರ್ಥಿ!

ಸದಾಶಿವ .

ಬ್ರಿ ವಕೀಲರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಕುರ್ಚಿಯ ಮೇಲೆ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್. ಮಿಸೀಮಿಸೀ ಧ್ಯಾಂಕ್ಸ್! ಚುನಾವಣೆಯ ಚಕ್ರವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಬಿಟ್ಟಿರುವ ನನಗೆ ಈಗ ಎಲ್ಲೂ ಕೂತುಕೊಳ್ಳಲು ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಮತದಾನದ ದಿನವಂತೂ ಸಮಾಪಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟತ್ತು ಮೂವತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟು ಮತದಾರ ಮಿತ್ರರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಂಡು ವಿಸಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೇವೆ ಮಾಡುವ ನಮ್ಮಂಥ ವರದೆಲ್ಲಾ ಹೀಗೆ ಅವಸರದ ಕೆಲಸವೇ ಅಲ್ಲವೆ? (ಸರೋಜಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಿ ಎಲಕ್ಷನಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ) ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯ! ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯ! ಸರೋಜಾ ದೇವಿಯವರ ಗುರುತೇ ಸಿಗದ ಹಾಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರಲ್ಲಾ? (ಕಣ್ಣು ಮಿಟುಕಿಸಿ ಮಿಸೆ ಕುಣಿಸುತ್ತಾ) ಹ ಹ ಹ ಹ ಹ ಹ! ನಂಬುವದಕ್ಕೇ ಆಗುವಂತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲೇ ಎಂಥಾ ಬದಲಾವಣೆ!

ಸರೋಜ :

(ಪ್ರಂಗ್ಯವಾಗಿ) ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಡಾ ಬದಲಾವಣೆ ಕಂಡು ಬರುವದಿಲ್ಲ.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

(ನಗುತ್ತಾ) ಹಾಗೆ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ಬಣ್ಣ ಬದಲಿಸುವವರ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದವನಲ್ಲ

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕ

ಈ ಶಾಂತಣ್ಣ! ಮೊದಲಿಸಿಂದಲೂ ನಾನು ಸಮಾಜಸೇವಕ, ಈಗಲೂ ಸಮಾಜಸೇವಕ, ಈ ದೇಹವಲ್ಲ ಉಸಿರುಸವರೆಗೂ ನಾನು ಸಮಾಜ ಸೇವಕನಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತೇನೆ. (ನೃತ್ಯ ಮುಂದು) ಒಂದು ವರ್ಷದ ಹಿಂದೆ ನಾನೊಂದು ಪತ್ರ ಬರೆದು ಸಿಮುಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕ ಸಂಗತಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದೆನಲ್ಲ, ಅದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರವೇ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲ?

ಸರೋಜ :

ಸಮಾಜಸೇವೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿರುವ ಸಿಮುಗೆ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಸಮಯವಿರುವದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಪತ್ರ ಬರೆದು ನಿಮ್ಮ ಆಪ್ತಾಲ್ಯ ಸಮಯವನ್ನು ಹಾಳುಮಾಡುವ ದಾದರೂ ಯಾಕೆ?

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ಛೆ. ಛೆ. ಛೆ. ಛೆ. ಛೆ! ಎಂಥಾ ಹೊರೆ ಹೊರೆ ಕೆಲಸವಿದ್ದರೂ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿನದು ನನಗೆ. ನಿಮ್ಮ ಪೂಜ್ಯ ತಾಯಿಗೆ ವಚನಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ: ನಿಮ್ಮ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವೆನೆಂತ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಪತ್ರ ಬರೆದದ್ದು.

ಸರೋಜ :

ಬಹಳ ಉಪಕಾರವಾಯಿತು.

ಶಾಂತಣ್ಣ :

ನೌಕರಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನೀವು ಬಿಟ್ಟು ಹುಗೇ ಆಯಿತೇ?

ಸರೋಜ :

ಆ ಸುಡುಗಾಡು ನೌಕರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾನೇನು ಮಾಡಲಿ? ಮಳೆರಾಯ ಮನಸು ಮಾಡಿದರೆ, ಬೆಳೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮಂಥಾ ಹತ್ತು ಮಂದಿಯನ್ನು ನಾನೇ ನೌಕರಿಗಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲೆ!

(ಶಾಂತಣ್ಣ ಮೆಟ್ಟಿಬಿದ್ದು 'ಹಾ!' ಎನ್ನವನು. ಕಾರ್ಪಂತ ನಗುವಳು)

ಶಾಂತ್ಯಣ್ಣ :

(ಸೋಗಿಸ ಸಂತೋಷದಿಂದ) ನೀವು ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಂದದ್ದು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ಹಾಲೂಸಕ್ಕರೆ ನೇವಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ವೇಲೆ ಬೇರೆಯವರ ಸುಖವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತೋಷವಡಬೇಕಾದದ್ದು ನಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ಹಾಗೇ, ನಮಗೂ ಸಂತೋಷವನ್ನುಂಟುಮಾಡಬೇಕಾದದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಧರ್ಮ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ನೇವೆ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿಯೆ ನಾನು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಸಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಪರಿಚಿತರೂ ಹಿತೈಷಿಗಳೂ ಆದ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ ಈ ಊರಿನ, ಇದರ ಸುತ್ತಲಿನ ಊರುಗಳ ಪೋಟುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನನಗೇ ಕೊಡಿಸಿ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸದಾಶಿವ .

ಆಗಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಲ್ಲಪ್ಪ .

ಪೊದಲು ನಿಮ್ಮ ಪೋಟರಿನ ಒದರುವ ಬಾಯಿ ಬಂದು ಮಾಡಿರಿ. ಆ ಮ್ಯಾಲ ಹೋಟಿನ ಮಾತು.

ಶಾಂತ್ಯಣ್ಣ :

(ಕಣ್ಣುಗಳನ್ನರಳಿಸಿ) ಒ - ದ - ರು - ವ ಬಾಯಿ ?

ಸದಾಶಿವ :

(ಮುಗುಳ್ಳಗೆಯೊಡನೆ) ಅಂದರೆ ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರ್ !

ಶಾಂತ್ಯಣ್ಣ .

(ಗಪ್ಪಿಯಾಗಿ ನಗುತ್ತಾ) ಹೊ ಹೊ ಹೊ ಹೊ ಹೊ! ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನೆಲ್ಲಾ ತಿರುಪಿಹಾಕಿದರೂ ಇಂಥಾ ಅದ್ಭುತ ಶಬ್ದ ಇದುವರೆಗೂ ಕಾಣಿಸಿರಲಿಲ್ಲ ನನಗೆ! (ಹೊರಗಡೆ ಲೌಡ್‌ಸ್ಪೀಕರನಲ್ಲ ಬಂದು ಹಾಡು ಆರಂಭವಾಗುವದು) ಒಳ್ಳೆಯದು! ನಾನೀಗ ಹೊರಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಪೋಟು, ನಿಮ್ಮ ಊರವರ ಪೋಟು, ನಿಮ್ಮ ಗೆಳೆಯರ ಪೋಟು, ನಿಮ್ಮ ಆಪ್ತೇಷ್ಟರ ಪೋಟು,

ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಂಕ

ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪ್ರೋಟು ನನಗೇ ವಿಸಾಲಿರಲಿ ಹಂ! ನನ್ನ ಗುರುತು ಟೋಪಿ!
(ಎಡಕ್ಕೆ ತಿರುಗಿ, ಕೋಲನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತಾ) ಒದರು ವ ಬಾಯಿ! ಒದರು ವ
ಬಾಯಿ! (ನಗುತ್ತಾ ಹೋಗುವನು)

ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಎಲ್ಲರೂ ನಗುತ್ತಿರುವರು. ಹೊರಗಡೆ ಮತ್ತೆ ಪ್ರೋಟಿನ ಕೂಗಿಗಾರಂಭ
ವಾಗಿ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸದ್ದಡಗುತ್ತವೆ)

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ಹೆಂಡತೀನನ್ನ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಕರೆಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಂತ
ಬಂದೀವಿ. ಏನಂತೀ ಸದಾಶಿವಣ್ಣಾ ?

ಸದಾಶಿವ :

ನನ್ನದೇನೂ ಅಡ್ಡಿಯಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಗಳನ್ನು ನೀವು ಕರೆದು
ಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ನಾನು ಬೇಡ ಅನ್ನುವೆನೇ ಪಾರ್ವತಕ್ಕಾ ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ಗಂಡನ ಹುಕುಂ ಸಿಕ್ಕಿತಲ್ಲ ಸರ್ವೀ! ನೀನೇನಂತೀ ?

ಸರೋಜ :

(ಗಂಭೀರವಾಗಿ) ನೀನೇನೂ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು ಅತ್ತಿಗೇ. ಅದರೆ, ಈಗ
ಮನೆ ಬಿಟ್ಟು ಬರಲು ನನಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ :

ಯಾಕೇ? ಹೀಗ ಮಾಡುತ್ತೀ ?

ಸರೋಜ :

ಮಳೆ ಬಂದು ಬೆಳೆ ಬಂದು ಎಲ್ಲಾ ಸುಖವಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನೂ ಸಂತೋಷದಿಂದ
ತವರು ಮನೆಗೆ ಬರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಸರ್ಜಿತ.
ಇವರು ಹಗಲೂ ರಾತ್ರಿ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ
ಇವರೊಬ್ಬರನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ನಾನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಎಷ್ಟಿಗೆ ಸಂತೋಷದಿಂದಿರ
ಲಿಕ್ಕಾದೀತು ಅತ್ತಿಗೇ ?

(ಹೆಗಲ ಮೇಲೆ ಬಾಯುಕೋಲು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮುಖಲಿಂಗವ್ಯ ಬರುವನು)

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಬಹಳ ವಿರಸಕ್ಕೆ ಭಾಗೀರಥಿ ಬಂದಾಂಗ ಬಂದಿರಿ. ಎಲ್ಲ ನೆಟ್ಟಗೂ?

ಪಾರ್ವತಿ :

ಹೂಂ. ನೀನೇನು ಕಾಶೀ ಗೀಶೀ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಪುಣ್ಯೇ ಪಡೆದು ಬಂದಿ ಯಂತಲ್ಲ ದೊಡ್ಡಪ್ಪಾ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಏನು ಪುಣ್ಯೇನೋ ಬಿಡು! ಭೂಮಿತಾಯಿಯ ಸೇವಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅಂಬಲೀರೊಟ್ಟಿ ತಿಂತಾ ಇರೂದೂ ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪುಣ್ಯೇ!

ಪಾರ್ವತಿ :

ನಿನ್ನ ಸೊಸೀನ್ನ ಕರಕೊಂಡು ಹೋಗೂಣಂತ ಬಂದಿದ್ದಿವಿ. ಇವಳು ಗಂಡನ್ನ ಬಿಟ್ಟು ಬರಾಕೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ.

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

ಅವಳ್ಯಾಕ ಬಂದಾಳು! ಖೆರೇ ಹೇಳಬೇಕಂದರ ಅವಳನ್ನ ಎಲ್ಲಿಗೂ ಕಳಿಸೂ ದಕ್ಕ ನಾನೂ ತಯಾರಿಲ್ಲ.

ಪಾರ್ವತಿ :

(ವಿಸ್ಮಯದಿಂದ) ಹಾಂ?

ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ :

(ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸೊಸೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ) ಇಂಥಾ ಭಂಗಾರದಂಥಾ ಸೊಸೆಯನ್ನ ಕಳಿಸುವಕ್ಕೆ ಯಾರಿಗೆ ಮನಸು ಬಂತೀತೂ ಪಾರೋತೀ! ನನ್ನ ಮನೀಗೆ ದೀಪ ಬಂದಾಂಗ ಇವಳು ಬಂದಾಳ. ಇವಳು ಮುಂದೆ ಕುಂತು ನೀಡಾಕ ಇರದಿದ್ದರ ಈ ಮುದುಕನ ಗಂಟಲಾಗ ತುತ್ತು ಇಳಿಯಾಕಿಲ್ಲ.

ಸರೋಜ :

(ಸಂಕೋಚದಿಂದ) ಸಾಕುಬಿಡಿರಿ. ನನ್ನನ್ನೇನು ಇಷ್ಟು ಹೊಗಳುವದು? (ಒಳಬಾಗಿಲ ಕಡೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಿಡುತ್ತಾ) ಒಲೆಗೆ ಉರಿ ಹಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲು ಅಡಿಗೆಯಾಗಬೇಕಲ್ಲ!

(ತೆರೆಯುಳುವುದು)

ಮುಂದಿನ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

ಸಾ ಸ ಕೂ ಪ

ವೇಶ್ಯಾಜೀವನದ ನಿಶ್ಚಯವಿಖ್ಯಾತ ಕಾದಂಬರಿ

ಲೇ: ಅಲೆಗ್ಸಾಂಡರ್ ಕುಪ್ಸಿನ್

ಪದ್ಮಿನಿ ಪ್ರೇಮಾಸಹರಣಿ

ಶ್ರೀ 'ಜಿಬಿಜ್'ರವರ ಕಾದಂಬರಿ

ಪೋಲಿ ಪಟಾಲಂ

ಶ್ರೀ ದೇವುಡುರವರ ಕಾದಂಬರಿ

ಬಿಡುಗಡೆಯೇ ಬೇಡಿ

ಶ್ರೀ 'ತ. ರಾ. ಸು'ರವರ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಯು

ಸುಲಭ ಬೆಲೆಯ ಆವೃತ್ತಿ

ರಾಜ - ರಾಣಿ - ಗುಲಾಮ

ಶ್ರೀ ರಾ. ವೆಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರ ಕಾದಂಬರಿ

ರೂಪ ಸರ್ಪಿಣಿ

(‘ರಾಗಿಣಿ’ಯ ಎರಡನೇ ಭಾಗ)

ಶ್ರೀ ‘ಭಾರತೀಪ್ರಿಯ’ರ ಕಾದಂಬರಿ

ಹೊನ್ನಾವರದ ಹುಡುಗಿ

ಶ್ರೀ ಮಾ. ನಾ. ಚೌಡಪ್ಪನವರ ಕಾದಂಬರಿ

ಕಾಂಚನ - ಗಂಗಾ

(‘ಕಾಮಿನಿ ಕಾಂಚನ’ದ ಎರಡನೇ ಭಾಗ)

ಶ್ರೀ ಅ. ನ. ಕೃ. ರವರ ಕಾದಂಬರಿ

ಶಾರದಾ ಪ್ರಕಟನಾಲಯದ ಪ್ರಕಟನೆಗಳು

		ಬೆಲೆ
೧.	ಕಾರವಾನ್ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	೧ ೪ ೦
೨.	ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದೇವಿಗೆ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	೨ ೪ ೦
೩.	ಜೀವನ - ಕತೆ *	೧ ೦ ೦
೪.	ಮುಗುಳುನಗೆ *	೧ ೪ ೦
೫.	ಸ್ವಪ್ನಸುಂದರಿ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	೧ ೪ ೦
೬.	ಆಲವ ಹೂ	೧ ೧೨ ೦
೭.	ಹುಷುಗಾಟ	೧ ೪ ೦
೮.	ಶವದ ಮನೆ	೧ ೪ ೦
೯.	ಎದಿರೇಟು	೧ ೮ ೦
೧೦.	ಸರ್ವಮಂಗಳಾ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	೩ ೮ ೦
೧೧.	ಕೇಡಿಗನ ಕಿಡಿಗಳು	೧ ೦ ೦
೧೨.	ದೇವತೆಗಳು ನಕ್ಕಾಗ	೧ ೪ ೦
೧೩.	ಜ್ಞಾನಮುಖಿಯ ಮೇಲೆ	೪ ೦ ೦
೧೪.	ನನ್ನ ರಸಿಕ ಮತ್ತು ಬಂಗಾರದ ಗೆಜ್ಜೆ	೧ ೮ ೦
೧೫.	ಹಾಳು - ಮೂಳು	೧ ೦ ೦
೧೬.	ನಾಡಿಗೇರರ ನಗೆಬರಹಗಳು ೧	೧ ೪ ೦
೧೭.	ಮೋಹದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ	೫ ೧೨ ೦
೧೮.	ಸಾವಿನೊಂದಿಗೆ ಸರಸ	೧ ೪ ೦
೧೯.	ಅನುರಾಗ	೧ ೪ ೦
೨೦.	ಬಿಡುಗಡೆಯ ಬೇಡಿ	೩ ೪ ೦
೨೧.	ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯ ನಡುವೆ	೧ ೪ ೦
೨೨.	ಜರೆತಾರಿ ಜಗದ್ಗುರು	೩ ೧೨ ೦
೨೩.	ಕಾನ್ಸ್ಟೆಂಟ್ ಗರ್ಲ್	೧ ೦ ೦
೨೪.	ಖಾನಾವಳಿಯ ನೀಲಾ	೧ ೦ ೦
೨೫.	ರಂಗನಾಯಕಿ	೨ ೦ ೦

* ಪ್ರತಿಗಳು ಮುಗಿದಿವೆ,

೨೬.	ಮದುವೆ ಮಾಡಿ ನೋಡು	....	....	೧೦೦
೨೭.	ಕಲ್ಯಾಣ (ದ್ವಿತೀಯ ಮುದ್ರಣ)	....	....	೧ ೮ ೦
೨೮.	ನೀ ನನ್ನ ಮುಟ್ಟಬೇಡ	....	....	೧ ೮ ೦
೨೯.	ನನ್ನ ದೇವರು ('ಕುವೆಂಪು' ರವರ ಕಥಾಸಂಕಲನ)	....	....	೧ ೪ ೦
೩೦.	ಕಾಮಿನಿ - ಕಾಂಚನ	..	..	೧ ೮ ೦
೩೧.	ಜನಿವಾರ ಮತ್ತು ಶಿವದಾರ	..	..	೧ ೮ ೦
೩೨.	ಮಲ್ಲಿ	.	..	೧ ೮ ೦
೩೩.	ಆನಂದ ಲಹರಿ	.	..	೦ ೧೨ ೦
೩೪.	ಸೀತಾ - ರತ್ನ	..	..	೦ ೧೨ ೦
೩೫.	ನಾಡಿಗೇರರ ನಗೆಬರಹಗಳು ೨	..	..	೧ ೮ ೦
೩೬.	ನಾನು ಪ್ರೇಮಲೀಸನಾಗಿದ್ದೆ	..	....	೧ ೮ ೦
೩೭.	ರಾಗಿಣಿ	....	....	೧ ೮ ೦
೩೮.	ಮಧುಚಂದ್ರ	....	....	೦ ೧೨ ೦
೩೯.	ಬಂಗಾರವ ಜಿಂಕೆಯ ಹಿಂವೆ	...	....	೧ ೮ ೦
೪೦.	ಬಣ್ಣದ ಮಾಲಿಂಗ	...	...	೧ ೮ ೦
೪೧.	ಗೋವಾವೇವಿ	....	....	೧ ೮ ೦
೪೨.	ಪಟ್ಟಣವ ಹುಡುಗಿ (ನಾಟಕ)	...	..	೧ ೪ ೦

ಬಸವರಾಜ ಕಟ್ಟೀನುನಿಯವರ ಕೃತಿಗಳು :

— 0 —

ಕಾದಂಬರಿಗಳು :

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಡೆಗೆ
ಮಾಡಿ ಮಡಿದವರು
ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯ ಮೇಲೆ
ನೋಹದ ಬಲೆಯಲ್ಲಿ
ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದವಳು
ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು
ಜರತಾರಿ ಜಗದ್ಗುರು
ಖಾನಾವಳಿಯ ನೀಲಾ
ನೀ ನನ್ನ ಮುಟ್ಟಬೇಡ
ಜನಿವಾರ ಮತ್ತು ಶಿವದಾರ
ಬಲೆಯ ಬೀಸಿದರು
ನಾನು ಪೋಲೀಸನಾಗಿದ್ದೆ
ಬಂಗಾರದ ಜಿಂಕೆಯ ಹಿಂದೆ
ಗೋವಾದೇವಿ

ಕಥಾಸಂಗ್ರಹಗಳು :

ಕಾರವಾನ್
ಗುಲಾಬಿ ಹೂ
ಆಗಸ್ಟ್ ಒಂಭತ್ತು
ಸೆರೆಯಿಂದ ಹೊರಗೆ
ಜೋಳದ ಬೆಳೆಯ ನಡುವೆ

